

Onderwerp Omgevingsdienst Groningen Ontwerpbegroting 2018
(wensen en bedenkingen)
Steller R.A. Brillhuis

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 12 95 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk 6296327

Datum 03-05-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Op 30 maart jl. ontving u van de voorzitter Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Groningen (ODG) de ontwerpbegroting 2018. Artikel 33 van de Gemeenschappelijke Regeling biedt haar deelnemers de mogelijkheid een zienswijze op de ontwerpbegroting naar voren te brengen.

Met het toezenden van de ontwerpbegroting 2018 heeft de ODG eveneens een tweetal informatiebijeenkomsten voor de raden georganiseerd om een toelichting te geven en vragen te beantwoorden.

Zoals u weet werkt de ODG aan het op orde brengen van de bedrijfsvoering. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u graag naar onze brief waarin wij de vragen van de heer De Greef van de SP over de ODG beantwoorden (kenmerk 17.6352209). Het verandertraject heeft geen invloed op ons oordeel over de voorliggende ontwerpbegroting 2018. Wij adviseren u om geen zienswijze in te brengen. Hieronder lichten wij ons advies toe.

De ontwerpbegroting van 2018 is een sluitende begroting. Deze wijkt af van het financieel kader van de kadernota 2018 van de Omgevingsdienst. Na het opstellen van deze kadernota is geconstateerd dat de ondersteunende functie te zwak is om een zelfstandig opererende Omgevingsdienst voldoende professioneel te kunnen ondersteunen – en de resultaten uit het Verbeterplan te borgen.

Het Dagelijks Bestuur constateert dat de ondersteunende functie aanzienlijk slechter is dan gedacht bij het vaststellen van het Verbeterplan – op basis van de evaluatie van het BMC rapport. In bijlage 7 van de ontwerpbegroting 2018 is de analyse van de ondersteunende functie van de Omgevingsdienst opgenomen.

In de ontwerpbegroting 2018 stelt het Dagelijks Bestuur voor om voor de periode 2017 tot 2020 de ondersteunde functie uit te breiden met € 510.000. Het voorstel is om dit in eerste instantie te financieren door een onttrekking uit de reserves en door een stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019. Het Algemeen Bestuur steunt dit voorstel. Aan de uitbreiding van de ondersteunende functies zijn door het Algemeen Bestuur twee belangrijke voorwaarden verbonden:

- Eind 2019 zal deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
- Indien er in de komende jaren een positief rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de Omgevingsdienst financieel voldoende gewaarborgd is, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.

Na 2018 wordt de opgelegde efficiencykorting structureel verlaagd van 10% naar 5%. Dit leidt tot een hogere deelnemersbijdrage. Daarmee is er sprake van een sluitende meerjarenbegroting bij de Omgevingsdienst. In de begroting van de gemeente Groningen is de efficiencykorting nog niet ingeboekt. De structurele verlaging van de efficiencykorting naar 5% leidt daarom niet tot een knelpunt in onze begroting.

De ontwerpbegroting 2018 zal de laatste begroting van de Omgevingsdienst zijn met een input financiering. Vanaf 2019 zal de Omgevingsdienst op basis van outputfinanciering worden gefinancierd. In deze ontwerpbegroting 2018 is ervan uitgegaan dat dit in de jaarschijf 2019 voor de Omgevingsdienst niet leidt tot financiële mutaties.

Wij hebben op de voorliggende begroting verder geen inhoudelijke opmerkingen. Daarom adviseren wij om geen zienswijze op de begroting 2018 in te brengen.

Jaarstukken 2016

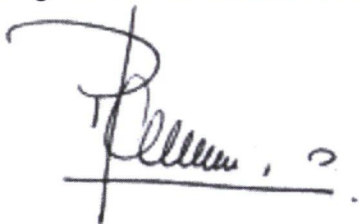
Op 13 april jl. hebben wij de voorlopige jaarstukken 2016 van de Omgevingsdienst Groningen ontvangen. Wij hebben deze voorlopige jaarstukken 2016 ter informatie bij deze brief gevoegd, conform artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De Jaarstukken 2016 omvatten het jaarverslag en de voorlopige jaarrekening over 2016. Het voorlopige resultaat is na reservemutaties € 312.000.

De controle door de externe accountant is nog niet geheel afgerond. Het is derhalve mogelijk dat er n.a.v. de accountantscontrole nog enkele kleine mutaties doorgevoerd moeten worden, die van invloed kunnen zijn op het resultaat. Er wordt een goedkeurende accountantsverklaring verwacht, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.

Als uit de afronding van de accountantscontrole aanleiding ontstaat de voorlopige jaarrekening te wijzigen, zullen wij u een gewijzigd exemplaar ter informatie doen toekomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

JAARSTUKKEN 2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Aanbieding.....	2
1.1 Samenvatting	2
1.2 Leeswijzer	3
2 Jaarverslag	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Wat hebben we bereikt in 2016?	4
Paragrafen	6
2.3 Inleiding	6
2.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	6
2.5 Kapitaalgoederen	9
2.6 Financiering	9
2.7 Bedrijfsvoering.....	11
2.8 Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen	13
2.9 Rechtmatigheid	13
2.10 Bevindingen	14
3 Jaarrekening	16
3.1 Balans per 31 december	16
3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	18
3.3 Toelichtingen	19
3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2016.....	21
3.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016	26
3.6 Verantwoording Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen.....	32
3.7 Deelnemersbijdragen	37
3.8 Datering opmaak jaarrekening	38
3.9 Vaststelling Algemeen Bestuur.....	39
3.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	40
4 BIJLAGEN.....	41
Bijlage 1. Overzicht van materiële vaste activa	41
Bijlage 2. Overzicht van reserves	43
Bijlage 3. Algemene beschouwing Omgevingsdienst Groningen 2016	44

1 Aanbieding

Voor u ligt de jaarrekening 2016 van de Omgevingsdienst Groningen (ODG). Deze bestaat uit een verkort jaarverslag, waarin de gerealiseerde productie op geaggregeerd niveau wordt toegelicht, en de jaarrekening waarin een toelichting op de balans en de exploitatierekening wordt gegeven. Daarnaast heeft elke deelnemer in februari 2017 een uitgebreid jaarverslag ontvangen op individueel niveau.

1.1 Samenvatting

De Omgevingsdienst sluit het jaar 2016 af met een gerealiseerd resultaat na bestemming van €312.000. Begroot was een resultaat van €0 na bestemming. In het onderstaande overzicht is in beeld gebracht hoe dit resultaat is opgebouwd en waar de verschillen uit bestaan.

bedragen x 1000	Raming		Raming		Realisatie		verschil	
	begrotingsjaar	voor wijziging	begrotingsjaar	na wijziging	begrotingsjaar			
lasten	€	14.444	€	17.147	€	16.685	€	462
baten	€	14.444	€	16.534	€	16.446	€	88
resultaat voor mutaties reserve	€	-	€	-613	€	-238	€	375
storting in reserves	€	-	€	370	€	370	€	-
onttrekking aan reserves	€	-	€	983	€	648	€	335
Saldo reserve mutaties	€	-	€	613	€	278	€	335
resultaat na mutaties reserve	€	-	€	-	€	40	€	40
aanvullende stortingen in reserves	€	-	€	-	€	-	€	-
aanvullende onttrekkingen aan reserves	€	-	€	-	€	272	€	-272
Saldo aanvullende reservemutaties	€	-	€	-	€	272	€	-272
resultaat na aanvullende mutaties reserve	€	-	€	-	€	312	€	312

De lasten zijn € 462.000 lager dan begroot. Dit verschil bestaat uit:

- lagere personeelskosten van € 1.017.000.
- lagere materiele kosten primair proces van € 242.000.
- hogere personeelskosten overhead van € 393.000.
- hogere kosten materiele overhead van € 482.000.
- hogere kosten voor projecten van € 22.000.
- lagere kosten onvoorzien € 100.000

De baten zijn € 88.000 lager dan begroot. Dit verschil bestaat uit:

- lagere deelnemersbijdrage van € 35.000.
- lagere projectbaten van € 53.000.

De onttrekking uit de reserves is € 335.000 lager dan begroot.

De aanvullende onttrekking uit de reserves is € 272.000 hoger dan begroot.

Resultaatbestemming

Zoals aangegeven sluit de Omgevingsdienst het jaar 2016 af met een positief resultaat voor bestemming van € 312.000. Wij stellen u voor dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve overhead 2016/2017. Deze reserve dient voor de dekking van de kosten voor de uitbreiding van de ondersteunende functies om er voor te zorgen dat de maatregelen uit het verbeterplan worden geborgd. Met deze uitbreiding komen de ondersteunende functies op het niveau dat aansluit bij de reguliere omvang van soortgelijke uitvoeringsorganisaties.

Het Algemeen Bestuur zal op 22 juni 2017 bij het vaststellen van de jaarstukken over bovenstaande een besluit nemen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u een samenvatting van het jaarverslag van de Omgevingsdienst, waarin de gerealiseerde productie op geaggregeerd niveau wordt toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de verplichte paragrafen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Hoofdstuk 4 bevat de jaarrekening met een toelichting op de balans en de exploitatierekening. Tot slot zijn in hoofdstuk 5 de bijlagen opgenomen.

2 Jaarverslag

2.1 Inleiding

Dit jaar is ervoor gekozen om de 24 individuele jaarverslagen vroegtijdig aan onze bevoegde gezagen voor te leggen voor besluitvorming in de individuele colleges. Dit in verband met de termijnen die gesteld zijn aan de vaststelling voor het jaarverslag. Deze individuele jaarverslagen zijn in het DB van 2 februari vastgesteld en ter kennisname aan het AB aangeboden van 17 februari. Daarna zijn de verslagen aangeboden aan de colleges. De individuele jaarverslagen bestaan uit een algemene beschouwing over 2016, de realisatie in termen van producten en diensten, eventueel meerwerk en een toelichting daarop waar nodig.

Als Omgevingsdienst worden wij gevraagd om in de jaarstukken een overzicht te genereren van de gerealiseerde productie in 2016. In dit hoofdstuk wordt hier op hoofdlijnen en in totaliteit een en ander weergegeven en verantwoord.

2.2 Wat hebben we bereikt in 2016?

Inhoudelijke verantwoording uitvoering 2016

Voor een inhoudelijke verantwoording over hetgeen wij als Omgevingsdienst in 2016 hebben bereikt wordt verwezen naar bijlage 1. Deze inhoudelijke verantwoording is overeenkomstig de tekst die onderdeel uitmaakt van het jaarverslag die eerder is aangeboden.

Deelnemersbijdragen en daaraan gekoppelde uren als basis voor af te nemen producten en diensten in 2016

De Omgevingsdienst Groningen is in 2016 gefinancierd op basis van input. Voor de volledigheid is in onderstaande tabel de deelnemersbijdrage en de daarbij behorende uren inzichtelijk gemaakt.

Deelnemers	Deelnemersbijdrage 2016	Beschikbare uren 2016
Appingedam	€ 75.708	990
Bedum	€ 29.155	384
Bellingwedde	€ 293.476	3.871
De Marne	€ 590.186	8.059
Delfzijl	€ 434.760	5.635
Eemsmond	€ 220.853	2.855
Groningen / Ten Boer	€ 740.107	9.571
Grootegast	€ 130.957	1.692
Haren	€ 45.116	610
Hoogezand	€ 1.951.817	25.141
Leek	€ 466.301	6.104
Loppersum	€ 65.676	860
Marum	€ 58.648	752
Menterwolde	€ 496.335	6.748
Oldambt	€ 355.854	4.650
Pekela	€ 231.804	3.053
Provincie	€ 4.712.977	55.061
Slochteren	€ 117.048	1.520

Stadskanaal	€ 1.293.159	17.701
Ten Boer	€ -5.625	190
Veendam	€ 568.971	7.505
Vlagtwedde	€ 682.127	9.298
Winsum	€ 67.451	872
Zuidhorn	€ 253.761	3.525
Totaal	€ 13.876.624	176.647

Tabel 1: Deelnemersbijdrage en uren in 2016

Verantwoording op basis van uren 2016

In onderstaande tabel is per deelnemer het aantal werkelijk bestede uren in 2016 inzichtelijk gemaakt en afgezet tegen de ingebrachte uren.

Deelnemers	Beschikbare uren 2016	Bestede uren in 2016	Procentueel gerealiseerd
Appingedam	990	570	58%
Bedum	384	394	103%
Bellingwedde	3.871	5.140	133%
De Marne	8.059	8.231	102%
Delfzijl	5.635	5.016	89%
Eemsmond	2.855	2.826	99%
Groningen / Ten Boer	9.571	8.389	148%
Grootegeest	1.692	1.020	60%
Haren	610	423	70%
Hoogezand	25.141	25.386	101%
Leek	6.104	5.010	82%
Loppersum	860	690	80%
Marum	752	647	86%
Menterwolde	6.748	7.090	105%
Oldambt	4.650	3.647	78%
Pekela	3.053	2.421	79%
Provincie	55.061	52.242	95%
Slochteren	1.520	1.130	74%
Stadskanaal	17.701	18.520	105%
Veendam	7.505	6.621	88%
Vlagtwedde	9.298	11.546	124%
Winsum	872	632	72%
Zuidhorn	3.525	3.395	96%
Totaal	176.647	170.986	97%

Tabel 2: Daadwerkelijke bestede uren afgezet tegen ingebrachte uren in 2016

Paragrafen

2.3 Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn 7 verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

2.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen. In de gemeenschappelijke regeling en de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De algemene reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet mag bedragen. Voor het jaar 2016 is dit afgerond € 822.300. Uit de jaarrekening volgt dat de algemene reserve op 31 december 2016 € 776.700 is. De algemene reserve blijft hiermee binnen de bandbreedte die is afgesproken.

Risico's

In de begroting 2016 zijn de onderstaande risico's opgenomen. In deze jaarrekening 2016 geven we een toelichting of het risico zich wel of niet heeft voorgedaan.

De risico's waren:

1. LOS (leefomgeving systeem). Citaat begroting 2016: Op 1 januari 2016 zal LOS operationeel zijn. Ondanks alle voorbereidingen kunnen er toch knelpunten ontstaan. Om deze op te lossen is extra capaciteit nodig. De medewerkers kunnen dit niet naast hun reguliere taken doen.

In 2016 heeft dit risico zich niet voorgedaan, omdat de implementatie van LOS is uitgesteld naar 1 januari 2017.

2. Extra taken uitgevoerd. Citaat begroting 2016: Uit de inventarisatie blijkt dat de Omgevingsdienst meer taken heeft uitgevoerd dan waarvan in het bedrijfsplan / DVO's is uitgegaan. Dan zijn er de volgende opties:
 - De deelnemer betaalt alsnog voor de uitvoering van de "extra taken";
 - De Omgevingsdienst voert de taken uit die overeenkomen met die in het Bedrijfsplan/DVO's zijn opgenomen;
 - De deelnemer is van mening dat de Omgevingsdienst het zelf binnen de begroting moet oplossen.

In 2016 zijn met twee deelnemers gesprekken gevoerd over de uitvoering van extra taken waarvoor geen contracten waren afgesloten. Het resultaat van deze gesprekken is dat de deelnemers in 2017 een bedrag betalen voor de extra uitgevoerde taken.

3. Invulling specifieke vacatures. Citaat begroting 2016: Krapte op de arbeidsmarkt voor de invulling van deze specifieke vacatures heeft tot gevolg hogere loonsommen.

Het risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan, omdat bij de invulling van deze specifieke vacatures geen sprake was van krapte op de arbeidsmarkt.

4. Hogere deelnemersbijdragen. Citaat begroting 2016: De door de Omgevingsdienst uitgevoerde taken moeten voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria. In het algemeen zullen de producten van de Omgevingsdienst van een hogere kwaliteit zijn dan die de deelnemers zelf in het verleden hebben afgeleverd. Aan deze hogere kwaliteit hangt echter wel een prijskaartje. Deze hogere kosten zijn tot nu toe niet doorberekend in de deelnemersbijdrage (bron ontwerpbegroting 2013/2014). Vanaf 2016 gaat de Omgevingsdienst Groningen werken met een producten/diensten catalogus (PDC). Hierin staan de kengetallen en de kostprijzen per product deze kunnen hoger uitvallen ten opzichte van de berekende deelnemersbijdrage (bron ontwerpbegroting 2013/2014).

Na de start van de dienst is een zelfevaluatie uitgevoerd voor wat betreft de kwaliteit. Op basis van deze zelfevaluatie is gebleken dat de Omgevingsdienst Groningen op onderdelen nog niet voldeed aan de toen geldende kwaliteitscriteria. Door de inwerkingtreding van de Wet VTH per 14 april 2016 is het hebben van een Verordening Kwaliteit verplicht gesteld voor de gemeenten en de provincie. In de provincie Groningen is in 2016 een uniforme verordening kwaliteit opgesteld, hierin is op een vijftal punten afgeweken van de kwaliteitscriteria 2.1. Deze Verordening vormt de kaders voor de kwaliteit van onze dienstverlening.

In 2016 is een opleidingsplan opgesteld waarin gedetailleerd staat weergegeven welke opleidingen, cursussen en/of trainingen medewerkers gingen volgen. Gebleken is dat het volledige opleidingsplan nog niet tot uitvoering is gebracht. Ook de komende jaren zal nog verder moeten worden geïnvesteerd in de kennis en kunde van onze medewerkers, dit heeft de afgelopen jaren onvoldoende plaatsgevonden. In 2017 zal de prestatiecoach module van HR21 aangeschaft worden, waarmee continu gemonitord kan worden of wij als organisatie voldoen aan de Verordening Kwaliteit. Wellicht dat dit leidt tot eventuele consequenties, dit zal worden meegenomen in de overgang naar outputfinanciering.

De Omgevingsdienst Groningen gaat vanaf 2019 over van input naar outputfinanciering. Op dit moment wordt nog gewerkt op basis van inputfinanciering, om die reden heeft het borgen van de kwaliteitscriteria niet tot een verhoogde deelnemersbijdrage geleid.

Kengetallen

Op grond van het gewijzigde Besluit begroting en verantwoording dienen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat hier om de volgende kengetallen:

- a. Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De netto schuld quote geeft de verhouding van de schuldenlast van de Omgevingsdienst ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schulden.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Aangezien de Omgevingsdienst geen leningen heeft verstrekt is de netto schuldquote gelijk aan de voor leningen gecorrigeerde netto schuldquote.

netto schuldquote

bedragen x €1,000	2015	2016
Vaste schulden	€ -	€ 447
Netto vlottende schuld	€ 2.594	€ 3.908
Overlopende passiva	€ 1.011	€ 385
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 5.396	€ 6.516
Liquide middelen	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 58	€ 121
Saldo	€ 9.059	€ 11.376
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	€ 15.840	€ 16.725

Saldo / totale baten	57,19%	68,02%
-----------------------------	--------	--------

b. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Omgevingsdienst in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Een solvabiliteit tussen 25 en 40% is goed.

Solvabiliteitsratio

bedragen x €1,000	2015	2016
Eigen vermogen	€ 2.785	€ 2.547
Balanstotaal	€ 6.390	€ 7.287

Solvabiliteitsratio	43,59%	34,95%
----------------------------	--------	--------

c. Structurele exploitatieruimte

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat structureel evenwicht een voorwaarde is voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. Het saldo van structurele baten en lasten wordt nominaal weergegeven, en als percentage van de totale baten.

Structurele exploitatieruimte

bedragen x €1,000	2015	2016
Totale structurele lasten	€ 14.801	€ 16.685
Totale structurele baten	€ 15.459	€ 16.446
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ 20	€ 26
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 15.534	€ 16.446

Structurele exploitatieruimte	4,36%	-1,29%
--------------------------------------	-------	--------

Aangezien de Omgevingsdienst geen grondexploitatie kent en geen eigen heffingen heeft zijn de kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit niet opgenomen.

2.5 Kapitaalgoederen

De Omgevingsdienst heeft geen eigen gebouw. Het gebouw aan de Lloydsweg is voor een periode van vijf jaren gehuurd (1 september 2013 tot en met 31 augustus 2018) met een verlengingsoptie van vijf jaren.

Bij het aangaan van de huurovereenkomst is het gebouw deels voor rekening van verhuurder en deels voor rekening van de Omgevingsdienst Groningen verbouwd. De kosten van de verbouw, die voor rekening van de Omgevingsdienst Groningen komen zijn geactiveerd.

2.6 Financiering

Volgens de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden), is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

Treasurybeleid

De treasuryfunctie van de Omgevingsdienst Groningen dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en financiering voor de Omgevingsdienst Groningen regelt, maakt de Omgevingsdienst Groningen voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is lager dan de geldende marktrente.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de Wet FIDO bedraagt de kasgeldlimiet van gemeenschappelijke regelingen 8,2% van de primitieve begroting.

De Omgevingsdienst Groningen heeft gelet op het feit dat zij "bankiert" bij de provincie Groningen toestemming gekregen tot overschrijding van de kasgeldlimiet. Wel dient het overzicht van de kasgeldlimiet te worden opgenomen in de jaarstukken.

Het verloop van de kasgeldlimiet in 2016 was als volgt:

(bedragen €1000)	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Omvang begroting	€ 14.444	€ 14.444	€ 17.147	€ 17.147
1. Kasgeldlimiet in %	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
in bedragen	<u>€ 1.184</u>	<u>€ 1.184</u>	<u>€ 1.406</u>	<u>€ 1.406</u>
2. omvang vlottende schuld				
opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -
	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>
3. Vlottende middelen				
kasgelden	€ -	€ -	€ -	€ -
tegoeden in rekening courant	€ 532	€ 470	€ 200	€ 67
overige uitstaande gelden < 1 jaar				
	<u>€ 532</u>	<u>€ 470</u>	<u>€ 200</u>	<u>€ 67</u>
4. Toets kasgeldlimiet				
totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ -532	€ -470	€ -200	€ -67
toegestane kasgeldlimiet (1)	<u>€ 1.184</u>	<u>€ 1.184</u>	<u>€ 1.406</u>	<u>€ 1.406</u>
ruimte	<u>€ 1.716</u>	<u>€ 1.654</u>	<u>€ 1.606</u>	<u>€ 1.473</u>

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van 2,5 miljoen euro). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De Omgevingsdienst Groningen heeft geen vaste schuld

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Jaar T:	Jaar T+1:	Jaar T+2:	Jaar T+3:
(1)	Renteherzieningen				
(2)	Aflossingen				
(3)	Renterisico (1+2)	0	0	0	0
(4)	Renterisiconorm	2.889	2.889	3.429	3.429
(5a)=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	2.889	2.889	3.429	3.429
(5b)=(3>4)	Overschrijding renterisiconorm				
Renterisiconorm					
Berekening	Begrotingstotaal jaar T	14.444	14.444	17.147	17.147
(4a)	Percentage	20%	20%	20%	20%
(4b)	Regeling	gemeenschappelijke regeling			
(4)=(4ax4b/1	Renterisiconorm (van alleen jaar T)	2.889	2.889	3.429	3.429

Schatkistbankieren

De Omgevingsdienst Groningen maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

2.7 Bedrijfsvoering

Met de term bedrijfsvoering wordt de sturing en beheersing van alle primaire en ondersteunende processen in een organisatie bedoeld.

Personeel

De medewerkers van de Omgevingsdienst vallen allen onder de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden vastgelegd in de CAR/UWO. Met deze medewerkers worden individueel afspraken gemaakt over de te leveren prestaties in zogenaamde planningsgesprekken. Deze bijdragen worden vastgelegd in een Individueel Bijdrage Plan. O.a. op basis hiervan worden beoordelingsgesprekken gevoerd.

In de begroting staat de begrote formatie. Hiertegenover staat de werkelijke bezetting. Het verschil wordt ingezet voor de inhuur van tijdelijke krachten (flexibele schil).

In het jaar 2016 zijn alle personele regelingen waar nodig herschreven, vastgesteld en gepubliceerd. Daarnaast is het functieboek inclusief functiewaarderingen vastgesteld.

De bezwarencommissie personele aangelegenheden heeft bezwaren behandeld waarvan twee bezwaren ongegrond zijn verklaard en de derde nog in behandeling is. Eén van de medewerkers heeft tegen het besluit beroep aangetekend bij de Rechtbank. In het verslagjaar zijn geen externe klachten binnengekomen over medewerkers in dienst van de Omgevingsdienst.

Ziekteverzuim 2016

Het ziekteverzuimpercentage over het jaar 2016 bedraagt 5,67%. Ten opzichte van 2015 (3,23%) betekent dit een stijging van 2,44%. Deze stijging wordt enerzijds veroorzaakt door een toename van het aantal zieke medewerkers, waarvan de helft van het percentage over 2016 langdurig met een medische achtergrond (3%). De meldingsfrequentie is gestegen van 1,03 in 2015 naar 1,28 in 2016; medewerkers hebben zich met een hogere frequentie ziek gemeld.

In 2017 wordt een aantal acties uitgezet om het percentage ziekteverzuim te laten dalen. Zo worden leidinggevenden getraind in het voeren van verzuimgesprekken. Daarnaast worden (preventieve) gesprekken ingepland met medewerkers die zich 3 keer of vaker ziek melden, of als langdurig verzuim dreigt. Ook wordt ingezet op een betere 'signaalfunctie' in het kader van de Wet Verbetering Poortwachter. Tevens worden per kwartaal gesprekken gepland in kader van Sociaal Medisch Team. Op basis hiervan kan in 2017 meer gestuurd worden op het voorkomen en begeleiden van verzuim.

Kosten Inhuur

De totale inhuur voor het primaire proces bedroeg in 2016 € 2.113.000.

In- en uitstroom

In 2016 zijn 5 medewerkers met een bezetting van 4,7 fte ingestroomd met een vaste of tijdelijke aanstelling. In totaal zijn er 16 medewerkers met een omvang van 13,2 fte uitgestroomd. De vrijgekomen formatie van 8,5 fte is voor zoverre mogelijk ingezet op inhuur.

Wachtgeldverplichting

In 2016 is het dienstverband met een aantal medewerkers beëindigd. Deze medewerkers hebben recht op een wachtgeld uitkering. Het UWV verstrekt deze uitkeringen aan de ex-medewerkers en brengt de door haar betaalde bedragen in rekening bij de Omgevingsdienst. De reden is dat de Omgevingsdienst zelf dit risico draagt.

Voor de in 2016 ontstane wachtgeldverplichtingen is een voorziening wachtgeldverplichting van

€ 446.000 gevormd. De omvang van deze voorziening is gebaseerd op het aantal ex-medewerkers en een maximale uitkeringstermijn van 36 maanden. Uit deze voorziening worden jaarlijks de door het UWV in rekening gebrachte wachtgelduitkeringen betaald.

De omvang van de voorziening wordt jaarlijks op basis van de te betalen wachtgelduitkeringen getoetst.

Sociaal Statuut

Het huidige Sociaal Statuut kent een looptijd van 5 jaar tot 1 november 2018. In 2017 zal een nieuw sociaal statuut worden vastgesteld.

Opleidingsplan en kwaliteitscriteria

Voor het opleidingsplan was € 521.000 begroot. Opleidingen om op niveau te komen in kader van de kwaliteitscriteria hebben de voorkeur gekregen ten opzichte van overige opleidingswensen. Van het toegekende budget is in werkelijkheid € 341.000 uitgegeven. Door diverse oorzaken zijn bepaalde opleidingen nog niet gestart door medewerkers. Deze zullen gevolgd worden in 2017. Het restant van het opleidingsbudget ad. € 180.000 is daarom doorgeschoven naar 2017.

Bedrijfsongevallen

Er hebben zich in 2016 geen bedrijfsongevallen voorgedaan.

Communicatie

De communicatiemiddelen van de Omgevingsdienst zijn de website, het intranet, het extranet en de interne nieuwsflitsen. Verder zijn er een aantal bijeenkomsten geweest, waarin het personeel is geïnformeerd over onder andere het evaluatieonderzoek en het Verbeterplan.

Financiën

De financiële, personele en salarisadministratie zijn belegd bij de provincie Groningen. Hiervoor zijn dienstverleningsovereenkomsten gesloten voor een periode van vijf jaar. Hierin staat dat de Omgevingsdienst zelf de interne controle op deze bedrijfsprocessen uitvoert. In 2016 is dit tweemaal gedaan namelijk voor de jaarrekening 2016 en de interim controle 2016. Het beleid op het gebied van Financiën en Personeelszaken berust bij de Omgevingsdienst.

Automatisering

De automatisering is voor een periode van 5 jaar, tot 31 augustus 2018, belegd bij de afdeling IVT van de provincie Groningen. Het gaat hier om de zogenaamde "kantoorautomatisering".

Leefomgevingssysteem

Ook in 2016 heeft de Omgevingsdienst de verlengde kabels voor het vastleggen van de gegevens in de VTH applicaties van de 24 opdrachtgevers gebruikt. Per 1 januari 2016 zou de verlengde kabel vervangen worden door het Leefomgevingssysteem (LOS). Dit is echter niet gelukt omdat de definitieve gunning aan Genetics pas in december 2015 formeel was bekrachtigd.

Vanaf januari 2016 is de Omgevingsdienst samen met RUD Drenthe en Genetics begonnen met het inrichten van LOS. Hiervoor is een projectorganisatie ingesteld. Deze bestaat uit de stuurgroep die een programmanager hebben benoemd voor de dagelijkse leiding van dit project. De programmamanager heeft samen met de externe deskundigen en medewerkers van de beide omgevingsdiensten in de periode januari t/m juli hard gewerkt om het LOS in te richten. Vanaf augustus 2016 is bij de RUD Drenthe het LOS systeem operationeel. De periode augustus tot en met december 2016 heeft de Omgevingsdienst gewerkt aan het opleiden van de medewerkers en de opdrachtgevers om te kunnen

werken met LOS. Een onlosmakelijk aspect hierbij is het zaakgericht werken en volledig digital aanleveren van de opdrachten door de opdrachtgevers.

Vanaf 1 januari 2017 werkt de Omgevingsdienst Groningen met het LOS systeem. Een belangrijke mijlpaal is bereikt omdat het werken met een VTH systeem een belangrijk hulpmiddel is voor het uniform werken voor de opdrachtgevers.

Huisvesting

De Omgevingsdienst is gevestigd in het gehuurde pand Lloydsweg 17 te Veendam.

Op grond van de huurovereenkomst komen voor rekening van de verhuurder de kosten van:

- a) het constructieve onderhoud
- b) Het onderhoud van trappen, rioleringen, goten en buitenkozijnen
- c) Vervanging en onderdelen en vernieuwing van de installaties
- d) Het buitenschilderwerk

Het regulier klein onderhoud komt voor rekening van de Omgevingsdienst Groningen. Er is geen onderhoudsplan vastgesteld voor het gebouw.

2.8 Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb-plicht). Dit is geregeld in de wet "Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen". De Omgevingsdiensten hebben samen met de Belastingdienst de consequenties van de wetsaanpassing besproken. Het resultaat van dit overleg is dat wanneer een Omgevingsdienst kan aantonen dat de overheidstaken op basis van wetgeving zijn uitgevoerd en dat op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst is behaald, een Omgevingsdienst geen Vpb aangifte hoeft te doen.

De Omgevingsdienst kan voor 2016 aantonen dat de overheidstaken op basis van wetgeving zijn uitgevoerd en dat op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst is behaald. De Omgevingsdienst hoeft daarom over 2016 geen Vpb aangifte te doen.

2.9 Rechtmatigheid

Controleprotocol

Met de controleverordening is de controle op het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie geregeld. Deze controle wordt uitgevoerd door Deloitte accountants BV.

De accountant controleert de jaarrekening en moet zich een oordeel vormen over:

- a. de vraag of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de lasten en baten en de grootte en samenstelling van het vermogen.
- b. de vraag of de lasten en baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Bij de getrouwheidsvraag gaat het om de vraag of de cijfers kloppen. De rechtmatigheidsvraag is complexer. Het gaat hier om de vraag of de interne en externe wet- en regelgeving is nageleefd. Deze interne en externe wet- en regelgeving is opgenomen in het normenkader. Dit normenkader is een bijlage van het Controleprotocol en dient jaarlijks geactualiseerd te worden.

In het Besluit accountantscontrole Decentrale Overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening

maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed.

Voor 2016 zijn de volgende toleranties van toepassing:

Fouten:	maximaal 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves	€ 150.000
Onzekerheden	maximaal 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan reserves	€ 450.000

2.10 Bevindingen

Rechtmatigheidsonderzoek (Financiële rechtmatigheid)

Het rechtmatigheidsonderzoek is intern uitgevoerd. Het onderzoek heeft in twee fasen plaats gevonden met externe ondersteuning. De accountant voert hierop een review uit.

Hieronder worden per onderdeel de bevindingen uiteengezet.

1. Interne controle Proces Personeel

Januari 2016 t/m september 2016

Van de in de steekproef betrokken salarisbedragen is vastgesteld dat de juiste bedragen zijn betaald aan de juiste rechthebbenden. Naar aanleiding van de bevindingen interne controle 2015 heeft de Provincie het aantal personen met bevoegdheden tot muteren in de sub administratie salarissen gewijzigd. Van de 17 medewerkers met autorisatiebevoegdheden zijn er nu zeven medewerkers die ook mutatierechten hebben. Het aantal personen is hiermee tot een absoluut werkbaar minimum terug gebracht.

Oktober 2016 t/m december 2016

Van de in de steekproef getrokken bedragen is vastgesteld dat de juiste bedragen zijn betaald aan de rechthebbenden. De uitzondering hierop zijn twee fouten die gemaakt zijn bij de fiscale uitruil kilometers woon- werkverkeer en eindejaarsuitkering. Door het foutief inlezen van een inleesbestand zijn bij twee medewerkers een hogere vergoeding uitbetaald dan waar recht op bestond. Er zal met de twee medewerkers een terugbetalingsregeling overeengekomen worden.

Naar aanleiding van de bevindingen en adviezen interne controle 2016 zijn de volgende maatregelen getroffen:

- De provincie heeft het wachtwoordbeleid en mutatiebevoegdheden aangescherpt,
- Er vindt frequent overleg met afdeling Personeel en Salarisadministratie en Omgevingsdienst plaats om het bedrijfsproces salarissen te monitoren,
- De afdeling Personeel en Salarisadministratie zal geen inleesbestand meer gebruiken ter voorkoming mutatiefouten salarissen.

2. Interne controle Inkoop en crediteuren

Januari 2016 t/m september 2016 en oktober 2016 t/m december 2016

Met betrekking tot de steekproef uit het proces inkoop en crediteuren is vastgesteld dat het proces de factuurverwerking en de digitale afwikkeling, inclusief de betalingen, goed is verlopen. Duidelijke verbetering ten opzichte van controle 2015 is de aanwezigheid van contracten. Naar aanleiding van de bevindingen en adviezen zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er vindt frequent overleg met afdeling Financiën en Omgevingsdienst plaats om het bedrijfsproces Inkoop en Crediteuren te monitoren,

- b. De Omgevingsdienst is gestart met implementatie verplichtingenadministratie en contractmanagementsysteem.

Er is een verschil geconstateerd tussen de maximumbedragen in de budgethouder regeling, € 50.000, en de onder mandaat regeling, € 10.000. Geadviseerd is om beide regelingen met elkaar in overeenstemming te brengen. In 2017 zal dit punt worden opgepakt door de Omgevingsdienst.

3. Frauderisicoanalyse

Januari 2016 t/m december 2016

Interne controle gebruik Ov-kaarten en gebruik bedrijfsauto's.

De Ov-kaarten worden door de gebruikers gereserveerd in Outlook Agenda. Aan de hand van deze reservering is gecontroleerd op het gebruik hiervan. Niet in alle gevallen is de reservering compleet ingevuld waardoor niet kan worden vastgesteld of er oneigenlijk gebruik is gemaakt van de Ov-kaarten.

Over 2016 zijn de ritten en tankbeurten van de bedrijfsauto's gecontroleerd. Uit de steekproef op de ritten blijkt dat de bedrijfsauto's uitsluitend voor zakelijke doeleinden worden gebruikt. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd. Wel blijft, evenzo als in 2015, een aandachtspunt het invullen juiste kilometerstand voordat getankt wordt.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december

(bedragen €1000)

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	€ 650	€ 937
	€ 650	€ 937
Totaal vaste activa	€ 650	€ 937
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	€ 2.204	€ 1.110
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	€ 4.310	€ 4.254
- overige vorderingen	€ 2	€ 31
	€ 6.516	€ 5.395
Overlopende activa		
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	€ 121	€ 58
	€ 121	€ 58
Totaal vlottende activa	€ 6.637	€ 5.453
Totaal generaal	€ 7.287	€ 6.390

(bedragen in €1.000)

PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	€ 777	€ 714
Bestemmingsreserves	€ 1458	€ 1270
Gerealiseerde resultaat	€ 312	€ 801
	€ 2.547	€ 2.785
Voorzieningen		
Voorziening wachtgeldverplichting	€ 447	
	€ 447	
Totaal vaste passiva	€ 2.994	€ 2.785
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	€ 3.908	€ 2.594
	€ 3.908	€ 2.594
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	€ 385	€ 947
Overige vooruitontvangen bedragen, die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ -	€ 64
	€ 385	€ 1.011
Totaal vlottende passiva	€ 4.293	€ 3.605
Totaal generaal	€ 7.287	€ 6.390

3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Lasten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
1 Primair proces				
1.1 Personeelskosten	€ 9.176	€ 10.193	€ 9.251	942
1.2 Kosten Sociaal Plan	€ -	€ 158	€ 100	58
1.3 Toelagen	€ 163	€ 163	€ 146	17
totaal	€ 9.339	€ 10.514	€ 9.497	1.017
2 Materiële kosten				
2.1 Technische apparatuur	€ 103	€ 115	€ 45	70
2.2 Vervoerskosten	€ 356	€ 356	€ 184	172
totaal	€ 459	€ 471	€ 229	242
3 Personele overhead				
3.1 Personeelskosten	€ 1.929	€ 1.863	€ 2.425	-562
3.2 Verbeterplan 2016	€ -	€ 517	€ 348	169
3.3 Verbeterplan	€ -	€ -	€ -	-
totaal	€ 1.929	€ 2.380	€ 2.773	-393
4 Materiële overhead				
4.1 Huisvesting	€ 440	€ 440	€ 349	91
4.2 Automatisering	€ 1.276	€ 1.276	€ 1.866	-590
4.3 Personele kosten	€ 216	€ 521	€ 341	180
4.4 Algemene kosten	€ 245	€ 362	€ 525	-163
totaal	€ 2.177	€ 2.599	€ 3.081	-482
5 Projecten				
5.1 Impuls Omgevingsveiligheid BRZO	€ 190	€ 200	€ 219	-19
5.2 Impuls Omgevingsveiligheid EV	€ 220	€ 220	€ 248	-28
5.3 Impuls Omgevingsveiligheid Informatie/kennis	€ -	€ 21	€ 11	10
5.4 Energiebesparingsaanpak	€ -	€ 79	€ 20	59
5.5 Verdieping VTH Drieslag	€ -	€ 122	€ 57	65
5.6 Maatw erkopdrachten	€ 30	€ 441	€ 549	-108
totaal	€ 440	€ 1.083	€ 1.105	-22
6 Onvoorzien				
6.1 Onvoorziene uitgaven	€ 100	€ 100	€ -	100
totaal	€ 100	€ 100	€ -	100
totaal lasten	€ 14.444	€ 17.147	€ 16.685	462

Baten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
7 Bijdragen deelnemer				
7.1 Deelnemersbijdragen	€ 13.841	€ 13.877	€ 13.877	€ 0
7.2 Terugdraaien taakstelling	€ -	€ 948	€ 914	€ 34
totaal	€ 13.841	€ 14.825	€ 14.790	€ 35
8 Overige baten				
8.1 Baten projecten	€ 410	€ 642	€ 597	€ 45
8.2 Baten maatw erkopdrachten	€ 30	€ 441	€ 550	€ -109
8.3 Bijdragen Projectfase	€ -	€ 463	€ 218	€ 245
8.4 Overige baten	€ 163	€ 163	€ 291	€ -128
totaal	€ 603	€ 1.709	€ 1.656	€ 53
totaal baten	€ 14.444	€ 16.534	€ 16.446	€ 88
Saldo van baten en lasten				
Saldo van baten en lasten	€ -	€ -613	€ -238	€ -375
Reservemutaties				
9.1 stortingen in reserves	€ -	€ 370	€ 370	€ -
9.2 onttrekkingen aan reserves	€ -	€ 983	€ 648	€ 335
Saldo reservemutaties	€ -	€ 613	€ 278	€ 335
Aanvullende reservemutaties				
9.3 aanvullende stortingen in reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
9.4 aanvullende onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ 272	€ -272
Saldo aanvullende reservemutaties	€ -	€ -	€ 272	€ -272
Gerealiseerd resultaat				
Gerealiseerd resultaat	€ -	€ -	€ 312	€ -312

3.3 Toelichtingen

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij

moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven

Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar nadat de investering is gereed gekomen of is verworven op jaarbasis afgeschreven. De afschrijving geschiedt op basis van annuïteit.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Technische installaties in gebouwen	15
Veiligheidsvoorzieningen in bedrijfsgebouwen, kantoormeubilair	10
Software, automatiseringsapparatuur, telefooninstallaties	3 tot 5
Verbouwingen	1 tot 10
	Termijn is afhankelijk van looptijd huurcontract, inclusief optietermijn verlenging

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2016

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende investeringen met een economisch nut:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Bedrijfsgebouwen	536	610
Machines, apparaten, installaties	48	96
Overige materiële vaste activa	66	231
Totaal	650	937

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2015	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2016
Bedrijfsgebouwen	610	-	-	74	-	-	536
Machines, apparaten, installaties	96	-	5	43	-	-	48
Overige materiële vaste activa	231	-	-	165	-	-	66
Totaal	937	-	5	282	-	-	650

Bedragen x €1000

In het boekjaar zijn geen aanschaffingen geactiveerd. Onder desinvesteringen is de afboeking van een vernielde geluidsmeter opgenomen. De afschrijvingen zijn vermeld in de staat van materiële vaste activa (Bijlage 1).

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen < 1 jaar

Bedragen x €1000	Balanswaarde 31-12-2016	Voorziening oninbaar	Balanswaarde 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	2.204	-	2.204	110
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	4.310	-	4.310	4.254
Overige vorderingen	2	-	2	31
Totaal	6.515	-	6.515	5.395

Liquide middelen

De Omgevingsdienst Groningen heeft geen eigen bankrekening en houdt geen kas aan.

Overlopende activa

In het verslagjaar is voor een bedrag € 120.700 aan facturen betaald die ten laste van het boekjaar 2017 dienen te komen, dit betreft de vooruitbetaalde kosten LOS en overig vooruitbetaalde kosten.

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	121	58
Totaal	121	58

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Algemene reserve	777	714
Bestemmingsreserves	1.458	1.270
Gerealiseerde resultaat	312	801
Totaal	2.546	2.785

Het verloop van het eigen vermogen in 2016 was als volgt:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2015	Toe- voeging	Ont- trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van voorziening wachtgeld- verplichting	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserve	714	-	-	63	-	-	777
Bestemmingsreserves							
Eenmalig	893	-	236	-	-	-	657
Afschrijving techn. Apparatuur	62	-	-	15	-	26	51
Sociaal Statuut	75	-	-	-	-	-	75
Implementatie LOS	240	-	-	-	-	-	240
Reserve Aardbevingen EV	-	-	-	156	-	-	156
Reserve Evaluatie ODG	-	-	38	50	-	-	12
Reserve maatregelen Verbeterplan	-	370	348	517	272	-	267
	1.270	370	622	738	272	26	1.458
Gerealiseerd resultaat	801	312	-	-801	-	-	312
Totaal	2.785	682	622	-0	272	26	2.546

Onder bestemming resultaat staan de toevoegingen en onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de vermindering ter dekking van afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De bestemmingsreserves hebben het volgende doel:

Reserve eenmalige projectkosten

Bij vaststelling van de jaarstukken 2013 is deze bestemmingsreserve gevormd, specifiek ter dekking van de kosten van het Leefomgevingssysteem. In het verslagjaar is een bedrag van € 235.987 onttrokken. Het saldo van deze reserve is op 31 december 2016 € 657.073.

Reserve Sociaal Statuut

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is deze bestemmingreserve gevormd ter dekking van de extra kosten in verband met vergoedingen reiskosten woon-werkverkeer op grond van het Sociaal Statuut. Deze reserve wordt aangewend nadat de door de deelnemers in de projectfase gestorte bedragen uitgeput zijn.

Reserve afschrijving technische apparatuur

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is deze bestemmingreserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten van in 2014 aangeschafte technische apparatuur. De reserve is gevormd voor een bedrag van € 61.694, Hiervan is in het verslagjaar € 25.708 benut. In het verslagjaar is een bedrag van € 14.900 in de reserve gestort vanuit het resultaat 2015.

Reserve Implementatie Leefomgevingssysteem

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is deze bestemmingreserve gevormd ter dekking van de kosten van vervanging van eigen medewerkers die ingezet gaan worden t.b.v. de implementatie van het Leefomgevingssysteem. Het saldo van deze reserve per einde boekjaar bedraagt dan € 240.203. In het verslagjaar is er geen onttrekking geweest.

Reserve Aardbeving Externe Veiligheid

Vanuit het resultaat 2015 is deze reserve gevormd tot een bedrag ad € 156.480. Het Algemeen Bestuur heeft op 25 november 2016 ingestemd met het Projectplan Externe Veiligheid en Aardbevingen. Einddatum is 31 december 2017.

Reserve Evaluatie ODG

Vanuit het resultaat 2015 is deze reserve gevormd voor een bedrag van € 50.000, voor de dekking van de kosten van het BMC rapport. Dit rapport heeft € 38.260 gekost.

Reserve Maatregelen Verbeterplan

Deze reserve is gevormd uit:

1. € 517.000 storting rekening resultaat 2015 ter dekking van kosten directeur a.i. , afwikkeling dienstverband voormalige directeur, directiesecretaris en financieel expert
2. € 370.000 storting bijdrage deelnemers verbeterplan, jaarschijf 2016

Onttrekking:

1. € 245.000 kosten ter dekking van kosten directeur a.i., afwikkeling dienstverband voormalige directeur, directiesecretaris en financieel expert.
2. € 272.000 is ingezet voor dekking van de in de exploitatie opgenomen kosten voor de in 2016 ontstane wachtgeldverplichtingen voor een aantal ex- medewerkers van de Omgevingsdienst. Hiervoor is in 2016 een voorziening wachtgeldverplichting getroffen.

Het totaal van de onttrekkingen is € 517.000, zodat het gehele bedrag van het rekeningresultaat 2015 is benut.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat van € 312.000 is op de balans verantwoord.

Voorzieningen

Onder voorzieningen zijn opgenomen:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Voorziening wachtgeldverplichting	447	-
Totaal	447	-

Dit betreft een voorziening betreffende in 2016 ontstane wachtgeldverplichtingen van € 447.000. De omvang van deze voorziening is gebaseerd op het aantal ex-medewerkers en een maximale uitkeringstermijn van 36 maanden. Uit deze voorziening worden jaarlijks de door het UWV in rekening gebrachte wachtgelduitkeringen betaald.

De omvang van de voorziening wordt jaarlijks op basis van de te betalen wachtgelduitkeringen getoetst.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.908	2.594
Overlopende passiva	385	1.011
Totaal	4.293	3.605

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Overige schulden	3.908	2.594
Totaal	3.908	2.594

Overlopende passiva:

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen x €1000	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	€ 385	€ 947
Overige vooruitontvangen bedragen, die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ -	€ 64
Totaal	385	1.011

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren worden als volgt gespecificeerd:

Bedragen x €1.000	Saldo 31-12-2015	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2016
Kosten Sociaal plan	299	-	100	199
Kosten Opleidingsplan	305	-	119	186
Kosten Leefomgevings- systeem	344	-	344	-
Totaal	947	-	563	385

In 2016 zijn op deze posten de volgende kosten gemaakt:

Opleidingsplan	€ 119.000
Reiskosten woon-werkverkeer	€ 100.000
Kosten leefomgevingsstelsel (projectkosten)	€ 344.000
Totaal vrijgevallen bedrag verslagjaar	€ 563.000

Bedragen x €1.000	Saldo 31-12-2015	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2016
Energiebesparingsaanpak	64	-	64	-
	64	-	64	-

Het bestede bedrag voor dit project in 2016 is € 64.000.

Langlopende financiële verplichtingen

De Omgevingsdienst is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- a. Huurovereenkomsten
 - b. Operationele leasecontracten
 - c. Overige meerjarige verplichtingen
- a. Huurovereenkomsten
De Omgevingsdienst Groningen huurt het gebouw Lloydsweg 17 te Veendam van 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2018 met een optie tot verlenging voor nog vijf jaren tot en met 31 augustus 2023. De huursom bedraagt € 121.800 per jaar.
 - b. Leasecontracten
De Omgevingsdienst Groningen leaset een achttal bedrijfsauto's via de provincie Groningen. In februari 2016 is er een Toyota Yaris en in augustus 2016 een Toyota Auris aan toegevoegd. Het raamcontract is voor onbepaalde tijd aangegaan en kan per direct worden opgezegd. Per voertuig is een specifiek contract aangegaan. Het betreft hier operationele leasecontracten. Voor een overzicht van het totale bestand wordt verwezen naar onderstaande tabel.

Voertuig	aantal	startdatum	aantal maanden	leasebedrag / maand / auto
Peugeot Partner	2	06-11-2013	72	€ 466
Mitsubishi Pick Up	1	06-01-2014	60	€ 568
Ford Fiësta	2	06-11-2013	72	€ 302
Ford Fiësta	1	06-11-2013	72	€ 312
Toyota Yaris	1	01-02-2016	72	€ 339
Toyota Auris	1	15-08-2016	72	€ 475

c. Meerjarige verplichtingen

De Omgevingsdienst Groningen heeft de ondersteuning van de financiële en personele en salarisadministratie voor de periode van 1 november 2013 t/m 31 december 2018 uitbesteed aan de provincie Groningen. De overeengekomen vergoeding bedraagt € 198.500 per jaar. De Omgevingsdienst Groningen heeft voor de inrichting van de infrastructuur en het beheer van de ICT-voorzieningen voor een periode van 1 september 2013 t/m 31-8-2018 een Dienstverleningsovereenkomst gesloten met de provincie Groningen. De overeengekomen vergoeding bedraagt € 370.000 per jaar, te verhogen met afschrijvingslasten. Aan het einde van het jaar vindt een afrekening plaats op basis van de werkelijke kosten.

3.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016

1. Personeelskosten primair proces

Lasten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging		Raming begrotingsjaar na wijziging		Realisatie begrotingsjaar	verschil
	€	€	€	€	€	€
1 Primair proces						
1.1 Personeelskosten	€ 9.176	€ 10.193	€ 9.251	€ 942		
1.2 Kosten Sociaal Plan	€ -	€ 158	€ 100	€ 58		
1.3 Toelagen	€ 163	€ 163	€ 146	€ 17		
totaal	€ 9.339	€ 10.514	€ 9.497	€ 1.017		

1.1. Personeelskosten, voordeel € 942.000.

Om te kunnen voldoen aan de gevraagde productie van de opdrachtgevers is in de voorjaarsnota een begrotingswijziging van € 723.000 voor de inhuur van extra personeel opgenomen. Dit bedrag bestaat uit € 404.000 compensatie voor de door de medewerkers ingezette uren implementatie LOS en € 319.000 voor het niet volledig kunnen voldoen aan het efficiënt werken. Dit laatste is ook opgemerkt in het Evaluatie rapport van BMC. In de begrotingswijziging is ook een bedrag van € 295.000 meegenomen voor de voor de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB). Het betreft 7 maanden te betalen vakantiegeld 2016 in 2017.

Achteraf zijn de extra beschikbare middelen van € 723.000 niet nodig geweest om de gevraagde producten, de uitvoering van de projecten en het meerwerk te kunnen leveren. De reden is dat LOS later dan gepland live is gegaan. Per 1 januari 2017 is LOS operationeel gegaan. Verder zijn er een aantal vacatures later ingevuld.

Een aantal doorgevoerde efficiëncymaatregelen, zoals het risico gestuurd toetsen bouw, het werken met digitale checklisten bij toezicht & handhaven en een aanpassing van de Codi checklisten hebben ervoor gezorgd dat er werkelijk meer productieve uren beschikbaar kwamen voor het uitvoeren van de reguliere taken.

1.2 Kosten Sociaal Plan, voordeel € 58.000.

Medewerkers die als gevolg van plaatsing bij de Omgevingsdienst in 2013 extra woon/werk-kilometers moeten maken, hebben op grond van artikel 12 van het Sociaal Statuut gedurende een periode van vier jaar na plaatsing, recht op een vergoeding van de extra te rijden kilometers. Veel medewerkers hebben gekozen om het belaste deel (€ 0,09) in 2013 te laten uitkeren en per jaar de werkelijke gereden kilometers tegen € 0,19 te declareren. Voor zover medewerkers minder kilometers hebben gedeclareerd dan vooraf bekend ontstaat het recht op uitkering van dit verschil in december. In 2016 is in totaal € 100.000 aan medewerkers betaald. Dit bedrag wordt onttrokken aan de in 2013 door de deelnemers betaalde bijdrage projectfase (zie 8.3). In de begroting is hiervoor € 158.000 meegenomen.

1.3 Te verhalen toelagen, voordeel € 17.000.

Het betreft de kosten van toelagen van medewerkers die gebaseerd zijn op de rechtspositie van hun oude werkgever. Tegenover deze kosten staan echter ook opbrengsten (zie 8.4). In 2016 zijn deze kosten € 17.000 lager dan begroot.

2. Materiele kosten primair proces

Lasten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
2 Materiële kosten				
2.1 Technische apparatuur	€ 103	€ 115	€ 45	€ 70
2.2 Vervoerskosten	€ 356	€ 356	€ 184	€ 172
totaal	€ 459	€ 471	€ 229	€ 242

2.1 Technische apparatuur, voordeel € 70.000.

In werkelijkheid zijn de kosten € 70.000 lager dan begroot door lagere kosten voor onderhoud technische apparatuur en software.

2.2 Vervoerskosten, voordeel € 172.000.

Het voordeel van €172.000 bestaat grotendeels uit de lagere kosten voor de uitbetaalde kilometer vergoeding aan de medewerkers wanneer zij hun eigen auto zakelijk gebruiken.

3. Personeelskosten overhead.

Lasten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
3 Personele overhead				
3.1 Personeelskosten	€ 1.929	€ 1.863	€ 2.425	-562
3.2 Verbeterplan 2016	€ -	€ 517	€ 348	169
3.3 Verbeterplan	€ -	€ -	€ -	-
totaal	€ 1.929	€ 2.380	€ 2.773	-393

3.1. Personeelskosten overhead, nadeel € 562.000

De werkelijke kosten van Management, Afdelingshoofden/Teamleiders, Secretariaat, Ondersteuning, P&O, F&C, Communicatie, Huisvesting zijn € 125.000 hoger dan begroot. Het nadeel bestaat uit de vervanging van langdurige zieke medewerkers. Ingaande 2016 is er een dotatie gedaan aan de voorziening wachtgeldverplichting ad € 437.000. Deze dotatie was niet begroot.

3.2 Verbeterplan, voordeel € 169.000

Het Algemeen Bestuur heeft op 16 september 2016 ingestemd met het Verbeterplan 2016–2018. De totale kosten van dit plan zijn ca. € 1,3 mln. De kosten worden gedekt uit de verhoging van de deelnemersbijdragen in 2016 (€ 370.000) en in 2017 en 2018 elk jaar € 474.000. Het bedrag voor 2016 is gestort, conform het besluit van het Algemeen Bestuur, in de Reserve Maatregelen Verbeterplan.

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 in juni 2016 heeft het Algemeen Bestuur besloten om € 517.000 te bestemmen voor de Reserve Maatregelen Verbeterplan voor de dekking van de kosten:

- Afwikkeling dienstverband voormalig directeur– secretaris
- Kosten van de ad– interim directeur
- Kosten van de directiesecretaris
- Kosten van de financieel expert.

Via een begrotingswijziging bij de voorjaarsnota zijn € 517.000 als kosten opgenomen en voor hetzelfde bedrag een onttrekking aan de reserve maatregelen Verbeterplan.

De werkelijke kosten in 2016 zijn voor de afwikkeling dienstverband voormalig directeur en de kosten van de ad–interim directeur, directie secretaris en de financieel expert € 245.000.

Voor de uitvoering van het Verbeterplan is in 2016 € 103.000 betaald voor het inhuren van programmamanager en programmasecretaris.

De totale werkelijke kosten zijn € 348.000 dit is € 169.000 lager dan begroot.

Tegenover deze lagere kosten van € 169.000 staat ook een lagere onttrekking aan de reserve maatregelen Verbeterplan (zie 9.2).

4. Materiele overhead

Lasten bedragen x € 1.000	Raming		Realisatie	
	begrotingsjaar voor wijziging	begrotingsjaar na wijziging	begrotingsjaar	verschil
4 Materiele overhead				
4.1 Huisvesting	€ 440	€ 440	€ 349	91
4.2 Automatisering	€ 1.276	€ 1.276	€ 1.866	-590
4.3 Personele kosten	€ 216	€ 521	€ 341	180
4.4 Algemene kosten	€ 245	€ 362	€ 525	-163
totaal	€ 2.177	€ 2.599	€ 3.081	-482

4.1. Huisvesting, voordeel € 91.000

De werkelijke huisvestingskosten zijn € 91.000 lager dan begroot. Dit voordeel bestaat grotendeels uit lagere onderhoudskosten voor het gebouw en de technische installaties.

4.2 Automatisering, nadeel € 590.000

De kosten voor automatisering zijn € 590.000 hoger dan begroot.

De verklaring hiervoor is:

1. In de begroting zijn de projectkosten voor LOS niet begroot, de werkelijke kosten zijn € 235.000. Deze kosten worden onttrokken aan de bestemmingsreserve éénmalige projectkosten, zie ook punt 9 reservemutaties.
2. Hogere beheerskosten VTH-systeem (LOS) € 110.000. Dit betreft incidentele aanloopkosten voor configuratie, migratie en koppelingen van LOS.
3. Éénmalig hogere kosten € 45.000 voor vergoedingen aan drie deelnemers voor licenties voor hun VTH-systeem. De oorzaak van deze kosten zijn gelegen in de latere implementatie van het LOS-systeem.

4. Niet begrote kosten voor de aanschaf in 2016 van de digitale checklisten. Op het moment van het opstellen van de begroting 2016 waren deze kosten nog niet bekend het betreft een bedrag ad € 60.000.
5. Niet begrote licentiekosten kantoorautomatisering € 140.000. Deze structurele kosten zijn door de provincie Groningen pas in 2016 in rekening gebracht.

4.3 Personele kosten, voordeel € 180.000

De personele kosten (opleidingskosten) zijn € 180.000 lager dan begroot.

Voor de opleidingen is € 521.000 begroot. De samenstelling van dit bedrag is: het reguliere budget € 216.000 (2% van de loonsom) en € 305.000 uit de door de deelnemers in 2013 betaalde bijdrage voor de projectfase.

In 2016 is aan opleidingen € 341.000 besteed. Hiervan komt € 216.000 ten laste van het begrote reguliere budget en € 125.000 ten laste van de bijdrage projectfase. Dit betekent dat de onttrekking uit de bijdrage projectfase € 125.000 is in plaats van € 305.000 (zie 8.3).

4.4 Algemene kosten, nadeel € 163.000

De algemene kosten zijn € 163.000 hoger dan begroot. Het nadeel bestaat uit niet begrote kosten voor inhuren externe deskundigen:

- Juridisch advies
- Werving en selectie
- Ondersteuning
- Scholing van de ondernemingsraad
- Onderzoek / rapport BMC

Verder hogere kosten zijn gemaakt voor de Arbodienst. De kosten van het onderzoek / rapport BMC zijn gedekt uit de reserve evaluatie ODG (zie 9.2).

5. Projecten

Lasten bedragen x € 1.000	Raming		Realisatie		verschil
	begrotingsjaar voor wijziging	begrotingsjaar na wijziging	begrotingsjaar	begrotingsjaar	
5 Projecten					
5.1 Impuls Omgevingsveiligheid BRZO	€ 190	€ 200	€ 219	€ 219	-19
5.2 Impuls Omgevingsveiligheid EV	€ 220	€ 220	€ 248	€ 248	-28
5.3 Impuls Omgevingsveiligheid Informatie/kennis	€ -	€ 21	€ 11	€ 11	10
5.4 Energiebesparingsaanpak	€ -	€ 79	€ 20	€ 20	59
5.5 Verdieping VTH Drieslag	€ -	€ 122	€ 57	€ 57	65
5.6 Meerwerkopdrachten	€ 30	€ 441	€ 549	€ 549	-108
totaal	€ 440	€ 1.083	€ 1.105	€ 1.105	-22

5.1 t/m 5.5. Projecten, voordeel € 87.000

De werkelijke ingezette uren zijn lager dan begroot, dit levert een voordeel op van € 87.000. De reden is dat een aantal projecten in 2016 niet zijn afgerond en doorlopen naar 2017.

Tegenover deze lagere kosten staan echter ook lagere baten van € 45.000 (zie ook 8.1). Per saldo een voordeel van € 42.000.

5.6. Meerwerkopdrachten voordeel € 108.000

In 2016 zijn voor de deelnemers op basis van contracten in totaal voor € 549.000 extra werkzaamheden uitgevoerd. De kosten zijn € 108.000 hoger dan begroot. Tegenover deze hogere kosten staan echter ook hogere opbrengsten van € 109.000 (zie 8.2).

6. Onvoorzien

Lasten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
6 Onvoorzien				
6.1 Onvoorziene uitgaven	€ 100	€ 100	€ -	€ 100

Voor onvoorzien was een stelpost opgenomen. Hiervan is geen gebruik gemaakt in het verslagjaar 2016.

7. Bijdrage deelnemers

Baten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
7 Bijdragen deelnemer				
7.1 Deelnemersbijdragen	€ 13.841	€ 13.877	€ 13.877	0
7.2 Terugdraaien taakstelling	€ -	€ 948	€ 914	34
totaal	€ 13.841	€ 14.825	€ 14.790	35

7.1 Deelnemersbijdragen

De door de deelnemers aangeleverde formatie voor het primaire proces is conform het bedrijfsplan de basis voor de verrekening van de kosten met de deelnemers voor de eerste jaren.

Voor de berekening van de deelnemersbijdragen zijn de volgende verdeelsleutels afgesproken:

- De personeelskosten primair proces zijn verdeeld op basis van de ingebrachte loonkosten (formatieomvang én inschaling).
- De overige structurele kosten zijn verdeeld op basis van de ingebrachte formatie.

7.2 Terugdraaien taakstelling, voordeel € 34.000

De gemeente Groningen heeft geen bijdrage in euro's betaald maar het te betalen bedrag naar rato ingezet in een fte. Hierdoor is de bijdrage € 34.000 lager dan begroot.

8. Projecten

Baten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
8 Overige baten				
8.1 Baten projecten	€ 410	€ 642	€ 597	45
8.2 Baten maatw erkopdrachten	€ 30	€ 441	€ 550	-109
8.3 Bijdragen Projectfase	€ -	€ 463	€ 218	245
8.4 Overige baten	€ 163	€ 163	€ 291	-128
totaal	€ 603	€ 1.709	€ 1.656	53

8.1 Baten projecten, nadeel € 45.000

De baten zijn € 45.000 lager dan begroot (zie ook 5.1. t/m 5.5).

8.2 Baten meerwerkopdrachten, voordeel € 109.000

Met diverse deelnemers zijn meerwerk contracten afgesloten voor het uitvoeren van extra taken die niet opgenomen zijn in de jaaropdrachten. Het totaal van deze contracten is € 109.000 hoger dan begroot. Tegenover deze hogere baten staan echter ook hogere lasten. Zie punt 5.6.

8.3. Bijdragen Projectfase, nadeel € 245.000

De deelnemers hebben in 2013 een bijdrage betaald voor de projectfase. Uit deze bijdrage worden de kosten voor een nieuw VTH systeem, opleidingen kwaliteitscriteria en Kosten Sociaal Plan (km vergoeding woon- werkverkeer) betaald.

De bijdrage uit de projectfase is voor 2016 begroot op € 463.000. Dit bedrag bestaat uit € 305.000 voor opleidingen en € 158.000 kosten Sociaal Plan.

De werkelijke kosten in 2016 die gedekt worden uit de bijdrage projectfase zijn € 218.000 bestaande uit € 100.000 Sociaal Plan en € 118.000 voor opleidingen kwaliteitscriteria.

Dit betekent dat de bijdragen projectfase € 245.000 lager zijn dan begroot. In 2017 is dit bedrag nog beschikbaar voor de te dekken kosten Sociaal Plan en opleidingen kwaliteitscriteria.

8.4 Overige baten, voordeel € 128.000

Het betreft de bij deelnemers in rekening gebrachte kosten van toelagen van medewerkers die gebaseerd zijn op de rechtspositie van hun oude werkgever. Tegenover deze baten staan echter ook kosten. Deze baten en lasten zijn € 26.000 hoger dan begroot. Daarnaast is er éénmalig € 102.000 gefactureerd aan de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde, wegens extra uitgevoerde werkzaamheden. Verder zijn hier de vergoedingen meegenomen voor Landelijk Meldpunt Afval en Samenwerking Uniformering Kwaliteit (SUK).

9. Reservemutaties

Baten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
Reservemutaties				
9.1 stortingen in reserves	€ -	€ 370	€ 370	-
9.2 onttrekkingen aan reserves	€ -	€ 983	€ 648	335
Saldo reservemutaties	€ -	€ 613	€ 278	335

9.1 Stortingen in reserves

Dit betreft het resultaat uit de voorjaarsnota 2016. Besloten is het bedrag ad € 370.000 aan te wenden voor het Verbeterplan 2016/2017.

9.2 Onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1000	begroot	realisatie	voor- / nadeel
Enmalige projectkosten	404	236	168
Afschrijving techn. Apparatuur	12	26	-14
Reserve maatregelen Verbeterplan	517	348	169
Reserve Evaluatie ODG	50	38	12
	983	648	335

Met het opmaken van de jaarrekening is gebleken, dat bovenstaande bedragen in totaliteit niet geheel hoeven te worden onttrokken. Onderstaand een overzicht van de onttrekkingen per post in het verslagjaar:

- *Reserve éénmalige projectkosten LOS van € 236.000*
Dit betreft projectkosten LOS die niet meer ten laste van de balanspost onder Vlottende Passiva konden worden gebracht. Het betreft de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen (éénmalige bijdrage van de deelnemers bij de start van de Omgevingsdienst voor kosten VTH systeem, sociaal plan en opleiding kwaliteitscriteria).

- *Reserve afschrijving technische apparatuur van € 26.000*
De werkelijke onttrekking is € 14.000 hoger dan begroot.
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is deze bestemmingreserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten van in 2014 aangeschafte technische apparatuur. De reserve is gevormd voor een bedrag van € 61.694,
- *Reserve Maatregelen Verbeterplan 2016 / 2017 van € 348.000*
 1. € 245.000 kosten ter dekking van kosten directeur a.i. , afwikkeling dienstverband voormalige directeur, directiesecretaris en financieel expert. Resteert € 273.000, dit bedrag wordt grotendeels gereserveerd voor de wachtgeldverplichting voormalige directeur.
 2. € 103.000 kosten verbeterplan jaarschijf 2016 betreft inhuur programmamanagers en programmasecretaris. Het restant van 2016 wordt doorgeschoven naar 2017. Dit is conform gemaakte afspraken met het Algemeen Bestuur.
- *Reserve Evaluatie ODC van € 38.260*
De kosten van het door BMC opgestelde Verbeterplan ad € 38.260 zijn verwerkt in de reserve Maatregelen Verbeterplan 2016 / 2017.

Baten bedragen x € 1.000	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	verschil
Aanvullende reservemutaties				
9.3 aanvullende stortingen in reserves	€ -	€ -	€ -	-
9.4 aanvullende onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ 272	-272
Saldo aanvullende reservemutaties	€ -	€ -	€ 272	-272

9.4 Aanvullende onttrekkingen aan reserves

€ 272.000 is ingezet voor dekking van de in de exploitatie opgenomen kosten voor de in 2016 ontstane wachtgeldverplichtingen voor een aantal ex- medewerkers van de Omgevingsdienst. Hiervoor is in 2016 een voorziening wachtgeldverplichting getroffen.

3.6 Verantwoording Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is per 1 januari 2013 in werking getreden. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De maximumnorm van de WNT bedraagt 100 procent van een ministersalaris. Deze norm geldt niet alleen voor topfunctionarissen, maar voor alle medewerkers in de publieke en semipublieke sector.

Onder de definitie van topfunctionaris vallen:

- De leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon die valt onder de WNT;
- De hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan;
- Degene of degenen belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling.

Het bezoldigingsmaximum van de WNT in 2016 is voor de Omgevingsdienst Groningen € 179.000. Dit maximum is van toepassing op de directeur. Voor de leden van het algemeen en dagelijks bestuur bedraagt het WNT-maximum 10% van het bezoldigingsmaximum (= € 17.900); voor de voorzitter van het algemeen bestuur/ dagelijks bestuur bedraagt het WNT-maximum 15% van het bezoldigingsmaximum (= € 26.850).

In 2016:

- a. is een uitkering wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionaris betaald;
- b. is geen bezoldiging boven het WNT-maximum aan overige functionarissen betaald;
- c. is geen ontsluitkering boven het WNT-maximum betaald aan overige functionarissen.

bedragen x € 1

	<u> </u> dhr. G.J.J. Nieuwe Weme	<u> </u> Mw S.M.M. Borgers
	directeur – secretaris	directeur – secretaris a.i.
Aanvang en einde functievervulling in 2016	jan t/m aug	mei t/m dec
Individueel WNT-maximum	179.000	147.000
Beloning	68.583	144.305
Belastbare onkostenvergoedingen	1.660	0
Beloningen betaalbaar op termijn	8.799	0
Uitkering beëindiging dienstverband	25.000	0
Subtotaal	<u>104.042</u>	<u>144.305</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	<u>104.042</u>	<u>144.305</u>
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2015

Aanvang en einde functievervulling in 2015	jan t/m dec	n.v.t.
Beloning	94.699	
Belastbare onkostenvergoedingen	1.921	
Beloningen betaalbaar op termijn	13.756	
Totaal bezoldiging 2015	110.376	

bedragen x € 1	dhr. P.H.R. Brouns	dhr. M. van Bostelen	dhr. J.W. van de Kolk	dhr. B. Huizing	dhr. K. Berghuis	dhr. IJ. Rijzebol	dhr. H. Sienot	dhr. J. van Keulen	dhr. M de Haan	dhr. P. van Veen	dhr. J.G. Lindeman	mw J. van Schie	dhr. R. Honnef
Functiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	nov t/m dec	jan t/m dec
Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015													
Aanvang en einde functievervulling in 2015	mei t/m dec	n.v.t.	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	n.v.t.	jan t/m dec
Beloning	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Belastbare onkostenvergoedingen	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Beloningen betaalbaar op termijn	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Totaal bezoldiging 2015	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0

bedragen x € 1	mw K. Dekker	dhr. P. Prins	dhr. J. Vos	dhr. J. Borg	Mw H.G. van den Aker	dhr. J. van Mannekes	Mw A. Woortman	mw G. Brongers	dhr. N.A. van de Nadort	dhr. A. Hammenga	dhr. S. Lok	dhr. R. Michels	dhr. H. Bakker
	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid
Functiegegevens													
Aanvang en einde functievervulling in 2016	nov t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec	jan t/m dec
Individueel WNT-maximum	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015													
Aanvang en einde functievervulling in 2015	n.v.t.	jan t/m dec	jan t/m dec	dec t/m dec	jan t/m dec	nov t/m dec	dec t/m dec	n.v.t.	jan t/m dec	jan t/m dec	mei t/m dec	mei t/m dec	mei t/m dec
Beloning		0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen		0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn		0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015		0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0

3.7 Deelnemersbijdragen

Deelnemer	Looneelskosten		Overige kosten		Bijdrage overige kosten	Correctie overdracht VVGB inrichtingen	Correctie overdracht BRZO/RIE-4 inrichtingen	Deelnemers bijdrage na correctie	Dekking Verbeterplan	totale deelnemers bijdrage
	in % van loonkosten	bijdrage loonkosten	in % van ingebrachte formatie							
Totaal	100	€ 8.942.500	100	€ 4.898.000	€ -	€ 36.124	€ 13.876.624	€ 948.500	€ 14.825.124	
Provincie Groningen	50,3	€ 4.501.110	46,85	€ 2.294.698	€ -2.532.831	€ 450.000	€ 4.712.977	€ 477.417	€ 5.190.394	
Gemeente Appingedam	0,4	€ 314.14	0,37	€ 18.153	€ 33.538	€ -7.398	€ 75.707	€ 3.332	€ 79.039	
Gemeente Bedum	0,2	€ 17.453	0,21	€ 10.085	€ 8.915	€ -7.297	€ 29.156	€ 1.851	€ 31.007	
Gemeente Bellingwedde	2,0	€ 174.526	2,06	€ 100.851	€ 26.746	€ -8.647	€ 293.476	€ 18.511	€ 311.987	
Gemeente Delfzijl	10	€ 85.518	1,01	€ 49.417	€ 319.251	€ -19.426	€ 434.760	€ 9.071	€ 443.831	
Gemeente Eemsum	0,4	€ 35.487	0,42	€ 20.506	€ 18.127	€ -16.417	€ 220.854	€ 3.764	€ 224.618	
Gemeente Groningen/Ten Boer	3,7	€ 327.358	3,71	€ 181.532	€ 351.940	€ -126.348	€ 734.482	€ 34.722	€ 769.204	
Gemeente Grootegast	0,3	€ 23.270	0,27	€ 13.447	€ 104.011	€ -9.771	€ 130.957	€ 2.468	€ 133.425	
Gemeente Haren	0,3	€ 27.714	0,34	€ 16.809	€ 13.585	€ -12.991	€ 45.116	€ 2.940	€ 48.056	
Gemeente Hoogeveen/Sappemeer	11,3	€ 1.007.857	11,41	€ 558.715	€ 406.281	€ -2.1035	€ 1.951.818	€ 106.900	€ 2.058.717	
Gemeente Leek	3,0	€ 271.112	3,16	€ 154.638	€ 54.341	€ -13.790	€ 466.301	€ 28.756	€ 495.057	
Gemeente Loppersum	0,4	€ 33.742	0,40	€ 19.498	€ 22.076	€ -9.639	€ 65.676	€ 3.579	€ 69.255	
Gemeente de Marne	3,6	€ 322.460	4,05	€ 198.340	€ 81.086	€ -11.700	€ 590.186	€ 34.202	€ 624.388	
Gemeente Marum	0,3	€ 27.658	0,31	€ 15.128	€ 24.199	€ -8.337	€ 58.648	€ 2.934	€ 61.581	
Gemeente Menterwolde	2,9	€ 257.284	3,23	€ 158.000	€ 90.426	€ -9.375	€ 496.335	€ 27.289	€ 523.624	
Gemeente Oldambt	1,6	€ 142.530	1,68	€ 82.362	€ 160.050	€ -29.087	€ 355.854	€ 15.118	€ 370.971	
Gemeente Pekela	1,4	€ 123.103	1,46	€ 71.268	€ 45.900	€ -8.467	€ 231.804	€ 13.057	€ 244.861	
Gemeente Slochteren	0,7	€ 58.214	0,67	€ 32.945	€ 39.906	€ -14.017	€ 117.048	€ 6.175	€ 123.222	
Gemeente Stadskanaal	8,0	€ 713.807	8,99	€ 440.383	€ 160.899	€ -2.1930	€ 1.293.159	€ 75.711	€ 1.368.870	
Gemeente Veendam	2,7	€ 245.625	2,90	€ 142.200	€ 199.107	€ -17.960	€ 568.972	€ 26.053	€ 595.024	
Gemeente Vlagtwedde	4,2	€ 378.940	4,74	€ 231.957	€ 86.181	€ -14.951	€ 682.127	€ 40.193	€ 722.320	
Gemeente Winsum	0,1	€ 11.635	0,14	€ 6.723	€ 59.860	€ -10.767	€ 67.451	€ 1.234	€ 68.686	
Gemeente Zuidhorn	1,4	€ 124.684	1,64	€ 80.345	€ 63.256	€ -14.523	€ 253.762	€ 13.225	€ 266.986	
Totaal	100,00	€ 8.942.501	100,00	€ 4.898.000	€ -	€ 36.124	€ 13.876.625	€ 948.500	€ 14.825.125	
					minus credit	Gemeente Groningen			-34.722	
									14.790.403	

3.8 Datering opmaak jaarrekening

Veendam, XX april 2017

P.H.R. Brouns

S.M.M. Borgers

(voorzitter)

(secretaris)

3.9 Vaststelling Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Groningen
In de openbare vergadering van 22 juni 2017

P.H.R. Brouns

S.M.M. Borgers

(voorzitter)

(secretaris)

3.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

4 BIJLAGEN

Bijlage 1. Overzicht van materiële vaste activa

Omschrijving	berekening	looptijd	aanschafwaarde annuiteit	1/1	vermeerdering diensjaar	vermindering diensjaar	aanschafwaarde 31/12	afschrijving 1/1	afschrijving diensjaar	boekwaarde 1/1	boekwaarde 31/12	rente diensjaar	kapitaallast
investering gebouw	ann	10	€ 44.433,84	€ 420.846,42	€ -	€ -	€ 420.846,42	€ 80.853,00	€ 41.033,90	€ 339.993,42	€ 298.959,51	€ 3.399,93	€ 44.433,84
investering inrichting gebouw	ann	10	€ 35.327,82	€ 334.600,50	€ -	€ -	€ 334.600,50	€ 64.283,44	€ 32.624,64	€ 270.317,06	€ 237.692,42	€ 2.703,17	€ 35.327,82
Werkplekken ca 2014	ann	10	€ 3.858,94	€ 36.549,18	€ -	€ -	€ 36.549,18	€ 3.493,45	€ 3.528,38	€ 33.055,73	€ 29.527,35	€ 330,56	€ 3.858,94
			€ 791.996,10	€ -	€ -	€ 791.996,10	€ 148.629,89	€ 77.186,93	€ 643.366,21	€ 566.179,28	€ 6.433,66	€ 83.620,59	
investering ICT	ann	3	€ 138.703,52	€ 407.925,00	€ -	€ -	€ 407.925,00	€ 270.594,78	€ 137.330,22	€ 137.330,22	€ -	€ 1.373,30	€ 138.703,52
investering website	ann	3	€ 6.878,65	€ 20.230,00	€ -	€ -	€ 20.230,00	€ 13.419,46	€ 6.810,54	€ 6.810,54	€ -	€ 68,11	€ 6.878,65
Leefomgevingsstelsel	ann	5	€ -	€ -	€ 579.987,43	€ 579.987,43	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
PSU's 2014	ann	3	€ 12.886,92	€ 37.900,25	€ -	€ -	€ 37.900,25	€ 12.507,92	€ 12.633,00	€ 25.392,33	€ 12.759,33	€ 253,92	€ 12.886,92
Ipads etc	ann	3	€ 11.013,32	€ 32.390,00	€ -	€ -	€ 32.390,00	€ -	€ 10.689,42	€ 32.390,00	€ 21.700,58	€ 323,90	€ 11.013,32
werkplekken 2015	ann	3	€ 7.106,46	€ 20.900,00	€ -	€ -	€ 20.900,00	€ -	€ 6.897,46	€ 20.900,00	€ 14.002,54	€ 209,00	€ 7.106,46
			€ 519.345,25	€ 579.987,43	€ 579.987,43	€ 519.345,25	€ 296.522,16	€ 174.360,64	€ 222.823,09	€ 48.462,45	€ 2.228,23	€ 176.588,87	
Technische apparatuur 2014	ann	3	€ 19.169,09	€ 56.376,00	€ -	€ -	€ 56.376,00	€ 20.535,96	€ 18.810,69	€ 35.840,04	€ 17.029,36	€ 358,40	€ 19.169,09
Geluidmeter	ann	3	€ 5.429,81	€ 15.969,00	€ -	€ 5.323,00	€ 10.646,00	€ -	€ 5.270,12	€ 15.969,00	€ 5.375,88	€ 159,69	€ 5.429,81
Digitale checklisten	ann	3	€ 6.443,42	€ 18.950,00	€ -	€ -	€ 18.950,00	€ -	€ 6.253,92	€ 18.950,00	€ 12.696,08	€ 189,50	€ 6.443,42
			€ 91.295,00	€ -	€ 5.323,00	€ 85.972,00	€ 20.535,96	€ 30.334,73	€ 70.759,04	€ 35.101,32	€ 707,59	€ 31.042,32	
			€ 1.402.636,35	€ 579.987,43	€ 585.310,43	€ 1.397.313,35	€ 465.688,01	€ 281.882,30	€ 936.948,34	€ 649.743,05	€ 9.369,48	€ 291.251,78	

(bedragen x €)

Uitsplitsing naar balansposten

Gebouwen

investering gebouw	ann	10	€	44.433,84	€	420.846,42	€	-	€	-	€	420.846,42	€	80.853,00	€	41.033,90	€	339.993,42	€	298.959,51	€	3.399,93	€	44.433,84
investering inrichting gebouw	ann	10	€	35.327,82	€	334.600,50	€	-	€	-	€	334.600,50	€	64.283,44	€	32.624,64	€	270.317,06	€	237.692,42	€	2.703,17	€	35.327,82
					€	755.446,92	€	-	€	-	€	755.446,92	€	145.136,44	€	73.658,55	€	610.310,48	€	536.651,93	€	6.103,10	€	79.761,65

Machines en apparaten

PSU's 2014	ann	3	€	12.886,92	€	37.900,25	€	-	€	-	€	37.900,25	€	12.507,92	€	12.633,00	€	25.392,33	€	12.759,33	€	253,92	€	12.886,92
Technische apparatuur 2014	ann	3	€	19.169,09	€	56.376,00	€	-	€	-	€	56.376,00	€	20.535,96	€	18.810,69	€	35.840,04	€	17.029,36	€	358,40	€	19.169,09
Geluidmeter	ann	3	€	5.429,81	€	15.969,00	€	-	€	5.323,00	€	10.646,00	€	-	€	5.270,12	€	15.969,00	€	5.375,88	€	159,69	€	5.429,81
Digitale checklisten	ann	3	€	6.443,42	€	18.950,00	€	-	€	-	€	18.950,00	€	-	€	6.253,92	€	18.950,00	€	12.696,08	€	189,50	€	6.443,42
					€	129.195,25	€	-	€	5.323,00	€	123.872,25	€	33.043,88	€	42.967,73	€	96.151,37	€	47.860,65	€	961,51	€	43.929,24

Overige MVA

Werkplekken ca 2014	ann	10	€	3.858,94	€	36.549,18	€	-	€	-	€	36.549,18	€	3.493,45	€	3.528,38	€	33.055,73	€	29.527,35	€	330,56	€	3.858,94
investering ICT	ann	3	€	138.703,52	€	407.925,00	€	-	€	-	€	407.925,00	€	270.594,78	€	137.330,22	€	137.330,22	€	-	€	1.373,30	€	138.703,52
investering website	ann	3	€	6.878,65	€	20.230,00	€	-	€	-	€	20.230,00	€	13.419,46	€	6.810,54	€	6.810,54	€	-	€	68,11	€	6.878,65
Leefomgevingsstelsel	ann	5	€	-	€	-	€	579.987,43	€	579.987,43	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-
Ipads etc	ann	3	€	11.013,32	€	32.390,00	€	-	€	-	€	32.390,00	€	-	€	10.689,42	€	32.390,00	€	21.700,58	€	323,90	€	11.013,32
werkplekken 2015	ann	3	€	7.106,46	€	20.900,00	€	-	€	-	€	20.900,00	€	-	€	6.897,46	€	20.900,00	€	14.002,54	€	209,00	€	7.106,46
					€	517.994,18	€	579.987,43	€	579.987,43	€	517.994,18	€	287.507,69	€	165.256,02	€	230.486,49	€	65.230,47	€	2.304,86	€	167.560,88
					€	1.402.636,35	€	579.987,43	€	585.310,43	€	1.397.313,35	€	465.688,01	€	281.882,30	€	936.948,34	€	649.743,05	€	9.369,48	€	291.251,78

(bedragen x €)

Bijlage 2. Overzicht van reserves

	Boekwaarde 31-12-2016	Toe- voeging	Ont- trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van voorziening wachtgeld- verplichting	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Bedragen x€1000							
<u>Algemene reserve</u>	714	-	-	63	-	-	777
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Enmalig	893	-	236	-	-	-	657
Afschrijving techn. Apparatuur	62	-	-	15	-	26	51
Sociaal Statuut	75	-	-	-	-	-	75
Implementatie LOS	240	-	-	-	-	-	240
Reserve Aardbevingen EV	-	-	-	156	-	-	156
Reserve Evaluatie ODG	-	-	38	50	-	-	12
Reserve maatregelen Verbeterplan	-	370	348	517	272	-	267
	1.270	370	622	738	272	26	1.458
<u>Gerealiseerd resultaat</u>	801	312	-	-801	-	-	312
Totaal	2.785	682	622	-0	272	26	2.546

Bijlage 3. Algemene beschouwing Omgevingsdienst Groningen 2016

Inleiding

Voordat in hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de realisatie van de producten en diensten in 2016 worden in dit hoofdstuk op drie onderdelen de ontwikkelingen geschetst. In 2016 heeft de evaluatie van de organisatie geleid tot een Verbeterplan. De laatste 3,5 maand van 2016 is gewerkt aan het voor elkaar krijgen van een aantal projecten die onderdeel uitmaken van dit Verbeterplan. Het resultaat hiervan wordt beschreven in paragraaf 2.2. In paragraaf 2.3 wordt uiteengezet wat het concern heeft gedaan buiten de primaire producten en diensten. Hierin beschrijven we ook de projecten. In paragraaf 2.4 wordt uiteengezet wat we op het gebied van bedrijfsvoering hebben waargemaakt.

Realisatie en ontwikkelingen in relatie tot het Verbeterplan

Het Verbeterplan is 16 september 2016 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het Verbeterplan kent twee programma's: 'de basis op orde' en 'de klant centraal'. Per jaar wordt een jaarprogramma van het Verbeterplan opgesteld. Voor beide programma's wordt beschreven welke projecten en deelprojecten gerealiseerd moeten worden. De basis op orde gaat vooral in op standaardisering en uniformering van werkprocessen om uiteindelijk te komen tot een output gefinancierde organisatie. De klant centraal is een waarden gedreven programma waarbij we de kernwaarden betrouwbaarheid - integer handelen, deskundigheid en durf, implementeren. Het jaarprogramma 2016 van het Verbeterplan is volledig gerealiseerd, en we kunnen stellen dat dit de relatie ten goede komt. Dit geeft ons moed om de komende jaren vast te houden aan de koers van dit plan.

De basis op orde

In het programma de 'basis op orde' is één uniforme *dienstverleningsovereenkomst* gerealiseerd. Deze overeenkomst bestempelt de samenwerkingsrelatie en de wijze waarop we dit doen. Tevens zijn we gekomen tot een *mandaatbesluit*. Aangezien we af wilden van de vierentwintig verlengde kabels, waarmee we in elkaars zaaksystemen konden werken, hadden we in 2015 al besloten om samen met de RUD Drenthe een nieuw zaakstelsel aan te schaffen. Het afgelopen jaar hebben we alle voorbereidingen getroffen om over te gaan naar het nieuwe stelsel, onder de noemer *LOS* - leefomgevingssysteem. Een zaakstelsel dat gekoppeld is aan al onze producten en diensten die in de *PDC matrix* zijn vastgelegd. Met dit nieuwe stelsel kunnen we niet alleen zaken goed registreren, maar zien we ook hoe ver we zijn met onze productie, kunnen we excessen zien (waar kost het ons meer uren dan anders), zijn we minder kwetsbaar omdat collega's elkaars zaken kunnen inzien en overnemen indien nodig, zijn we in staat betere rapportages te maken dan voorheen en kan de klant ons volgen. *Tijdschrijven*, en de nieuwe spelregels hierbij helpen de dienst de bedrijfsvoering te optimaliseren. Met de tijdschrijfcijfers heeft de dienst sturingsinformatie. Met de DVO's, de mandaatbesluiten en de PDC matrix konden we het afgelopen jaar met u samen de *jaaropdrachten 2017* bepalen.

De klant centraal

In het programma 'de klant centraal' is de relatie tussen de deelnemers verbeterd door het Dagelijks Bestuur naast verantwoordelijkheid voor *inhoudelijke portefeuilles* (HRM, Financiën, kwaliteit, communicatie en ICT), ook *accountholder* te laten zijn van de deelnemers. Alle DB-leden zijn in 2016 op bezoek geweest bij de deelnemers tijdens de *zomertour*. Tijdens deze tour werden alle knelpunten en rafelranden van het afgelopen jaar en jaren daarvoor besproken en waar nodig opgelost.

De Omgevingsdienst hield *informatiebijeenkomsten* voor raadsleden en statenleden. In deze bijeenkomsten stonden de begroting en het Verbeterplan centraal.

Daarnaast zijn MT-leden mee gegaan met de gesprekken met onze accountmanagers om sneller vanuit de inhoud tot oplossingen te komen. *Accountmanagement* kreeg een nieuw profiel en er zijn tijdelijk twee functionarissen aangetrokken totdat de nieuwe accountmanagers zijn geworven.

Om beter te acteren op het primaire proces en beter te kunnen sturen, paste de dienst de *organisatiestructuur* aan, naar een tijdelijk model. De focus is komen te liggen op zes teamleiders (voorheen waren dit er 4), die de komende jaren hun medewerkers ondersteunen om de productie te halen, initiatieven te nemen voor efficiënter werken, de kwaliteit te borgen, de organisatiecultuur te realiseren en de medewerkers te begeleiden in alle veranderingen die op hun afkomen. Er hebben verschuivingen plaatsgevonden zodat er zes logische teams zijn ontstaan met eenzelfde span of control. De teams zijn:

1. Advies;
2. vergunningverlening bouw en bijzondere wetten;
3. vergunningverlening milieu;
4. toezicht en handhaving bouw, bodem, bijzondere wetten en BOA;
5. toezicht en handhaving milieu en
6. BRZO.

De topstructuur is voornamelijk versoberd. Er is enkel sprake van:

- een directeur;
- een afdelingshoofd primair proces (tevens plaatsvervangend directeur);
- een afdelingshoofd ondersteuning.

De komende jaren zullen we onderzoeken welke definitieve topstructuur past bij de dienst.

Met de jaaropdrachten 2017 kon u als opdrachtgever aangeven welke werkzaamheden u het komend jaar/jaren wilde afnemen. We lieten de *gedwongen winkelnering* van voorgaande jaren los. De dienst heeft de laatste maanden van het jaar geanticipeerd op uw vraag door de *interne schuif*. Met andere woorden: medewerkers voeren nog steeds hetzelfde werk uit, maar er is een verschuiving van taakomvang per taak. De focus voor het komend jaar ligt op meer toezicht en handhaving bodem. We verwachten dat dit een duurzame vraag van u is. Uw vraag en de wensen van de dienst kwamen bij elkaar in uitgangspunten voor *mobilitieitsbeleid en vitaliteit*.

Het Management heeft het afgelopen jaar twee keer twee heidagen georganiseerd. Bedoeld om elkaar in positie te brengen, *rolvast* te worden, *aan te spreken* op de nieuwe cultuur, houding en gedrag. Waarbij we steeds beter worden om professioneler en zakelijker met elkaar om te gaan op de door ons geformuleerde kernwaarden. Die dagen zijn input geweest voor *de teamplannen*, die een component werk- en werkverdeling kennen op basis van uw vraag, een opgave voor de verandering van de organisatie en specifiek voor ieder team, en opleidings- en leer behoeftes in beeld brengen. De teamplannen geven een koers voor het komend jaar waar de afspraak is gemaakt voor alle personeelsleden: voer uit wat je wat je aan het begin van het jaar in je Individueel Bijdrage Plan (IBP) hebt afgesproken!

Het *medewerkerstevredenheidsonderzoek* dat in het Verbeterplan gepland stond voor het afgelopen jaar is verplaatst naar het eerste kwartaal van 2017. Het project is inmiddels, in samenspraak met een interne projectgroep, opgestart.

Realisatie en ontwikkelingen in relatie tot het primaire proces

Samenwerking, Uniformering en Kwaliteitsborging BRZO-Noord

De RUD Drenthe, de FUMO en de Omgevingsdienst Groningen voeren in opdracht van de drie colleges van Gedeputeerde Staten van Drenthe, Friesland en Groningen, de VTH-taken voor wat betreft de BRZO/RIE-4 taken uit in de provincies Drenthe, Friesland en Groningen. De uitvoering vindt plaats onder coördinatie van de Omgevingsdienst Groningen. De directeur van de Omgevingsdienst Groningen is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van deze taken. Gedeputeerde Staten blijven het bevoegd gezag voor deze inrichtingen.

De rapporten en aanbevelingen van de Noordelijke Rekenkamer (voorjaar 2016) geven aan dat harmonisatie en efficiëntie van de uitvoering van de taken centraal moeten staan. In 2016 zijn de eerste concrete stappen gezet in het verder optimaliseren van de samenwerking en uniformering tussen de drie noordelijke uitvoeringsdiensten. De basis van deze optimalisatie is het project "Samenwerking, Uniformering en Kwaliteitsborging" dat doorloopt in 2017. Doel is om eind 2017 de samenwerking binnen Brzo+ (voor zover het gaat om de taken van de uitvoeringsdiensten) uit te voeren als ware het één organisatie. De schotten tussen de organisaties worden dan ook weggenomen. Een mooi voorbeeld is de vorming van een pool van toezichthouders die op elkaars grondgebied inspecteren en daarmee een nog efficiëntere uitvoering kunnen waarborgen.

Piketdienst Omgevingsdienst Groningen

De omgevingsdienst heeft in 2016 voor haar opdrachtgevers de bereikbaarheidsdienst uitgevoerd. Dit betreft de behandeling van klachten, informatiemeldingen door bedrijven en meldingen van ongewone voorvallen bij bedrijven.

- Klachten die het piket behandelt, zijn doorgaans overlastsituaties die veroorzaakt worden tijdens bedrijfsprocessen, waarbij omwonenden hinder ervaren. Hierbij moet gedacht worden aan geluidsoverlast, stof en stank (de meest voorkomende klachten).
- Bedrijven zijn wettelijk verplicht bij het bevoegd gezag melding te doen van ongewone voorvallen of afwijkingen van de reguliere bedrijfsvoering waarbij milieugevolgen ontstaan of kunnen ontstaan (hoofdstuk 17 Wm).
- Verder ontvangen wij van bedrijven meldingen over afwijkingen van reguliere bedrijfssituaties, die geen ongewoon voorval zijn. Het betreft dan bijvoorbeeld een melding over stillegging van een installatie voor onderhoud e.d.

Wij hebben veel stankklachten over het bedrijf ESD in Farmsum ontvangen. Daarnaast hebben in 2016 enkele ongewone voorvallen plaatsgevonden bij BRZO bedrijven, waarbij de piketmedewerker in die situaties de eerste maatregelen ter voorkoming van uitbreiding van het milieurisico of gevaar voor de omgeving heeft genomen.

Vanuit de piket- en toezichtfunctie is de Omgevingsdienst regelmatig betrokken bij incidenten en ongewone voorvallen.

Risico gestuurd toetsen bouw

In 2016 is in samenwerking met de Wabo-gemeenten en de provincie Groningen voor het bouwdeel het risico gestuurd toetsen ontwikkeld. Per bouwactiviteit zijn de risico's geïnventariseerd en daarmee ook een toetsingsniveau voor zowel vergunningverlening als toezicht (en in relatie daarmee ook de

constructieve toets, juridische toets etc.) bepaald. Op basis van dit model is daarmee ook het kwaliteitsniveau en kengetal per product bepaald. Hiermee wordt de beschikbare capaciteit op de juiste manier ingezet, namelijk daar waar de risico's zijn. Hierdoor zijn we in staat efficiënter te werken en kunnen we meer doen in minder uren.

Digitale checklisten

Op het gebied van Toezicht en Handhaving is het gebruik van Digitale Checklisten verder geïmplementeerd naar de diverse disciplines, zoals APV en type C milieubedrijven. Digitale checklisten werden al gebruikt bij bouw, milieu en asbest. Voor speciale projecten zijn checklisten op maat gemaakt.

Daarnaast zijn er in 2016 ook andere verbeteringen doorgevoerd. De meldingen voor het Besluit bodemkwaliteit komen via XML bestanden automatisch binnen. Aan de hand van deze meldingen worden automatisch een dossier aangemaakt en checklisten gegenereerd.

De CODI checklisten zijn zodanig aangepast dat bij een ongewoon voorval de doormeldingen aan het bevoegd gezag en andere betrokken instanties automatisch worden doorgezet. Met de bestaande checklisten of door de Omgevingsdienst Groningen zelf ontwikkelde en/of aangepaste checklisten is het toezicht vormgegeven. Voor de WABO taken wordt het toezicht uitgevoerd met digitale checklisten.

Businesscase Haren

De raad van de gemeente Haren heeft zich negatief uitgesproken over een fusie met de stad Groningen en Ten Boer. Aangezien er wel geanticipeerd werd op deze fusie, is een aantal functies ten behoeve van VTH milieutaken bij de gemeente Haren niet ingevuld. In 2016 is een businesscase opgesteld voor de overname van deze taken door de Omgevingsdienst. Het college van B&W van Haren heeft ingestemd met de businesscase. De volgende stap is besluitvorming in de gemeenteraad en het AB van de Omgevingsdienst. Om in de tussenliggende periode de continuïteit te garanderen voert de Omgevingsdienst de milieutaken tijdelijk uit via een meerwerkopdracht.

Businesscase Slochteren

De gemeente Slochteren heeft aangegeven dat ze met het oog op de fusie met Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer de milieu- en bouwtaken bij de Omgevingsdienst wil beleggen. Hiermee wordt het takenpakket van de 3 gemeenten geharmoniseerd. In 2016 is gestart met het opstellen van een businesscase. In januari 2017 wordt gewerkt aan de afronding van de businesscase zodat besluitvorming in Slochteren en bij de Omgevingsdienst kan plaatsvinden. Via een meerwerkopdracht is het mogelijk de taken desgewenst eerder over te dragen.

Taken op het gebied van APV en bijzondere wetten

De Omgevingsdienst voert voor een beperkt aantal deelnemers taken uit op het gebied van APV en bijzondere wetten. Enkele van deze deelnemers hebben –als gevolg van de aanstaande herindelingen– aangegeven dat ze deze taak bij voorkeur wil terugtrekken. Aangezien de Omgevingsdienst haar taken kwantitatief en kwalitatief goed wil uitvoeren is in 2016 besloten een onderzoek te starten. Het doel is te onderzoeken of 1) de Omgevingsdienst robuust genoeg is om de taken te blijven uit te voeren en 2) te bepalen wat de consequenties zijn om in zijn geheel te stoppen met de uitvoering van APV taken en bijzondere wetten.

Bsbm- taken en BOA werkzaamheden

Per 1 mei 2012 is het instrument Bestuurlijke Strafbeschikking milieu (BSBm) wettelijk beschikbaar voor bestuurlijk bevoegde gezagen. De directeuren van de Omgevingsdiensten zijn zelfstandig bevoegd voor de uitvoering hiervan. Voor zover een Omgevingsdienst per 1 mei 2012 nog niet was gestart, gold

dat in de overgangstermijn tot oprichting van de Omgevingsdienst de bevoegdheid lag bij Gedeputeerde Staten. Overdracht van de bevoegdheid vindt plaats op verzoek en nadat de Omgevingsdienst de nodige faciliteiten heeft geregeld. Inmiddels is de overdracht in 2016 een feit geworden.

Met de Bsbm heeft het bevoegde gezag een instrument in handen dat bedoeld is om de handhavingsamenwerking tussen bestuur en OM te verbeteren en een adequate ondersteuning van het bestuursrecht te realiseren. Bij politiek-bestuurlijk gevoelige zaken wordt het voornemen tot oplegging van een Bsbm altijd eerst met het betrokken overheidsorgaan besproken.

De directeur van de Omgevingsdienst heeft de beleidsvrijheid om te bepalen voor welke milieudelicten de Bsbm mag worden ingezet (binnen de feitenlijst van de AMvB). Om deze beleidsvrijheid te borgen is de noodzaak om de BOA's daar in te zetten waar ze ter versterking van het bestuurlijk optreden nodig zijn. Dit betekent dat de inzet per deelnemer per jaar variabel is.

Voor een overzicht van de aantallen voor u als deelnemer wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van dit jaarverslag.

Acteren op wijzigingen in wet- en regelgeving

Op 14 april 2016 is de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving in werking getreden. De wet is een invulling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van VTH te komen. Zo is het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en zijn gemeenten verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben.

Naast de wet komt er ook nog een AMvB VTH en een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht. In het concept AMvB VTH wordt een vertaalslag gemaakt van de Package Deal (basistakenpakket) naar het Besluit Omgevingsrecht (Bor).

Op basis van de invoering van de wet is in de provincie Groningen een uniforme 'Verordening Kwaliteit VTH' en een 'Toezicht- en Handhavingstrategie WABO provincie Groningen' tot stand gekomen. In 2017 wordt gekeken naar de impact van deze twee documenten en de implementatie daarvan.

Realisatie en ontwikkeling in relatie tot de bedrijfsvoering

Realisatie producten planning & control cyclus

In afwachting van de uitkomsten van de evaluatie is door het DB besloten de jaarrekening en de begroting 2017 on hold te zetten. Om die reden zijn voor en tijdens de zomervakantie de volgende Planning en Control documenten vastgesteld:

- *Jaarrekening 2015*
Het overschot uit de jaarrekening hebben we bestemd voor de verbeteropgave van dit jaar en de kosten voor een aantal interim functionarissen die ons moesten helpen om de verbeterslag te maken.
- *Herziene begroting 2016*
We stelden een herziene begroting 2016 vast waarbij we de efficiencykorting terugdraaiden. De dienst deed zelfstandig het voorstel om niet te korten, maar terug te geven aan de deelnemers (vanaf de jaarrekening 2018) als zichtbaar is dat de dienst in control is.
- *Begroting 2017 - en herziene begroting 2017*
Er werd een begroting 2017 opgesteld die we na vaststelling van het Verbeterplan konden herzien - herziene begroting 2017.

- *Voor- en najaar rapportage*

We maakten een sobere voor- en najaar rapportage die enkel cijfermatig van aard was.

De Omgevingsdienst haalde bij alle afdelingen het inhuurbudget weg en maakte hiervan een *centraal budget*. Tijdens de maandelijkse *dashboard* gesprekken met de directie kan een teamleider hier aanspraak op maken om zijn productie te realiseren. Om het management beter te laten functioneren stelde ze een vacature vast voor een directiesecretaris en herijkte ze het profiel van de communicatie medewerker. Hiervoor is de werving in 2016 opgestart.

Telefonische bereikbaarheid

Gelet op het Verbeterplan en het centraal stellen van de klant, is de telefonische bereikbaarheid van ODG, het contact met klanten en de daaruit voortvloeiende verbeterde dienstverlening naar burgers en bedrijven een relevant en actueel onderwerp. In 2016 is aangegeven dat ODG hierin stappen wil maken, zodat een snellere informatievoorziening, hogere klanttevredenheid en efficiëntere afhandeling van zaken wordt gerealiseerd. In combinatie met een inventarisatie van het noodzakelijke IT applicatielandschap binnen de organisatie in 2017, wordt de inrichting en het gebruik van de telefooncentrale herijkt. De daaruit voortvloeiende verbetermogelijkheden worden medio 2017 opgepakt.

Interne communicatie met de organisatie

De interne communicatie met de organisatie werd vanaf mei pro actiever. De verandering valt of staat in goede verbinding met de medewerkers. Ondanks dat de organisatie het als top-down kan ervaren, kunnen we zeggen dat er geïnvesteerd is in een open toegankelijke wijze van communiceren. Iedere week kon het personeel de blog van de directeur lezen, werd er direct na het MT een MT-flits opgesteld waarbij de medewerkers de besluiten van het MT konden lezen, waren er stand-ups bij de diverse teams waarbij de teamleider datgene wat in het MT was besproken nog mondeling toelichtte, was er een wekelijkse donderdagmiddag borrel waar het MT spelende onderwerpen besprak en investeerde de WOR bestuurder in de relatie met de OR om wekelijks een kop koffie te drinken. De dienst organiseerde een zomer BBQ en een kerstfeest, waarbij ook onze deelnemers van harte welkom waren.

Ontwerpbegroting 2018

Versie: 30 maart 2018

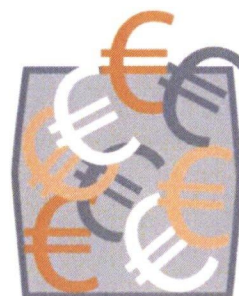
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Algemeen.....	3
1.2	Ontwikkeling na kaderbrief 2018.....	3
1.3	Besluit begroting en verantwoording	4
1.4	Leeswijzer	4
2.	Begroting in een oogopslag.....	5
2.1.	Beleidskader: basis op orde en vertrouwen herstellen	5
2.2.	Financieel kader.....	5
3.	Programmabegroting	8
3.1.	Wat willen we bereiken?.....	8
3.2.	Wat gaan we doen?.....	8
4.	Financiële begroting	12
4.1.	Uitgangspunten	12
4.2.	Financiële meerjarenbegroting 2018-2021	13
5.	Paragrafen.....	18
5.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	18
5.2.	Kapitaalgoederen.....	21
5.3.	Financiering.....	21
5.4.	Bedrijfsvoering.....	23
6.	Aanbiedings- en vaststellingsbesluit	25
	Bijlagen.....	26
	Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2018	26
	Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht.....	27
	Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden	28
	Bijlage 4: Formatieoverzicht.....	30
	Bijlage 5: Staat van vaste activa.....	31
	Bijlage 6: Begrotingswijziging 25 november 2016	32
	Bijlage 7: Analyse van de ondersteunende functie ODC	34

1. Inleiding

1.1. Algemeen

De programmabegroting 2018 geeft inzicht in de financiële verwachting voor de komende jaren en is opgesteld aan de hand van de kaderbrief 2018, het Verbeterplan, de Dienstverleningsovereenkomst 2017 en eerste analyse van het Jaarrekeningresultaat 2016. Het Verbeterplan beschrijft de stappen die de Omgevingsdienst moet zetten om een onafhankelijke en betrouwbare kennispartner te zijn die de klant centraal stelt.

De Omgevingsdienst Groningen is een uitvoeringsorganisatie, die beleidsarm is. Om die reden is ook dit jaar sprake van een eenvoudige, beleidsarme begroting. Het jaar 2018 is een overgangsjaar, dit is het laatste jaar dat de Omgevingsdienst wordt gefinancierd op basis een vaste bijdrage per deelnemer (input). Met ingang van 2019 wordt de Omgevingsdienst gefinancierd op basis van afname van producten en diensten (output).

Voor 2018 is daarnaast uitgegaan van een voortzetting van het werkpakket van 2017, zoals uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma 2017. Het is de verwachting dat er wijzigingen zullen op gaan treden door de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht, de ontwikkelingen rondom de herindelingen in de provincie Groningen en de wijzigingen die opdrachtgevers willen in het takenpakket dat zij afnemen c.q. willen afnemen. Deze ontwikkelingen, die op dit moment al worden onderzocht, zijn (nog) niet financieel vertaald en maken om die reden nog geen onderdeel uit van de voorliggende programmabegroting. Deze worden indien van toepassing via afzonderlijke besluiten met begrotingswijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

1.2 Ontwikkeling na kaderbrief 2018

De basis voor het opstellen van de begroting 2018 is de kaderbrief 2018. Het Algemeen Bestuur (AB) heeft deze op 17 februari 2017 vastgesteld.

Hierin staat opgenomen dat er naar verwachting een negatief financieel saldo op de bedrijfsvoering gaat ontstaan. Verder is geconstateerd dat een aantal ontwikkelingen nog niet financieel verwerkt waren in de kaderbrief 2018. Om er voor te zorgen dat er een sluitende begroting gepresenteerd kan worden is een onttrekking uit de Algemene Reserve gepland. Hierdoor daalt de Algemene Reserve en is er minder ruimte om financiële tegenvallers op te vangen. In het Algemeen Bestuur is over deze onttrekking aan de algemene reserve een discussie ontstaan met de vraag: moet de deelnemers-bijdrage niet structureel omhoog.

Naar aanleiding van deze bespreking, en ontwikkelingen binnen de ODG is ook specifiek gekeken naar de ondersteunende functie van de ODG. Ten aanzien van de ondersteunende functie is geconstateerd dat deze mager is. Deels komt dat doordat bij aanvang ervoor gekozen is om een aantal ondersteunende functies in te kopen bij de provincie Groningen. Deels komt dat doordat de deelnemers een beperkte omvang aan ondersteunende functies hebben meegegeven. Het resultaat voor de ODG is dat de ondersteunende functie kwetsbaar is. Veel functies zijn eenmansfuncties. Ook zien we dat het relatief veel administratieve functies zijn en dat er weinig formatie op tactisch niveau is aangesteld. Als laatste kan worden gesteld dat de ODG nog onvoldoende 'in control' is. Veel van de ondersteunende werkprocessen zijn niet vastgelegd, standaard financiële of personele overzichten

ontbreken en het contractbeheer is niet op orde. Hierdoor is het lastig om de opbrengsten van het Verbeterplan te borgen. Dit vraagt een uitbreiding van een aantal functies en op onderdelen een hogere kwaliteit van medewerkers. In de bijlage 7 staat een overzicht opgenomen van een analyse van de ondersteunende functies.

In de Algemeen Bestuur vergadering van 22 maart 2017 is een voorstel voor een hoger financieel kader dan de kaderbrief 2018 besproken. Reden hiervoor is om voldoende middelen beschikbaar te hebben om verbeteringen uit het verbeterplan structureel in te bedden, door extra inzet op de ondersteunende functie van de ODG. Dit wordt gefinancierd door een onttrekking uit de reserves en door stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019. Op basis hiervan is onderliggende begroting 2018 uitgewerkt. Op basis daarvan is de begroting aangepast met uitbreiding van de ondersteunende functies. Aan deze uitbreiding zijn door het AB twee belangrijke afspraken/ voorwaarden gekoppeld:

1. Afspraak is dat eind 2019 deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
2. Indien er de komende jaren een positieve rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de ODG is financieel voldoende gewaarborgd, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.

1.3 Besluit begroting en verantwoording

De wijze waarop decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden is geregeld in het de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In 2016 is de BBV vernieuwd. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van deze begroting 2018. Belangrijke wijzigingen zijn onder andere dat de overhead apart moeten worden verantwoord en dat de kosten en opbrengsten op uniforme taakvelden inzichtelijk moeten worden gemaakt, zodat vergelijking tussen overheden makkelijker is. De programmabegroting 2018 van de Omgevingsdienst is opgezet conform de nieuwe voorschriften van de BBV.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de begroting in een oogopslag gepresenteerd. Hierin wordt samenvattend weergegeven wat de ontwikkelingen van de baten en lasten is. In *hoofdstuk 3* staan twee wat-vragen centraal: Wat willen we bereiken en Wat gaan we doen? De derde vraag Wat mag het kosten? wordt uiteengezet in hoofdstuk 4. Ook worden in hoofdstuk 4 de opbrengsten inzichtelijk gemaakt en de onttrekkingen uit de reserves. Hoofdstuk 5 bestaat uit de (verplichte) paragrafen. Het hoofdstuk gaat in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing, maar ook over de kapitaalgoederen en de financiering. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de bedrijfsvoering. In de bijlagen wordt nader ingegaan op de deelnemersbijdrage, de formatie en de activa. Ook is de deelnemersbijdrage conform de voorschriften uit de BBV verdeeld over taakvelden.

2. Begroting in een oogopslag

2.1. Beleidskader: basis op orde en vertrouwen herstellen

In 2016 is er een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de Omgevingsdienst. In dit rapport Evaluatierapport BMC staat aangegeven dat de OGD niet goed functioneert volgens de kwaliteitsnormen van het Rijk en de doelstellingen van de deelnemers. Om de situatie te keren is er een verbeterplan opgesteld. Dit plan is in september 2016 vastgesteld in het Algemeen Bestuur. 2018 is het laatste jaar om toe te werken naar de basis op orde, het herstellen van vertrouwen en het centraal stellen van de klant. Een spannend jaar, aangezien de Omgevingsdienst per 1 januari 2019 over wil gaan naar een product gestuurde organisatie (outputfinanciering), gefinancierd op basis van afname van producten.

Tijdens het schrijven van deze begroting heeft de dienst een aantal keer de krant gehaald. N.a.v. berichtgeving in de krant zijn er onder leiding van een externe gesprekleider gesprekken gevoerd met de organisatie. Deze gesprekken hebben geleid tot acht aanbevelingen die consequenties hebben voor het managementteam, het bestuur en de medewerkers, deze zijn verwerkt in een actieplan, welke is vastgesteld door het MT en het DB. We kunnen constateren dat de veranderingen die ook via het Verbeterplan worden uitgevoerd vragen om een goede begeleiding van medewerkers, waarbij het nodig is dat het management kan overzien wat de consequenties zijn van de veranderingen voor de dienst alsook voor de medewerkers, ze daarop begeleiden en faciliteren, waarbij het noodzakelijk is dat de opdrachtgevers de gemaakte afspraken in acht blijven nemen. Het betreft de volgende aanbevelingen die door bestuur en management zijn overgenomen:

1. Het MT dient zo snel mogelijk en overtuigend op orde gebracht te worden
2. Ernstige bezinning op cultuur
3. Betrokkenheid bij en over het Verbeterplan
4. Dialoog met organisatie
5. Herbeoordeling van personele bezetting in relatie tot werkdruk
6. Communicatie per direct verbeteren en professionaliseren
7. Aanvullend onderzoek integriteitskwesatie afdeling P&O
8. Eigenaren en opdrachtgevers dienen hun positie te bepalen- meer eenduidigheid en conformeren aan het Verbeterplan

2.2. Financieel kader

Het financieel kader van de begroting 2018 bestaat uit het meerjarenperspectief van de ODG, de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage en de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Meerjarenperspectief

Zoals uit de onderstaande tabel blijkt laat het meerjarenperspectief een sluitende begroting zien voor de jaren 2018 - 2021. Hiervoor is incidenteel voor 2018 een onttrekking uit de reserves nodig. Na de tabel volgt een toelichting.

Begroting	2017	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Lasten	€ 15.186.000	€ 15.527.000	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Baten	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Resultaat voor bestemming	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
Mutatie reserves	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Op 25 november 2016 is de begroting 2017 door het AB vastgesteld. Besloten is een aantal incidentele uitgaven te dekken uit eenmalige opbrengsten en de post onvoorzien. Ook is het de budgetruimte voor het verbeterplan in de jaarschijf 2016 doorgeschoven naar 2017. Gelet op het incidentele karakter van deze begrotingswijziging voor 2017, is besloten om in deze begroting 2018 de wijzigingen ten opzichte van de primitieve begroting 2017 toe te lichten. Hierdoor is het mogelijk om meer zicht te krijgen op de structurele ontwikkelingen van de ODG. De begrotingswijziging van 25 november 2016 is voor de volledigheid als bijlage bijgevoegd.

De lasten stijgen in de begroting 2018 ten opzichte van de primitieve begroting 2017 met €1.288.000. De stijging valt uiteen in een drietal onderdelen:

- € 510.000 om verbeteringen uit het verbeterplan structureel in te bedden
- € 415.000 eenmalige uitgaven, zoals toegelicht in de kaderbrief voor mobiliteit en kennisontwikkeling van medewerkers.
- € 363.000 structurele kostenstijging. Dit hangt voor € 117.000 samen met extra inzet op projecten en meerwerk en lagere kosten voor de uitbetaling van toelagen. Hier staan extra opbrengsten tegenover. De overige € 246.000 betreft loon- en prijsstijgingen.

De baten stijgen in de begroting 2018 met € 413.000 ten opzichte van 2017.

- € 246.000 extra bijdrage van deelnemers voor de uitvoering van het takenpakket.
- € 117.000 bestaat uit extra opbrengsten voor projecten, meerwerk en een lagere vergoeding voor toelagen. De extra opbrengsten voor projecten en meerwerk zijn vergelijkbaar met omvang die is geraamd in de gewijzigde begroting 2017.
- € 50.000 eenmalige subsidie-inkomsten. Voor de investeringen in mobiliteit wordt subsidie bij het A&O fonds aangevraagd.

De bovenstaande kosten stijging van € 875.000 wordt incidenteel gedekt uit de reserves. Vanaf 2019 wordt deze structureel gedekt uit een hogere bijdrage van de deelnemers. Hieronder worden de consequenties toegelicht.

Ontwikkeling deelnemersbijdrage

In 2018 stijgt de deelnemersbijdrage ten opzichten van de primitieve begroting 2017 met 1,7%. Dit betreft het gewogen gemiddelde van 2,2% indexatie van de loonkosten en 0,6% van de materiele kosten.

Vanaf 2019 is in de primitieve begroting 2017 gepland dat de deelnemersbijdrage met € 474.000 daalt. Dit komt omdat de incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het verbeterplan vervallen. Met het voorstel om de ondersteunende functie te versterken met € 510.000 komt deze geplande lagere bijdrage te vervallen. Afgezien van een correctie voor loon- en prijsstijgingen blijven de deelnemersbijdragen in de jaren erna nagenoeg gelijk aan 2018.

Ontwikkeling algemene reserve

Voor de dekking van de incidentele kosten voor het versterken van de ondersteunende functie worden middelen uit de reserves van de ODG in gezet. Om te kunnen bepalen of dat kan, is hieronder de ontwikkeling van de algemene reserve weergegeven. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2016 wordt aan het AB voorgesteld hiervoor een bestemmingsreserve Ondersteunde functies te vormen.

Ontwikkeling Algemene Reserve		
Algemene reserve 31-12-2016	€	777,000
Rekeningresultaat 2016 (200k-400k)	€	300,000 +
Vrijval bestemmingsreserves	€	795,000 +
Subtotaal	€	1,872,000
VJR 2017	€	400,000 -
B2018: kaderbrief	€	365,000 -
B2018: structurele uitgaven	€	510,000 -
Subtotaal	€	1,275,000
TOTAAL	€	597,000

Hieronder lichten wij de bovenstaande tabel kort toe.

- De besluitvorming over de jaarrekening 2016 heeft nog niet plaatsgevonden. Bij het opstellen van de (concept) jaarrekening is de stand van de algemene reserve € 777.000. Uit de exploitatie blijkt dat het rekeningresultaat uitkomt tussen de € 200.000 en 400.000. In het bovenstaande overzicht is uitgegaan van de gemiddelde stand van € 300.000. Hierop wordt nog een accountantscontrole toegepast, en deze cijfers zijn dus nog niet definitief.
- Bij het opstellen van de jaarrekening is verder kritisch gekeken naar de verschillende bestemmingsreserves. Enkele van deze bestemmingsreserves kunnen komen te vervallen omdat de werkzaamheden en/of projecten zijn afgerond of zo goed als afgerond zijn. De verwachting is dat daardoor een bedrag van € 795.000 kan komen te vervallen.
- In totaal komt de algemene reserve, op basis van het verwachte rekeningresultaat en vrijval van bestemmingsreserves, uit op € 1.872.000. Dat is meer dan maximaal in de regeling van de ODG is toegestaan. In de GR staat dat de algemene reserve maximaal 5% van de jaaromzet bedraagt.
- Met het versterken van de ondersteunende functie wordt, indien daartoe bij de begroting 2018 wordt besloten, al in 2017 gestart. In de bovenstaande tabel hebben wij rekening gehouden met een benodigd bedrag van € 400.000. Net als de jaarrekening wordt hiervoor een separaat voorstel aan het Algemeen Bestuur aangeboden.
- Voor de incidentele en structurele extra uitgaven is, zoals hiervoor reeds is toegelicht, in 2018 een onttrekking aan de algemene reserve voorzien van €875.000 (€ 365.000 en € 510.000).
- In totaal wordt de komende twee jaren (2017 en 2018) daarmee € 1.275.000 aan de algemene reserve onttrokken.

Op basis van de bovenstaande ontwikkelingen en met de bestemming van het positieve saldo van de jaarrekening in ons achterhoofd, komt de algemene reserve uit op € 597.000. Dit is voldoende voor de afdekking van de risico's (zie ook paragraaf weerstandsvermogen) en blijft deze binnen het gestelde maximum van 5% van de jaaromzet.

3. Programmabegroting

3.1. Wat willen we bereiken?

De Omgevingsdienst verzorgt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, bouwen en wonen in opdracht van 23 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. De Omgevingsdienst wil haar taken op een kwalitatieve en uniforme wijze uitvoeren, door te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria en alle belangrijke wet- en regelgeving en (flexibel) in kunnen spelen op de veranderingen die op onze opdrachtgevers en ons als dienst afkomen.

Ons kompas en drijfveer bij de uitvoering van deze taken, staat omschreven in het Verbeterplan dat op 16 september 2016 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Wat wij willen dat anderen van ons ervaren, onze drijfveer en ons kompas, verwoorden wij als volgt:

“In alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige schone leefomgeving in onze regio”

Wij zijn een:

“Een onafhankelijke betrouwbare kennispartner, die de klant centraal stelt”

Wij doen dat door inwoners, bedrijven en overheden op een efficiënte wijze, proactief en met een transparante afweging van belangen te adviseren bij het inrichten van de leefomgeving.
Wij geven de leefomgeving een eigen stem.

Om dit te kunnen realiseren is een Verbeterplan opgesteld, waarin een aantal projecten staan uitgewerkt die een bijdrage moeten leveren om kwalitatief goede uitvoering te geven aan de VTH-taken én dat er uniform en efficiënt gewerkt wordt. Naast het Verbeterplan is een aantal ontwikkelingen die op onze organisatie afkomt:

1. De verdere implementatie van het zaakstelsel LOS;
2. Veranderingen in personele aangelegenheden;
3. Veranderingen in taken en veranderende wet- en regelgeving; en
4. Voorbereidingen voor de overgang naar een product gestuurde organisatie.
5. Interne ontwikkelingen cultuur, houding, gedrag =Actieplan MT

2018 is het laatste jaar om toe te werken naar de basis op orde, het herstellen van vertrouwen en het centraal stellen van de klant. Een spannend jaar, aangezien de Omgevingsdienst per 1 januari 2019 over wil gaan naar een product gestuurde organisatie (gefinancierd op basis van output). Het verder standaardiseren en uniformeren van onze producten en diensten en daarmee ook de uitvoering van onze werkzaamheden is nodig voor het zijn van een product gestuurde organisatie.

3.2. Wat gaan we doen?

In de vorige paragraaf is beschreven dat de Omgevingsdienst in 2018 met een aantal ontwikkelingen te maken gaat krijgen. In deze paragraaf wordt per onderdeel aangegeven welke ontwikkelingen van invloed zijn op de begroting 2018.

1. Uitvoering geven aan het Verbeterplan

Ook in 2018 zal verder uitvoering worden gegeven aan het Verbeterplan. Een van de doelen van het Verbeterplan, programma 1 'de basis op orde', is om het werk meer te uniformeren en te standaardiseren, zodat we ons stap voor stap ontwikkelen tot een betrouwbare onafhankelijke kennispartner waarbij de klant centraal staat. In 2018 wordt proefgedraaid met de productbegroting, uurtarieven en kengetallen. Hiervoor worden in 2017 al de nodige voorbereidingen getroffen, waaronder het beschrijven van de producten en diensten in de PDC-matrix en het ontwikkelen van kengetallen. Het opstellen van deze kengetallen wordt in overleg met de deelnemers en medewerkers van de ODC gedaan. Op basis van de ervaringen die in 2017 worden opgedaan worden de uurtarieven en kengetallen opgesteld en waar nodig bijgesteld in 2018. Het is nodig om onze medewerkers bij dit proces, om te komen tot meer uniformering en standaardisering, te ondersteunen. Dit willen we o.a. doen door hen te begeleiden via opleidingen en datgene wat is afgesproken in het Actieplan MT.

Een ander project in programma 1 van het Verbeterplan is 'het herijken van de ondersteunende faciliteiten'. Onze medewerkers ervaren op dit moment beperkingen aan de kwaliteit van het gebouw, zowel qua klimaat als qua interactie, het elkaar opzoeken en integraal werken. In 2017 wordt een business case opgesteld voor wat betreft onze huisvesting. Op basis daarvan zullen keuzes moeten worden gemaakt. Om in de toekomst ook meer als een kennispartner te kunnen acteren worden dient voldoende in medewerkers te worden geïnvesteerd.

Programma 2 van het Verbeterplan, de klant centraal, gaat over wat er moet veranderen in de cultuur, houding en gedrag om ook daadwerkelijk de klant centraal te stellen. Een van de onderdelen is het uitvoeren van Actieplan MT. In 2017 worden hier de nodige maatregelen voor uitgevoerd, . De ambitie is om de organisatie niet alleen top-down aan te sturen, maar ook bottom-up te laten ontstaan, waarbij medewerkers verantwoordelijk zijn voor hun eigen veranderingen en gestimuleerd worden door de organisatie om een bijdrage in het veranderproces te leveren.

Tot op heden was het Verbeterplan vooral een programma wat gericht was om de opdrachtgevers/ eigenaren te faciliteren in uniforme werkwijze, productie, opdrachten, programma en rapportages. In 2017 zullen meer en meer deelprojecten met medewerkers en deelnemers worden vormgegeven, en nadruk komen te liggen op programma 2 van het Verbeterplan. In 2018 wordt ervaring opgedaan met de nieuwe manieren van werken.

2. Implementatie van het zaakstelsel LOS

Het LOS is in gebruik genomen. Hiermee heeft de initiële inrichting plaats gevonden. In 2017 worden projectmatig nog een aantal zaken gerealiseerd, maar de focus zal liggen op het inrichten van de beheerorganisatie. Daar waar voorheen een de verlengende kabel gebruikt werd (die beheerd werd door de bevoegde gezagen), wordt nu het LOS gebruikt en wordt dit beheerd door de gezamenlijke diensten (RUD Drenthe en de Omgevingsdienst). Dit vraagt dat in 2017 helder wordt wat de beheersinspanning wordt voor de komende jaren en er gedegen ervaring wordt opgedaan in het beheer van het belangrijkste hulpmiddel van de diensten. 2018 zal in teken staan van het verder professionaliseren van het beheer en een volwassen beheerorganisatie worden. Informatiemanagement zal verder ingericht worden en vraagstukken als de aankomende omgevingswet, optimaliseren van informatie in de keten komen op de agenda te staan voor 2018.

3. Veranderingen in personele aangelegenheden

In 2017 zal het huidige functiehuis worden geëvalueerd, waarnaar vervolgens keuzes gemaakt moeten worden omtrent de herinrichting. Dit moet in 2018 leiden tot het herzien van alle nieuwe (tijdelijke) functies, een evaluatie van de topstructuur en een herijking van het functiegebouw. Dit zal er ook toe

moeten leiden dat de omvang van de ondersteunende functies in overeenstemming wordt gebracht met de eisen die aan de uitvoering van deze taken worden gesteld.

Om meer bij te dragen in het motiveren en ontwikkelen van medewerkers in een lerende omgeving worden in 2017 de voorbereidingen gestart voor het werken met een nieuwe methodiek voor het beoordelen van medewerkers. De kwaliteitscriteria die voor de uitvoering van de taken van de ODG voor functionarissen gelden dienen daar ook geborgd in te worden. Onderdeel daarvan is dat de organisatie een opleidingsplan heeft voor medewerkers. Het streven is om in 2018 te werken overeenkomstig deze methodiek.

4. Veranderingen in taken en wet- en regelgeving

De verwachting is dat in 2018 wijzigingen optreden door veranderingen in taken en wet- en regelgeving. Zo treedt in 2017 het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht in werking. De implementatie daarvan zal in 2017 en wellicht ook in 2018 plaatsvinden. Wij zijn met onze opdrachtgevers in gesprek om inzichtelijk te maken wat nodig is op basis van deze wet- en regelgeving en stellen hiervoor een plan van aanpak op.

Door de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming heeft de provincie, de gemeenten en de Omgevingsdienst een grotere rol bij de uitvoering van natuurwetgeving- en beleid gekregen. Om deze taken kwalitatief goed uit te kunnen voeren gaan wij in 2018 onze medewerkers extra opleiden en investeren in kennisontwikkeling.

De Omgevingswet heeft naar het zich laat aanzien grote impact. Deze wet treedt naar verwachting in 2019 in werking. In samenspraak met onze deelnemers zal in 2018 meer duidelijkheid moeten bestaan over wat de OD Groningen daarin kan betekenen en wat de wensen zijn vanuit onze deelnemers. Wat wij concreet gaan doen is op dit moment nog onduidelijk.

Een groot project dat in 2024 gerealiseerd moet zijn is meer kwaliteit en samenhang te realiseren in de gegevensvoorziening. Daarbij wordt niet langer gewerkt vanuit aparte systemen, maar vanuit één samenhangend, vraag gestuurd stelsel met één overkoepelende visie: de Laan van de Leefomgeving. Dit is een denkbeeldige Laan met verschillende huizen waar goede en betrouwbare informatie in te vinden is. We noemen dit informatiehuizen. Ook wordt gewerkt aan een tweede laan: de zogenoemde Laan van de regelgeving. Daar is informatie over de verschillende regels te vinden. Deze twee lanen worden goed met elkaar verbonden. Op deze manier is alle informatie op een snelle, handige en gemakkelijke manier te vinden op het internet. Dit is een tour de force waarbij in 2024 alle overheden digitaal op elkaar aangesloten moeten zijn.

Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. In ons werkgebied zijn nog veel asbestdaken aanwezig. Samen met onze opdrachtgevers moeten wij projectmatig toewerken naar 2024.

In het Nationaal Energieakkoord is afgesproken dat bedrijven energiebesparende maatregelen die zich binnen vijf jaar terugbetalen moeten implementeren.

Het doel van het plan van aanpak energiebesparing bij bedrijven is dat bedrijven en instellingen energie gaan besparen door minimaal de voor hen wettelijk verplichte maatregelen te nemen. Dit zijn alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of korter.

Het ministerie van I&M heeft landelijk 20 fte aan middelen beschikbaar gesteld voor extra toezicht op energiebesparing in 2017 en 2018. De insteek van de aanpak is het uitvoeren toezicht met daarbinnen ruime aandacht voor voorlichting aan bedrijven over energiebesparing.

Op basis van de '20 fte regeling' zal de Omgevingsdienst Groningen in 2017 en 2018 starten met energietoezicht bij de volgende branches: onderwijsinstellingen, kantoren en sportinstellingen (Wm en EED). Alle gemeenten worden bezocht om te bespreken welke bedrijven gecontroleerd zullen worden. Ook wordt hun ambitie geïnventariseerd waarna bepaald kan worden hoeveel bedrijven in welke gemeenten gecontroleerd gaan worden. Na deze ronde kan de definitieve werkopgave worden bepaald.

Ook gaat de Omgevingsdienst Groningen in 2017 en 2018 aan de slag met energietoezicht bij provinciale inrichtingen. Het gaat om ruim 70 inrichtingen, veelal type C (omgevingsvergunningplichtig). Een aantal hiervan valt onder MJA, ETS of MEE.

Er wordt een projectteam Energie gevormd met daarin toezichthouders en/of specialisten op het gebied van energie, een projectleider/kwartiermaker en projectondersteuners. De leden van het projectteam moeten nog benoemd worden.

5. Risico gestuurd werken

De mogelijkheid om risico gestuurd werken in te voeren voor de activiteit milieu (VVL en Toezicht) wordt in 2018 onderzocht. Als uit het onderzoek blijkt dat deze werkwijze te realiseren is, dan kan het resultaat zijn dat kan dit leidt tot meer gerichte inzet of tot een positief effect op (een deel van) de kentallen van VVL milieu of T&H milieu.

6. Voorbereidingen voor de overgang naar een product gestuurde organisatie

De Omgevingsdienst wil per 1 januari 2019 over gaan naar een product gestuurde organisatie (gefinancierd op basis van output). In 2018 zullen de voorbereidingen hiervoor starten. We gaan proefdraaien met de productbegroting, het uurtarief en de kengetallen. Dit wordt een exercitie tussen de eigenaren en de medewerkers van de Omgevingsdienst, waarbij mogelijk opnieuw aan de knoppen gedraaid moet worden van het uurtarief of de kentallen.

Bij de start van de Omgevingsdienst in 2013 is de omvang van de ondersteunende functies laag ingeschat en door gebrekkige sturing in voorgaande jaren heeft dit geleid tot achterstanden en slecht ingerichte werkprocessen, met als gevolg dat sturingsinformatie voor opdrachtgevers en het primair proces moeizaam tot stand komt. Tot en met 2019 investeert de Omgevingsdienst aanvullend in het wegwerken van achterstanden en het optimaliseren van (werk)processen.

4. Financiële begroting

4.1. Uitgangspunten

Voor de financiële begroting 2018–2021 gelden de volgende uitgangspunten.

1. In de begroting 2018 wordt voor de laatste keer van een inputfinanciering uitgegaan. Vanaf 2019 wordt naar verwachting de financiering van de ODG aangepast naar outputfinanciering. Uitgangspunt in de begroting 2018 is dat de invoering van output financiering in de jaarschijf 2019 niet leidt tot aanpassingen van de kosten en opbrengsten. Het is mogelijk dat er verschuivingen tussen de deelnemers (voor of nadeel) ontstaan.
2. In de begroting 2018 is ervoor gekozen om structureel de ondersteunende functies te versterken, zodat de aanpassingen uit het verbeterplan ook goed geborgd kunnen worden. Hieraan zijn twee belangrijke voorwaarden verbonden:
 - a. Afspraak is dat eind 2019 deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
 - b. Indien er de komende jaren een positieve rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de ODG is financieel voldoende gewaarborgd, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.
3. Voor loon- en prijsstijgingen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - a. Vanaf 2018 en navolgende jaren is de raming van loonkosten gebaseerd op de indexcijfers van het jaar 2016 (t-2) van het CPB voor overheidsconsumptie beloning werknemers. De indexatie is 2,2%.
 - b. De indexatie van de materiele kosten is gebaseerd op de overheidsconsumptie netto materieel (IMOC) van het jaar 2016 (t-2) van het CPB. De indexatie is 0,6%.
 - c. Peildatum voor het vaststellen van de indexcijfers van het CPB is december 2016;
4. De Omgevingsdienst is de BRZO-RUD voor Noord-Nederland. We zijn verantwoordelijk voor de coördinatie van de vergunningverlening-, toezicht-, en handhavingstaken Wabo en BRZO voor complexe bedrijven die extra toezicht behoeven op het gebied van veiligheid. De Omgevingsdienst Groningen ontvangt jaarlijks een projectfinanciering van het ministerie van I&M om de kwaliteit van uitvoering van de BRZO-taken een impuls te geven. Omdat de financiering van het ministerie van I&M voor 2017 en 2018 naar beneden is bijgesteld ten opzichte van voorgaande jaren wordt nu met de provincies gesproken over aanvullende financiering. Voor 2017 en 2018 is de verwachting dat de bijdrage van het ministerie van I&M €216.000 bedraagt. De komende maanden moet duidelijk hoe hoog de extra bijdrage van de provincies gaat worden en wat dit specifiek voor de Omgevingsdienst Groningen betekent.
5. Per 1 januari 2014 is het bevoegd gezag van een aantal van de provinciale inrichtingen overgedragen van de provincie naar de gemeenten. Financieel leidt dit tot een herverdeling tussen het Provinciefonds en het Gemeentefonds. Dit betekent dat de bijdrage van Provincie vanaf 2018 met €2.902.000 wordt verlaagd. Hiertegenover staat vanaf 2018 hogere bijdragen van de gemeenten die oplopen naar € 2.902.000. Deze verschuiving is in een aparte kolom opgenomen in het kostenverdelingsmodel, zodat het effect per deelnemer zichtbaar wordt. Voor de Omgevingsdienst is dit budgetneutraal.
6. In de begroting 2018 en de meerjarenbegroting zijn, conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan, de kosten opgenomen voor vergoedingen aan personeel horende bij uitloprangen en eventuele garantietoelagen. De Omgevingsdienst berekent deze kosten door aan de deelnemers die personeel hebben overgedragen die recht hebben op vergoeding van uitloprang en eventuele garantietoelagen.

7. In de begroting 2018 zijn de kosten voor het Verbeterplan (jaarschijf 2018) van € 474.000 meegenomen. Daarna komt de bijdrage voor het Verbeterplan te vervallen.
8. De formatie van het primaire proces is voor 2018 begroot op 136,2 fte. Deze is met 0,9 fte gestegen ten opzichte van 2017 in verband met extra inzet op projecten en meerwerk. De formatie van de ondersteunende formatie heeft een omvang van 34,1 fte. Deze formatie is met 7 fte gestegen. Dit betreft voor structurele uitbreiding van de ondersteuning 5fte, en het ramen van de extra formatieruimte die ontstaat door de inzet op projecten en meerwerk, 2 fte.
9. Voor onvoorzien is een stelpost opgenomen van € 100.000 per begrotingsjaar.

4.2. Financiële meerjarenbegroting 2018–2021

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting.

Financiële begroting	2017	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Lasten						
1 personeel primair proces	€ 9.756.000	€ 9.926.000	€ 10.171.000	€ 10.286.000	€ 10.492.000	€ 10.712.000
2 materieel primair proces	€ 676.000	€ 676.000	€ 556.000	€ 484.000	€ 487.000	€ 490.000
3 verbeterplan	€ 474.000	€ 665.000	€ 474.000	€ -	€ -	€ -
4 overhead	€ 4.018.000	€ 4.072.000	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000
5 toelagen	€ 163.000	€ 163.000	€ 123.000	€ 123.000	€ 124.000	€ 125.000
6 onvoorzien	€ 100.000	€ 26.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totaal	€ 15.186.000	€ 15.527.000	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Baten						
7 opbrengsten	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Resultaat voor bestemming	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
8 mutaties reserves	€ -	€ 191.000	€ 875.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat na	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

In totaal stijgen de lasten in de begroting van 2018 met € 1.288.000 ten opzichte van de primitieve begroting 2017. De baten stijgen met €413.000. Het verschil tussen de baten en lasten van € 875.000 wordt gedekt door een beroep te doen op de reserves. Meerjarig is de begroting structureel in evenwicht.

1. Personeel primair proces

De kosten voor het personeel primair proces bestaan uit de salarislasten, inhuur en vervoerskosten. De kosten stijgen ten opzichte van 2017 in 2018 met € 415.000. De kostenstijging valt uiteen in de volgende componenten:

Inzet projecten en meerwerk	structureel	€	67.000
Indexatie lonen	structureel	€	257.000
Inzet accountmanagement	structureel	€	58.000
Reiskosten	structureel	€	33.000
Totaal		€	415.000

Toelichting:

De extra inzet op projecten en meerwerk betreft 0,9 fte, € 67.000. Hiertegenover staan ook extra inkomsten. Daarnaast is rekening gehouden met een indexatie van de lonen (257.000), een hogere inschaling van de accountmanager (58.000) en hogere reiskosten (33.000). Deze hogere kosten bestaan uit kosten voor dienstreizen en gebruik van de OV businesscard. Deze kosten waren in de begroting 2017 meegenomen onder de materieel primair proces.

2. Materieel primair proces

De materiele kosten van het primair proces dalen met € 120.000 van € 676.000 in 2017 naar € 556.000 in 2018.

Expertise risicogestuurd toetsen, omgevingswet	eenmalig	€	75.000
Reiskosten	structureel	€	-83.000
LOS van ontwikkel- naar beheerfase	structureel	€	-112.000
Totaal		€	-120.000

Toelichting:

- Om goed voorbereid zijn om wijzigingen in wet- en regelgeving wordt er eenmalig €75.000 gereserveerd voor de opbouw van expertise op het terrein van risico gestuurd toetsen milieu en de Omgevingswet. Het doel is dat we hierdoor efficiënter werken.
- De vervoerskosten zijn € 83.000 lager. Dit verschil bestaat uit een verschuiving van € 33.000 reiskosten naar personeel primair proces en € 50.000 lagere vergoedingen aan medewerkers die hun eigen auto zakelijk voor de ODG gebruiken. Deze vergoedingen zijn naar beneden bijgesteld op basis van een eerste analyse van de jaarrekening 2016.
- Het LOS gaat van ontwikkel naar beheerfase. Hierdoor dalen de kosten voor de afname van de applicatie. De geraamde afname van € 112.000 is gebaseerd op de contractuele verplichtingen die zijn aangegaan met de leverancier.

3. Verbeterplan

Voor 2018 is € 474.000 beschikbaar voor het Verbeterplan. Dit budget is gevormd door 50% van de oorspronkelijke efficiencytaakstelling terug te draaien. Vanaf 2019 zijn is de ondersteunende functie structureel versterkt zodat de maatregelen uit het Verbeterplan kunnen worden geborgd.

4. Overhead

Conform de eisen van de BBV wordt hieronder een overzicht gegeven van de overhead. Het betreft de structurele kosten van de ondersteunende functies (formatie) maar ook de kosten voor systemen en gebouwen. Verder zijn een aantal incidentele kosten opgenomen voor mobiliteit en opleidingen.

Overhead	2017	2017, na wijziging	2018	2019	2020	2021
Management	€ 913.000	€ 967.000	€ 1.313.000	€ 1.055.000	€ 1.078.000	€ 1.102.000
Ondersteuning	€ 649.000	€ 649.000	€ 716.000	€ 690.000	€ 696.000	€ 707.000
P&O	€ 630.000	€ 630.000	€ 688.000	€ 680.000	€ 688.000	€ 696.000
F&C	€ 361.000	€ 361.000	€ 462.000	€ 470.000	€ 478.000	€ 486.000
I&A	€ 706.000	€ 706.000	€ 995.000	€ 1.049.000	€ 1.077.000	€ 1.089.000
Communicatie	€ 84.000	€ 84.000	€ 90.000	€ 92.000	€ 94.000	€ 95.000
Huisvesting	€ 472.000	€ 472.000	€ 548.000	€ 552.000	€ 556.000	€ 561.000
Organisatie	€ 201.000	€ 201.000	€ 239.000	€ 240.000	€ 242.000	€ 243.000
Eindtotaal	€ 4.018.000	€ 4.072.000	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000

De kosten voor de overhead stijgt met € 1.032.000 in 2018. Hierna dalen de kosten. De mutaties wordt veroorzaakt door incidentele factoren (€ 340.000), structurele versterking van de ondersteunende functie (€ 510.000) en reguliere loon- en prijsstijgingen (€ 182.000).

Incidenteel

Mobiliteit	eenmalig	€	280.000
Opleiding natuurbescherming	eenmalig	€	15.000
Informatiemanager ism RUD Drenthe	structureel	€	45.000
Totaal		€	340.000

- De incidentele kosten betreft allereerst een reservering voor opleiding / mobiliteit van € 280.000 (verantwoord bij management). Hiertegen staat bij de baten een subsidie van € 50.000 van het A&O fonds.
- Daarnaast wordt aan het P&O budget 15.000 toegevoegd voor scholing voor de Wet Natuurbescherming.
- Samen met de RUD Drenthe wordt geïnvesteerd in extra inzet voor de kwaliteitsverbetering van het informatiemanagement van € 45.000. De kosten hiervoor zijn incidenteel aangemeld in de kaderbrief. Om de ondersteunende functies te versterken voor structurele inbedding verbeterplan' is dit eenmalige bedrag vanaf 2018 structureel in de begroting opgenomen.

Structurele inbedding verbeterplan

De ondersteuning van de Omgevingsdienst wordt versterkt om ervoor te zorgen dat de maatregelen uit het verbeterplan structureel worden geborgd. Met deze uitbreiding komt de ondersteuning op een niveau die aansluit bij de reguliere omvang van soortgelijke uitvoeringsorganisaties. Het betreft de volgende maatregelen:

Directiesecretaris	1 fte	€	97.000
Beleidsmedewerker P&C	1 fte	€	86.000
Informatieanalist	1 fte	€	97.000
Informatiemanager	1 fte	€	52.000
Facilitair medewerker	1 fte	€	68.000
Investering en beheer fall back optie		€	35.000
Overig		€	75.000
Totaal	5 fte	€	510.000

Toelichting

- Het betreft in totaal een uitbreiding van 5 fte, € 400.000.
- Daarnaast wordt er € 35.000 geïnvesteerd in een fall back optie voor ICT. Als door een incident de servers op het provinciehuis niet meer bereikbaar zijn, dan heeft de Omgevingsdienst in tegenstelling tot de provincie geen achtervang geregeld. Het risico is dat medewerkers gedurende langere tijd (weken) niet bij gegevens kunnen. Met het geld kan de eenmalige investering en de beheerkosten worden betaald.
- Ook is € 75.000 beschikbaar voor overige maatregelen. Vanaf 2019 wordt dit bedrag voor € 45.000 ingezet voor de 0,5 fte informatiemanager, waarvoor in 2018 incidenteel geld beschikbaar is gesteld bij de kaderbrief.

Reguliere loon- en prijsstijgingen

Opleidingsbudget	structureel	€	28.000
Accountant	structureel	€	5.000
Kapitaalslasten investeringen voorgaande jaren	structureel	€	27.000
Investeringen in applicaties	structureel	€	50.000
Uitbreiding formatie agv meerwerk en projecten	structureel	€	20.000
Indexatie lonen	structureel	€	52.000
Totaal		€	182.000

Toelichting:

- Het opleidingsbudget is 2% van de loonsom. Deze stijgt en als gevolg hiervan stijgt het opleidingsbudget met € 28.000.
- Accountant: het (landelijk) beeld is dat er steeds minder aanbieders zijn die overheden willen controleren en dat de prijzen stijgen.

- Als gevolg van investeringen in voorgaande jaren stijgen de kapitaalslasten met € 27.000. Een uitsplitsing van de activa is in de bijlage opgenomen.
- Er is een structureel € 50.000 opgenomen voor de uitbreiding van het aantal beschikbare applicaties (gereedschapskist).
- Doordat de inzet op projecten en meerwerk 0,9 fte hoger is dan in 2017, ontstaat er ook meer formatieruimte in de ondersteuning. Dit betreft € 20.000.
- Tot slot is in de raming rekening gehouden met € 53.000 indexering van de loonkosten

5. Toelagen

Conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan behouden medewerkers die zijn overgedragen van een deelnemer aan de Omgevingsdienst, hun recht op de vergoeding horende bij uitloprangen en eventuele garantietoelagen. De kosten hiervan komen voor rekening van de betreffende deelnemer en zij hebben deze kosten dan ook (eerder) al in hun begroting opgenomen.

6. Onvoorzien

Voor onvoorzien is net als in voorgaande jaren € 100.000 beschikbaar. Dit budget wordt niet geïndexeerd.

7. Opbrengsten

De opbrengsten van de Omgevingsdienst bestaan uit de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket, projectinkomsten, meerwerkopdrachten, overige inkomsten en een tijdelijke bijdrage van het AO-fonds voor mobiliteit.

Baten	2017	2017, gewijzigd	2018	2019	2020	2021
Ingebrachte takenpakket	€ 14.513.000	€ 14.513.000	€ 14.759.000	€ 15.039.000	€ 15.315.000	€ 15.598.000
Projecten	€ 474.000	€ 624.000	€ 544.000	€ 547.000	€ 557.000	€ 568.000
Meerwerk	€ 29.000	€ 29.000	€ 116.000	€ 106.000	€ 107.000	€ 108.000
Toelagen	€ 163.000	€ 163.000	€ 123.000	€ 123.000	€ 124.000	€ 125.000
Overig	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Bijdrage mobiliteit			€ 50.000			
Totaal	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.110.000	€ 16.406.000

Toelichting

- In bijlage 1 is de bijdrage voor het ingebrachte takenpakket per deelnemer uiteengezet. De totale kosten voor het ingebrachte takenpakket stijgen in 2018 ten opzichte van 2017 met €246.000. Dit is een stijging van 1,7%.
- De Omgevingsdienst verwacht inkomsten van € 660.000 uit projecten en meerwerkopdrachten. Dit is een stijging met € 157.000. De omvang is vergelijkbaar zijn met de bijgestelde raming van 2017.
- Zoals bij de kosten toegelicht worden toelagen in rekening gebracht bij deelnemers. De raming hiervan is € 123.000. Voor de Omgevingsdienst is dit budgetneutraal.
- De overige inkomsten zijn € 7.000. Zij hebben betrekking op een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen.
- Voor de uitgaven met betrekking tot mobiliteit van € 280.000 wordt rekening gehouden met een subsidie van het A&O fonds van € 50.000. Wordt deze subsidie niet gerealiseerd, dan wordt het budget voor mobiliteit verlaagd.

8. Onttrekking reserves

In 2018 wordt er € 875.000 onttrokken aan de reserves. Dit betreft € 365.000 aan incidentele uitgaven, zoals deze reeds zijn aangegeven in de kaderbrief. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2018 de maatregelen voor de structurele inbedding uit het Verbeterplan van € 510.000 te dekken uit de reserves van de Omgevingsdienst.

De incidentele uitgaven van € 365.000 zijn hieronder uitgesplit. Voor de uitsplitsing van de structurele uitgaven voor inbedding van het verbeterplan, wordt verwezen naar de toelichting van de overheadkosten.

Expertise risicogestuurd toetsen, omgevingswet	eenmalig	€ 75.000
Mobiliteit	eenmalig	€ 230.000
Informatiemanager ism RUD Drenthe	eenmalig	€ 45.000
Opleiding natuurbescherming	eenmalig	€ 15.000
Totaal		€ 365.000

5. Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering.

5.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen.

Weerstandvermogen

In de gemeenschappelijke regeling en de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het weerstandvermogen bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien.

- De algemene reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet mag bedragen. Voor het jaar 2018 betekent dit maximaal een bedrag van afgerond € € 823.000 is.
- De post onvoorzien is geraamd op € 100.000.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van het weerstandvermogen weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de jaarrekening 2016, waarbij een positief rekening resultaat wordt verwacht en waarbij voorgesteld wordt om reserves vrij te laten vallen waarvoor geen bestedingsdoel meer is. Ook is rekening gehouden met een extra aanmelding bij de voorjaarsnota 2017 om reeds in 2017 te zorgen voor een structurele inbedding van de maatregelen die voortvloeien uit het verbeterplan. Beide onderdelen worden via separate voorstel bij de behandeling van de jaarrekening aan het Algemeen Bestuur aangeboden.

Ontwikkeling weerstandvermogen	
Algemene reserve 31-12-2016	€ 777.000
Onvoorzien	€ 100.000 +
Rekeningresultaat 2016 (200k-400k)	€ 300.000 +
Vrijval bestemingsreserves	€ 795.000 +
VJR 2017	€ 400.000 -
B2018: kaderbrief	€ 365.000 -
B2018: structurele uitgaven	€ 510.000 -
Totaal	€ 697.000

De totale omvang van het weerstandvermogen is dus € 697.000. Dit is minder van 5% van de jaaromzet. Het maximum van de algemene reserve bedraagt bij de begroting 2018 maximaal € 923.000 (inclusief € 100.000 onvoorzien)..

Risico's

De belangrijkste financiële risico's van de Omgevingsdienst zijn:

1. Aflopende contracten: voor de uitvoering van de financiële administratie, treasury, personeelsadministratie en ICT zijn contracten afgesloten met de provincie Groningen. Deze contracten lopen eind 2018 af. De opzeggingstermijn is 1 jaar. In 2017 zal de Omgevingsdienst een nieuwe uitvraag doen. Het risico bestaat dat dit tot verhoogde kosten leidt. Het maximale risico wordt geraamd op € 150.000.
2. Personeelsverloop en ziekte: de werkdruk binnen de Omgevingsdienst is hoog. Naast het reguliere werk worden veranderingen doorgevoerd in het kader van het verbeterplan. Het risico is dat de Omgevingsdienst extra moet inhuren door personeelsverloop en ziekte. Om het risico te beheersen vindt er regelmatig afstemming plaats tussen het Dagelijks Bestuur, de directie, het management, samen met de Ondernemingsraad. Het risico wordt geraamd op 2% van de totale loonkosten.
3. Verbeterplan: in het kader van het Verbeterplan worden er voorstellen uitgewerkt ten aanzien van digitale informatiesystemen, huisvesting en functiehuis. Hieraan zitten mogelijk kosten verbonden die hieronder opgenomen zijn als risico:
 - a. Op 1 januari 2018 bedraagt de boekwaarde aan de Lloydsweg € 588.000. Bij een afweging zal deze boekwaarde moeten worden meegenomen en worden afgezet tegen de investeringen die nodig zijn in het gebouw. Daarnaast zal er sprake zijn van verhuiskosten, reiskostenvergoeding en inrichting van een nieuwe plek. Deze afweging zal in een business case worden afgewogen. Onderdeel van deze business case zijn de eenmalige investeringen en desinvesteringen die dan moeten plaatsvinden.
 - b. Voor digitale informatiesystemen wordt rekening gehouden met een maximale uitgave van € 50.000.
 - c. Het risico bestaat dat met het aanpassen van het functiehuis er een verhoging ontstaat. In de risicoanalyse wordt uitgegaan van maximaal 10 functies die met 1 schaal worden verhoogd.

In de onderstaande matrix is het maximale bedrag weergegeven en de kans. Hierbij hanteert de Omgevingsdienst 3 categorieën: 25%, 50%, 75%.

Risico-analyse	Bedrag	Kans	Bedrag
1. Aflopende contracten P-F-I	€ 150,000	50%	€ 75,000
2. Personeelsverloop en ziekte	€ 250,000	50%	€ 125,000
3.a Huisvesting, incidenteel	€ 588,000	25%	€ 147,000
3.a Huisvesting, structureel	€ 150,000	25%	€ 37,500
3.b Digitale informatiesystemen	€ 50,000	50%	€ 25,000
3.c Aanpassen functiehuis	€ 50,000	75%	€ 37,500
Totaal			€ 447,000
Weerstandvermogen			€ 697,000
Dekkingsgraad			156%

Op basis van de bovenstaande risicoanalyse is de conclusie dat de weerstandscapaciteit toereikend is om bedrijfsvoeringsrisico's binnen de exploitatie op te vangen. Voorwaarde is dat bij de jaarrekening het resultaat en de bestemmingsreserves die kunnen vrijvallen, worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Ontwikkelingen

Er spelen een aantal ontwikkelingen die financieel niet in de begroting zijn vertaald. De komende periode wordt een nadere uitwerking gegeven aan deze ontwikkelingen. De uitkomsten en de financiële consequenties hiervan worden via een afzonderlijk voorstel aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

Het betreft besluiten die naar verwachting voor de ODG budgettair neutraal zullen zijn, en het exploitatieresultaat niet beïnvloeden:

1. Onderzoek APV en bijzondere wetten: onderzocht wordt wat de consequenties zijn voor de Omgevingsdienst en de deelnemers als de Omgevingsdienst stopt met de uitvoering van taken op het gebied van APV en bijzondere wetten.
2. Inbrengen en stoppen met reguliere taken: Haren heeft de milieutaken tijdelijk ingebracht en overweegt deze structureel in te brengen. Slochteren wil met het oog op de fusie met Midden-Groningen milieu- en Wabo taken inbrengen. Vlagtwedde heeft aangegeven in de toekomst alleen de basistaken te willen inbrengen.
3. Inzet op energieprojecten. Op dit terrein is een plan van aanpak in de maak. Dit vraagt inzet van de Omgevingsdienst. Het plan wordt gefinancierd door middel van subsidies en bijdragen van deelnemers.

Kengetallen

Op grond van de BBV dienen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat hier om de volgende kengetallen:

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de Omgevingsdienst ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schulden.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Aangezien de Omgevingsdienst geen leningen heeft verstrekt is de netto schuldquote gelijk aan de voor leningen gecorrigeerde netto schuldquote.

<u>netto schuldquote</u>	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
bedragen x € 1,000	2015	2016	2017	2018
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -
Netto vlottende schuld	€ 2.594	€ 2.600	€ 2.600	€ 2.600
Overlopende passiva	€ 1.011	€ 200	€ -	€ 100
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ 100	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 5.396	€ 4.124	€ 3.606	€ 3.801
Liquide middelen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 58	€ 100	€ 100	€ -
Saldo	€ -1.849	€ -1.524	€ -1.106	€ -1.101
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	€ 15.840	€ 14.443	€ 15.186	€ 15.588
Saldo / totale baten	-12%	-11%	-7%	-7%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Omgevingsdienst in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de

overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Het solvabiliteitsratio daalt in 2018. Het eigen vermogen bestaat eind 2018 alleen de algemene reserve. Reserves gevormd bij de oprichting, voor o.a. aanschaf van het LOS, zijn in 2018 ingezet.

<u>Solvabiliteitsratio</u> bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Eigen vermogen	€ 2.785	€ 2.071	€ 1.825	€ 597
Balanstotaal	€ 6.390	€ 4.871	€ 4.425	€ 4.556
Solvabiliteitsratio	44%	43%	41%	13%

Het solvabiliteitsratio van 13% is voor gemeenschappelijke regelingen niet ongebruikelijk. Het is een rechtstreek gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag zijn. Voor het aantrekken van financieringsmiddelen levert een laag solvabiliteitsratio geen belemmeringen op.

Structurele exploitatieruimte

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat structureel evenwicht een voorwaarde is voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. Het saldo van structurele baten en lasten wordt nominaal weergegeven, en als percentage van de totale baten.

<u>Structurele exploitatieruimte</u> bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Totale structurele lasten	€ 14.801	€ 14.443	€ 15.312	€ 15.599
Totale structurele baten	€ 15.459	€ 14.444	€ 15.312	€ 15.599
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ 20	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 15.534	€ 14.444	€ 15.186	€ 15.599
Structurele exploitatieruimte	4%	0%	0%	0%

5.2. Kapitaalgoederen

De Omgevingsdienst huurt haar kantoorlocatie in Veendam. Het gebouw aan de Lloydsweg is voor een periode van vijf jaren gehuurd (1 september 2013 tot en met 31 augustus 2018) met een verlengingsoptie van vijf jaren. In 2017 zal worden beoordeeld of de Omgevingsdienst van deze verlengingsoptie gebruik wil maken.

Bij het aangaan van de huurovereenkomst is het gebouw deels voor rekening van verhuurder en deels voor rekening van de Omgevingsdienst verbouwd. De kosten van de verbouw, die voor rekening van de Omgevingsdienst komen zijn geactiveerd.

5.3. Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de

rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

Treasurybeleid

Het treasury beleid van de Omgevingsdienst dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en financiering voor de Omgevingsdienst regelt, maakt de Omgevingsdienst voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is lager dan de geldende marktrente.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De omvang van de financiering met kortlopende middelen is in het onderstaande figuur meerjarig afgezet tegen de kasgeldlimiet.

(bedragen € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021
Omvang begroting	€ 15.186	€ 16.474	€ 15.822	€ 16.111	€ 16.406
1. Kasgeldlimiet in %	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
in bedragen	<u>€ 1.245</u>	<u>€ 1.351</u>	<u>€ 1.297</u>	<u>€ 1.321</u>	<u>€ 1.345</u>
2. Omvang vlottende schuld					
opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>
3. Vlottende middelen					
kasgelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
tegoeden in rekening courant	€ 2.966	€ 2.707	€ 2.700	€ 2.700	€ 2.700
overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 740	€ 1.088	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
	<u>€ 3.706</u>	<u>€ 3.795</u>	<u>€ 3.700</u>	<u>€ 3.700</u>	<u>€ 3.700</u>
4. Toets kasgeldlimiet					
totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ -3.706	€ -3.795	€ -3.700	€ -3.700	€ -3.700
toegestane kasgeldlimiet (1)	<u>€ 1.245</u>	<u>€ 1.351</u>	<u>€ 1.297</u>	<u>€ 1.321</u>	<u>€ 1.345</u>
ruimte	<u>€ 4.951</u>	<u>€ 5.146</u>	<u>€ 4.997</u>	<u>€ 5.021</u>	<u>€ 5.045</u>

Uit het overzicht blijkt dat de Omgevingsdienst de kasgeldlimiet niet overschrijdt. Sterker nog de Omgevingsdienst heeft een positief saldo op de rekeningcourant.

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van 2,5

miljoen euro). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schuld.

Schatkistbankieren

De Omgevingsdienst maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

5.4. Bedrijfsvoering

De verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering zijn hieronder toegelicht:

Verbeterplan

In 2016 is het verbeterplan voor de ODG vastgesteld. Dit plan loopt over een periode van twee en half jaar en bevat twee programma's: de 'basis op orde' en 'de klant centraal'.

Onderdeel van de 'basis op orde' is de herijking van de juridische onderleggers van de ODG (Algemene Leveringsvoorwaarden, dienstverleningsovereenkomst, mandaat etc) en verder de inrichting van de productendienstencatalogues (PDC), uniformering van werkprocessen en de ontwikkeling van eenduidige kengetallen voor de producten en diensten van de ODG.

Onderdeel van 'de klant centraal' is een management development traject en het realiseren van een cultuurverandering waarbij de opdrachtgever, de klant van de ODG, centraal staat en de ODG een professionele uitvoerder en kennispartner is.

In 2018 loopt dit verbeterplan door, met als belangrijke doelstelling voor de opdrachtgevers en eigenaren van de ODG de introductie van outputfinanciering per 1 januari 2019.

Verder maakt ook de herijking van de afdeling Ondersteuning onderdeel van het Verbeterplan. Hiervoor is in 2017 een analyse gemaakt – in relatie tot de afspraken die gemaakt zijn over de dienstverlening door de provincie Groningen – op basis waarvan de werkprocessen van de afdeling opnieuw worden ingericht en georganiseerd. Geconstateerd is dat de opgave van de afdeling vergeleken met de bestaande en de benodigde capaciteit (zowel in termen van kwantiteit als kwaliteit) moeten worden versterkt. Dit is essentieel om ook de verbeteringen in het primaire proces te realiseren. In deze begroting is daaraan met het versterken van de ondersteunende functie uitvoering gegeven.

Personeel

Het personeelsbeleid wordt door de Omgevingsdienst opgesteld en vastgesteld. Voor de uitvoering van de primaire taken van de ODG is het van belang dat binnen het personeelsbeleid borging van de kwaliteitscriteria gerealiseerd wordt. Hiervoor is het onder andere nodig dat medewerkers adequaat opgeleid zijn en voldoende handelingen verrichten op de verschillende expertise gebieden van de ODG. Verder is het nodig dat jaarlijks een opleidingsplan wordt opgesteld en vastgesteld.

Met deze medewerkers worden individueel afspraken gemaakt over de te leveren prestaties in zogenaamde planningsgesprekken. Deze bijdragen worden vastgelegd in een Individueel Bijdrage Plan. Onder andere op basis van deze IBP's worden beoordelingsgesprekken gevoerd.

De ODG hanteert de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden van de CAR/UWO.

Financiën

Het financieel beleid wordt door de Omgevingsdienst opgesteld en vastgesteld. In 2017 zal in het kader van het verbeterplan verschillende aangepaste beleidskaders worden opgesteld. Deze dienen als basis om vervolgens te komen tot invoering van outputfinanciering per 1 januari 2019. Dat betekent dat in 2018 voorbereidende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

De provincie Groningen voert ook in 2017 voor de Omgevingsdienst de financiële-, de personele- en de salarisadministratie uit. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen lopen in de tweede helft van 2018 af. In 2017 zal in eerste instantie een evaluatie van de huidige dienstverlening door de provincie Groningen plaatsvinden. Vervolgens zal een programma van eisen voor de toekomstige dienstverlening worden opgesteld, om vervolgens te bepalen op welke wijze deze taken in de toekomst worden uitgevoerd. Dat kan zijn door de provincie Groningen, door de ODG zelf of een andere deelnemer of organisatie. Aan het begin van 2018 dient daarvoor een richtinggevend besluit te zijn genomen.

Het bestuur van de ODG stelt de opdracht voor de werkzaamheden van de accountant vast. De interne controle wordt – in overleg met het bestuur – door de Omgevingsdienst zelf uitgevoerd. Dit vormt de basis van de uitvoering van de controle werkzaamheden van de accountant.

Automatisering

Op 1 januari 2017 is voor het primaire proces van de ODG een nieuwe geautomatiseerd systeem (Het LOS) in gebruik genomen. Het betreft een systeem dat zowel voor de ODG als de RUD Drenthe wordt gebruikt. Voor de verdere ontwikkeling van het systeem trekken de twee omgevingsdiensten gezamenlijk op. In 2017 is de gezamenlijke beheerorganisatie voor het LOS (inclusief een helpdesk) voor zowel de verschillende deelnemers als de twee omgevingsdiensten ingericht. In 2018 wordt deze beheerorganisatie verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd.

De kantoorautomatisering wordt door de ODG van de provincie Groningen afgenomen. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen loopt in de tweede helft van 2018 af. In 2017 zal een evaluatie van deze dienstverlening plaatsvinden, om tijdig een besluit te kunnen nemen over de toekomstige dienstverlening. Aan het begin van 2018 dient daarvoor een richtinggevend besluit te zijn genomen.

Huisvesting

In 2018 loopt het huidige huurcontract voor de huisvesting in Veendam af. In 2017 zal een business case worden opgesteld om te komen tot een besluit over de toekomstige huisvesting. Voor de verdere professionele ontwikkeling van de ODG organisatie blijft het ook in de toekomst van belang dat er een adequate thuisbasis is. Uitgangspunt voor het toekomstige huisvestingsconcept zal zijn dat er sprake is van één eigen kantoorlocatie, waarbij medewerkers verder deels gebruik kunnen maken van kantoorruimte bij de verschillende deelnemers, maar ook deels thuis kunnen blijven werken. De verwachting is dat een richtinggevend besluit over de huisvesting begin 2018 wordt genomen, inclusief eventueel nieuwe investeringen.

Communicatie

Voor de ODG is de interne communicatie van groot belang voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Hiervoor wordt jaarlijks een communicatie plan opgesteld. Dit wordt door de ODG zelf opgesteld, en daarvoor worden verschillende communicatie middelen ingezet o.a. intranet, extranet, nieuwsflitsen, MT nieuw etc. De externe communicatie naar klanten, burgers en bedrijven blijft ook in 2018 in nauw overleg met de verschillende deelnemers plaatsvinden.

6. Aanbiedings- en vaststellingsbesluit

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen verklaart dat:

- a) De ontwerpbegroting 2018 in maart 2017 is vastgesteld en voor zienswijze is aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen.
- b) De ontwerpbegroting is aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie Groningen, met het verzoek deze voor een ieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar te stellen;
- c) De begroting voor het jaar 2018 in juni 2017 wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen – inclusief een reactie op de aangeboden zienswijze van de deelnemers.

Veendam, 22 juni 2017

Het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

P.H.R. Brouns,

Voorzitter

S. M. M. Borgers,

secretaris

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen in zijn vergadering van 22 juni 2017.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

P.H.R. Brouns,

Voorzitter

S. M. M. Borgers,

secretaris

Bijlagen

Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2018

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer uiteengezet op basis van de afgesproken verdeelsleutel. Na de tabel wordt de berekeningswijze toegelicht.

Deelnemer	1. Bijdrage loonkosten	1. Bijdrage overige kosten	2. Correctie 187 inrichtingen	2. Correctie 2016 overdracht BRZO	2. Correctie 2017 overdracht BRZO	3. Dekking Verbeterplan	Totaal 2018
Provincie	€ 5.119.462	€ 1.884.883	€ -2.900.200	€ 450.000	€ -	€ 238.583	€ 4.792.728
Bedum	€ 19.850	€ 8.284	€ 10.208	€ -7.297	€ 996	€ 925	€ 32.967
De Marne	€ 366.758	€ 162.918	€ 92.847	€ -11.700	€ 1.375	€ 17.092	€ 629.290
Winsum	€ 13.233	€ 5.523	€ 68.542	€ -10.767	€ 1.415	€ 617	€ 78.563
Grootegast	€ 26.467	€ 11.045	€ 119.097	€ -9.771	€ 1.221	€ 1.233	€ 149.292
Leek	€ 308.356	€ 127.021	€ 62.223	€ -13.790	€ 1.914	€ 14.370	€ 500.094
Marum	€ 31.457	€ 12.426	€ 27.709	€ -8.337	€ 1.051	€ 1.466	€ 65.772
Zuidhorn	€ 141.813	€ 65.996	€ 72.431	€ -14.523	€ 1.844	€ 6.609	€ 274.169
Groningen / Ten Boer	€ 372.330	€ 149.112	€ 402.986	€ -126.348	€ 16.042	€ 17.352	€ 831.474
Haren	€ 31.521	€ 13.807	€ 15.555	€ -12.991	€ 1.994	€ 1.469	€ 51.355
Delfzijl	€ 97.266	€ 40.592	€ 365.556	€ -19.426	€ 2.674	€ 4.533	€ 491.195
Eemsmond	€ 40.362	€ 16.844	€ 207.570	€ -16.417	€ 1.901	€ 1.881	€ 252.141
Appingedam	€ 35.730	€ 14.911	€ 38.402	€ -7.398	€ 1.122	€ 1.665	€ 84.433
Loppersum	€ 38.377	€ 16.016	€ 25.278	€ -9.639	€ 1.175	€ 1.788	€ 72.995
Bellingwedde	€ 198.502	€ 82.840	€ 30.625	€ -8.647	€ 1.129	€ 9.251	€ 313.700
Stadskanaal	€ 811.869	€ 361.734	€ 184.236	€ -21.930	€ 3.239	€ 37.836	€ 1.376.984
Vlagtwedde	€ 430.998	€ 190.532	€ 98.681	€ -14.951	€ 1.936	€ 20.086	€ 727.281
Slochteren	€ 66.212	€ 27.061	€ 45.694	€ -14.017	€ 1.693	€ 3.086	€ 129.728
Menterwolde	€ 292.629	€ 129.782	€ 103.542	€ -9.375	€ 1.208	€ 13.637	€ 531.423
Hoogezand	€ 1.146.313	€ 458.933	€ 465.209	€ -21.035	€ 3.121	€ 53.422	€ 2.105.963
Veendam	€ 279.368	€ 116.804	€ 227.986	€ -17.960	€ 2.586	€ 13.019	€ 621.803
Pekela	€ 140.014	€ 58.540	€ 52.557	€ -8.467	€ 1.207	€ 6.525	€ 250.377
Oldambt	€ 162.110	€ 67.653	€ 183.264	€ -29.087	€ 4.004	€ 7.555	€ 395.499
Totaal	€ 10.171.000	€ 4.023.257	€ 0	€ 36.124	€ 54.847	€ 474.000	€ 14.759.227

1. De begrote loonkosten en overige kosten zijn verdeeld op basis van de verdeelsleutel die is gehanteerd bij de inbreng van het takenpakket bij de start van de omgevingsdienst.
2. Bij de overdracht van BRZO taken hebben er correcties plaatsgevonden op het gemeente- en provinciefonds. Deze mutaties werken één op één door in de deelnemersbijdrage. De korting op het gemeentefonds is lager dan de extra storting in het provinciefonds. De deelnemersbijdrage van de Provincie is € 450.000 hoger en die van gemeenten € 360.000 lager. Per saldo levert dit € 90.000 extra inkomsten op. De bijdrage voor de overige komsten is met hetzelfde bedrag verlaagd.
3. Voor de dekking van het verbeterplan wordt in 2018 een bijdrage gevraagd ter grootte van 50% van de oorspronkelijke efficiëncytaakstelling van € 945.500. Aangezien de efficiëncytaakstelling op formatie was, zijn deze kosten verdeeld op basis van de verdeelsleutel voor de verdeling van de loonkosten.

Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer meerjarig uiteengezet. Na de tabel volgt een toelichting.

Deelnemer	Totaal 2018	Totaal 2019	Totaal 2020	Totaal 2021
Provincie	€ 4.792.728	€ 4.883.434	€ 4.973.299	€ 5.065.153
Bedum	€ 32.967	€ 33.590	€ 34.209	€ 34.840
De Marne	€ 629.290	€ 641.200	€ 652.999	€ 665.060
Winsum	€ 78.563	€ 80.050	€ 81.523	€ 83.029
Grootegast	€ 149.292	€ 152.118	€ 154.917	€ 157.778
Leek	€ 500.094	€ 509.559	€ 518.936	€ 528.520
Marum	€ 65.772	€ 67.017	€ 68.250	€ 69.511
Zuidhorn	€ 274.169	€ 279.358	€ 284.499	€ 289.754
Groningen / Ten Boer	€ 831.474	€ 847.210	€ 862.801	€ 878.736
Haren	€ 51.355	€ 52.327	€ 53.290	€ 54.274
Delfzijl	€ 491.195	€ 500.491	€ 509.701	€ 519.115
Eemsmond	€ 252.141	€ 256.913	€ 261.641	€ 266.473
Appingedam	€ 84.433	€ 86.031	€ 87.614	€ 89.233
Loppersum	€ 72.995	€ 74.376	€ 75.745	€ 77.144
Bellingwedde	€ 313.700	€ 319.637	€ 325.519	€ 331.531
Stadskanaal	€ 1.376.984	€ 1.403.044	€ 1.428.863	€ 1.455.253
Vlagtwedde	€ 727.281	€ 741.046	€ 754.683	€ 768.621
Slochteren	€ 129.728	€ 132.183	€ 134.616	€ 137.102
Menterwolde	€ 531.423	€ 541.481	€ 551.445	€ 561.630
Hoogezand	€ 2.105.963	€ 2.145.820	€ 2.185.308	€ 2.225.669
Veendam	€ 621.803	€ 633.571	€ 645.230	€ 657.147
Pekela	€ 250.377	€ 255.116	€ 259.811	€ 264.609
Oldambt	€ 395.499	€ 402.984	€ 410.400	€ 417.979
Totaal	€ 14.759.227	€ 15.038.557	€ 15.315.297	€ 15.598.162

Toelichting:

In de meerjarenbegroting 2017 was een daling van de bijdrage voorzien, aangezien er in 2018 voor het laatst rekening was gehouden met een onttrekking van € 474.000 ten behoeve van het verbeterplan. Deze onttrekking vervalt. Hier staan echter aanvullende kosten voor het structureel inbedden van het verbeterplan van € 510.000 tegenover. Per saldo bestaat de stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019 nagenoeg geheel uit loon- en prijsstijgingen.

Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de Omgevingsdienst uitgesplitst naar de taakvelden die in de nieuwe BBV zijn voorgeschreven.

IV3	Lasten	2018	2019	2020	2021
0.4	Overhead	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000
0.8	Overige baten en lasten	€ 697.000	€ 223.000	€ 224.000	€ 225.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 364.000	€ 368.000	€ 375.000	€ 383.000
7.4	Milieubeheer	€ 8.497.000	€ 8.516.000	€ 8.681.000	€ 8.858.000
8.3	Wonen en bouwen	€ 1.866.000	€ 1.886.000	€ 1.923.000	€ 1.962.000
	Totaal	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.407.000

IV3	Baten	2018	2019	2020	2021
0.4	Overhead	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
0.8	Overige baten en lasten	€ 130.000	€ 131.000	€ 131.000	€ 132.000
7.4	Milieubeheer	€ 660.000	€ 653.000	€ 664.000	€ 676.000
9.9	Bijdrage takenpakket	€ 14.759.000	€ 15.039.000	€ 15.315.000	€ 15.598.000
	Totaal	€ 15.599.000	€ 15.823.000	€ 16.110.000	€ 16.406.000

IV3	Resultaat	2018	2019	2020	2021
	Resultaat voor bestemming	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
0.10	Ontrekking reserve	€ 875.000			
	Resultaat na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -

Overhead

De overhead betreft, conform de nieuwe voorschriften van de BBV, de kosten voor management, secretariële ondersteuning, P&O, communicatie, financiën, huisvesting en algemene organisatiekosten. Voor een toelichting op de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Overige baten en lasten

De overige lasten vallen uiteen in de volgende onderdelen:

Overige inkomsten	Lasten	Baten
Verbeterplan	€ 474.000	
Toelagen	€ 123.000	€ 123.000
Onvoorzien	€ 100.000	
Overige inkomsten		€ 7.000
Totaal	€ 697.000	€ 130.000

Primair proces

De kosten in het primair proces zijn onderverdeeld naar de drie taakvelden waarop de Omgevingsdienst actief is. Dit betreft de taakvelden:

- Openbare orde en veiligheid: hieronder vallen de taken op het gebied van APV en bijzondere wetten;
- Milieubeheer: dit betreft de inzet voor de basis- en milieutaken.
- Wonen en bouwen: dit betreft de inzet voor het bouwtaken.

De inzet per taakveld is bepaald door per formatieplaats het belangrijkste taakveld te benoemen waaraan wordt gewerkt. In de realisatie zal de inzet op onderdelen hiervan afwijken, aangezien diverse medewerkers ingezet worden op meerdere taakvelden. In 2019 wordt overgegaan op outputfinanciering en zullen de kosten nauwkeuriger worden toegerekend aan de taakvelden.

Baten

Tegenover de kosten staan opbrengsten uit projecten en meerwerk en de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket. In het onderstaand overzicht is de bijdrage per deelnemer inzichtelijk gemaakt en uitgesplit naar de verschillende taakvelden.

Deelnemer	overhead	baten	openbare	milieubeheer en wonen	Totaal	
Provincie	€ 1.532.768	€ 173.816	€ -	€ 3.086.144	€ -	€ 4.792.728
Bedum	€ 10.543	€ 1.196	€ -	€ 21.228	€ -	€ 32.967
De Marne	€ 201.254	€ 22.822	€ 44.213	€ 165.995	€ 195.005	€ 629.290
Winsum	€ 25.125	€ 2.849	€ -	€ 50.588	€ -	€ 78.563
Grootegast	€ 47.745	€ 5.414	€ -	€ 96.133	€ -	€ 149.292
Leek	€ 159.936	€ 18.137	€ -	€ 322.022	€ -	€ 500.094
Marum	€ 21.035	€ 2.385	€ -	€ 42.352	€ -	€ 65.772
Zuidhorn	€ 87.682	€ 9.943	€ -	€ 176.544	€ -	€ 274.169
Groningen / Ten Boer	€ 265.915	€ 30.155	€ -	€ 535.405	€ -	€ 831.474
Haren	€ 16.424	€ 1.862	€ 3.608	€ 29.460	€ -	€ 51.355
Delfzijl	€ 157.089	€ 17.814	€ -	€ 316.291	€ -	€ 491.195
Eemsum	€ 80.638	€ 9.144	€ -	€ 162.359	€ -	€ 252.141
Appingedam	€ 27.003	€ 3.062	€ -	€ 54.369	€ -	€ 84.433
Loppersum	€ 23.344	€ 2.647	€ -	€ 47.003	€ -	€ 72.995
Bellingwedde	€ 100.325	€ 11.377	€ -	€ 104.788	€ 97.210	€ 313.700
Stadskanaal	€ 440.375	€ 49.938	€ 96.746	€ 363.223	€ 426.702	€ 1.376.984
Vlagtwedde	€ 232.593	€ 26.376	€ 51.098	€ 191.844	€ 225.371	€ 727.281
Slochteren	€ 41.489	€ 4.705	€ -	€ 83.535	€ -	€ 129.728
Menterwolde	€ 169.955	€ 19.273	€ -	€ 177.517	€ 164.678	€ 531.423
Hoogezand	€ 673.510	€ 76.376	€ 147.963	€ 555.515	€ 652.599	€ 2.105.963
Veendam	€ 198.860	€ 22.551	€ -	€ 400.393	€ -	€ 621.803
Pekela	€ 80.073	€ 9.080	€ -	€ 161.224	€ -	€ 250.377
Oldambt	€ 126.485	€ 14.343	€ -	€ 254.670	€ -	€ 395.499
Totaal	€ 4.720.165	€ 535.267	€ 343.628	€ 7.398.602	€ 1.761.566	€ 14.759.227

Om de kosten te verdelen naar taakvelden zijn de volgende stappen in de berekening gezet.

1. Per formatieplaats is binnen de ODG bepaald aan welk taakveld wordt gewerkt. Hiermee zijn de kosten per taakveld bepaald. Deze zijn opgenomen in de programmabegroting.
2. Inkomsten zoals inzet van reserves en projectbijdragen zijn in mindering gebracht op de kosten per taakveld, zodat de kosten per taakveld gelijk zijn aan de deelnemersbijdrage.
3. Niet iedere deelnemer neemt dezelfde pakketten af. Per deelnemer is bepaald welk takenpakket zij afnemen: Basistaken & milieu, Bouwen (Wabo), APV en bijzondere wetten.
4. De kosten per taakveld zijn vervolgens verdeeld over de gemeenten die het desbetreffende taakveld afnemen.

Onttrekking reserve

In 2018 wordt er 875.000 onttrokken aan de algemene reserve. Dit betreft € 365.000 aan incidentele uitgaven, zoals deze reeds zijn aangegeven in de kaderbrief. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2018 de maatregelen voor de structurele inbedding uit het verbeterplan van € 510.000 te dekken uit de algemene reserve van de Omgevingsdienst. Vanaf 2019 wordt hiermee de bijdrage van de deelnemers verhoogd en is er sprake van een structureel sluitende begroting.

Bijlage 4: Formatieoverzicht

Onderdeel	Formatie 2018	Formatie 2019	Formatie 2020	Formatie 2021
Overhead	29,22	29,22	29,22	29,22
Management	10,00	10,00	10,00	10,00
Ondersteuning	5,50	5,50	5,50	5,50
P&O	3,06	3,06	3,06	3,06
F&C	3,80	3,80	3,80	3,80
Informatie & Kw aliteit	4,00	4,00	4,00	4,00
Communicatie	0,86	0,86	0,86	0,86
Huisvesting	2,00	2,00	2,00	2,00
Primaire ondersteuning	7,89	7,89	7,89	7,89
Advies	20,67	20,67	20,67	20,67
team Advies	20,67	20,67	20,67	20,67
Vergunningverlening	34,77	34,77	34,77	34,77
team Milieu	17,74	17,74	17,74	17,74
team Bouw en bijzondere wetten	17,03	17,03	17,03	17,03
Toezicht en handhaving	63,78	63,78	63,78	63,78
team BRZO	15,53	15,53	15,53	15,53
team milieu	25,54	25,54	25,54	25,54
team BBBB	22,71	22,71	22,71	22,71
Flexible schil	13,98	13,98	13,98	13,98
Overhead	4,93	4,93	4,93	4,93
Primair proces	9,05	9,05	9,05	9,05
Totaal primair proces	136,16	136,16	136,16	136,16
Totaal overhead	34,14	34,14	34,14	34,14
Totaal omgevingsdienst	170,30	170,30	170,30	170,30

Toelichting:

- De formatie van het primaire proces is voor 2018 begroot op 136,2 fte. Deze is met 0,9 fte gestegen ten opzichte van 2017 in verband met extra inzet op projecten en meerwerk.
- De formatie van de ondersteunende functies heeft een omvang van 34,14 fte. Deze formatie is met 7 fte gestegen. Dit betreft voor 5 fte voor de structurele inbedding van maatregelen voortkomend uit het verbeterplan. Daarnaast ontstaat extra formatieruimte door de inzet op projecten en meerwerk, 2 fte.
- De flexibele schil van de Omgevingsdienst is op begrotingsbasis 8% van de formatie. De werkelijke inzet van tijdelijke krachten is hoger, doordat momenteel niet iedere formatieplaats met vaste formatie is bezet. Beleid is dat voor de start van ieder jaar – op basis van de jaaropdrachten – wordt beoordeeld hoeveel bezetting ieder team nodig heeft.

Bijlage 5: Staat van vaste activa

De staat van vaste activa 2018 is hieronder weergegeven.

Omschrijving	looptijd	annuïteit	aanschafwaarde	afschrijving dienstjaar	boekwaarde 31/12	rente dienstjaar	kapitaallast
investering gebouw	10	€ 44.433,84	€ 420.846,42	€ 41.858,69	€ 215.656,58	€ 2.575,15	€ 44.433,84
investering inrichting gebouw	10	€ 35.327,82	€ 334.600,50	€ 33.280,40	€ 171.461,12	€ 2.047,42	€ 35.327,82
uitbreiding toiletten	6	€ 12.078,39	€ 70.000,00	€ 11.563,09	€ 39.966,48	€ 515,30	€ 12.078,39
compartimenteren verwarming	10	€ 5.648,64	€ 53.500,00	€ 5.161,79	€ 43.523,21	€ 486,85	€ 5.648,64
Werkplekken ca 2014	10	€ 3.858,94	€ 36.549,18	€ 3.599,30	€ 22.364,39	€ 259,64	€ 3.858,94
			€ 915.496,10	€ 95.463,27	€ 492.971,78	€ 5.884,35	€ 101.347,62
Ipads	3	€ 11.112,60	€ 32.682,00	€ 11.002,58	€ -	€ 110,03	€ 11.112,60
Smartphone's 2016	3	€ 21.761,42	€ 64.000,00	€ 21.332,63	€ 21.545,96	€ 428,79	€ 21.761,42
Plaatsafhankelijk werken 2016	5	€ 16.483,18	€ 80.000,00	€ 15.840,02	€ 48.476,80	€ 643,17	€ 16.483,18
Smartphone's 2017	3	€ 6.800,44	€ 20.000,00	€ 6.600,44	€ 13.399,56	€ 200,00	€ 6.800,44
Laptops 2017	3	€ 32.302,10	€ 95.000,00	€ 31.352,10	€ 63.647,90	€ 950,00	€ 32.302,10
Fall back systeem	5	€ 15.452,98	€ 75.000,00	€ 14.702,98	€ 60.297,02	€ 750,00	€ 15.452,98
werkplekken 2015	3	€ 7.106,46	€ 20.900,00	€ 7.036,10	€ -	€ 70,36	€ 7.106,46
			€ 387.582,00	€ 107.866,85	€ 207.367,23	€ 3.152,34	€ 111.019,19
Technische apparatuur 2017	3	€ 22.101,44	€ 65.000,00	€ 21.451,44	€ 43.548,56	€ 650,00	€ 22.101,44
Geluidmeter 2017	3	€ 5.440,35	€ 16.000,00	€ 5.280,35	€ 10.719,65	€ 180,00	€ 5.440,35
			€ 81.000,00	€ 26.731,79	€ 54.268,21	€ 810,00	€ 27.541,79
			€ 1.384.078,10	€ 230.061,91	€ 754.607,22	€ 9.846,69	€ 239.908,60

Toelichting:

1. De investeringen worden op annuïteiten basis afgeschreven met een rente van 1%.
2. De investeringen worden in het jaar na aankoop geactiveerd.
3. Oranje gearceerd zijn de investeringen in 2017. Deze worden geactiveerd in 2018.
4. In de meerjarenraming zijn de volgende vervangingsinvesteringen opgenomen.

Aankoopjaar	Investering	Aanschafwaarde
2018	Website	€ 22.000
2018	Ipad	€ 33.000
2018	Monitoren	€ 55.000
2018	Laptops	€ 95.000
2019	Docking station	€ 25.000
2019	Monitoren	€ 55.000
2019	Smartphone's	€ 65.000
2020	Smartphone's	€ 20.000
2020	Laptops	€ 100.000

Bijlage 6: Begrotingswijziging 25 november 2016

Hieronder is de begrotingswijziging van 25 november 2016 weergegeven:

	Omschrijving		Toelichting
1.	Kosten ad interim directeur Onvoorzien	€ 54.000 - € 54.000	Kosten voor de ad interim directeur bedragen in 2017 € 175.000. In de ontwerpbegroting 2017 zijn de kosten van de algemeen directeur (€ 121.000) opgenomen. De hogere kosten worden gedekt uit de post Onvoorzien. In deze ontwerpbegroting is hiervoor € 100.000 opgenomen.
2.	BRZO Noord	€ 60.000	Kosten inzet projectleider Omgevingsdienst voor BRZO Noord naar aanleiding bevindingen rekenkamer. De Omgevingsdienst Groningen coördineert voor de Provincies, Groningen, Friesland, Drenthe de uitvoering van de BRZO taken.
3.	Kosten Verbeterplan	€ 191.000	In het Verbeterplan zijn de kosten voor 2017 begroot op € 665.000. In de ontwerpbegroting 2017 bedragen de opgenomen kosten voor het Verbeterplan € 474.000.
4.	Energie besparing project I&M	€ 90.000	Betreft de personele inzet van de Omgevingsdienst op energie besparing, bij de sectoren: kantoren, onderwijsinstellingen, sauna's/zwembaden/sportfaciliteiten. In overleg met de bevoegde gezagen. Het Ministerie van I&M heeft hiervoor het initiatief genomen en middelen beschikbaar gesteld.
5.	Ontwikkelingen omgevingswet Onvoorzien	€ 20.000 - € 20.000	Kosten voor het opstellen van een plan van aanpak met bevoegde gezagen. Dekking van de kosten uit de post Onvoorzien. In de ontwerpbegroting 2017 is hiervoor € 100.000 opgenomen.
	Totaal lasten	€ 341.000	
2.	BRZO Noord	€ 60.000	Vergoeding van de kosten voor de inzet van de projectleider Omgevingsdienst door de Provincies Groningen, Friesland, Drenthe.
3.	Onttrekking reserve maatregelen Verbeterplan 2016/2017.	€ 191.000	De deelnemersbijdrage voor het verbeterplan (€ 474.000) is opgenomen in de ontwerpbegroting. In het Verbeterplan zijn de kosten voor 2017 begroot op € 665.000. Het verschil € 191.000 wordt onttrokken uit de reserve maatregelen Verbeterplan.
4.	Energie besparing project I&M	€ 90.000	Bijdrage van het ministerie van I&M voor dekking van de gemaakte kosten door Omgevingsdienst voor energiebesparing bij de sectoren: kantoren, onderwijsinstellingen, sauna's/zwembaden/sportfaciliteiten.
	Totaal baten	€ 341.000	
	Saldo	0	

Overzicht begroting 2017 na begrotingswijziging

Financiële begroting	Primaire begroting 2017	Begrotingswijziging 2017	Actuele begroting 2017
Lasten			
1. Personeel primair proces	9.756.000	170.000	9.926.000
2. Materieel primair proces	676.000		676.000
3. Overhead	4.018.000	54.000	4.072.000
4. Kosten Verbeterplan	473.000	191.000	664.000
5. Toelagen	163.000		163.000
6. Onvoorzien	100.000	-74.000	26.000
Totaal	15.186.000	341.000	15.527.000
Baten			
7. Opbrengsten	15.186.000	150.000	15.336.000
Resultaat voor bestemming	0	191.000	191.000
8. Mutatie reserves		191.000	191.000
Resultaat na bestemming	0	0	0

Bijlage 7: Analyse van de ondersteunende functie ODG

Onderdeel van het verbeterplan is een onderzoek naar de omvang van de overhead/ ondersteunende functie van de ODG. Gekeken moet worden of de omvang van deze functie, voldoende in omvang is voor de adequate ondersteuning van de primaire taken.

In Onderdeel 1: Huidige situatie van deze bijlage wordt de ondersteunende functie van de ODG nader toegelicht/ geanalyseerd. Daarvoor zijn de verschillende werkprocessen van de ondersteunende functie onderzocht. Op basis daarvan ontstaat een beeld van opgave van de ondersteunende functie en wat er voor capaciteit nodig is voor een goede uitvoering van de taken.

In Onderdeel 2: Normatieve benadering is het vraagstuk van ondersteuning ook anders aangevlogen, namelijk normatief. Dit betekent dat de bestaande totale formatie van ODG is gebruikt voor de berekening van de huidige overhead en dat vervolgens is gekeken wat een plausibele norm voor de omgevingsdienst zou zijn.

Conclusie van onderdeel 1 en 2 is dat de ODG een magere ondersteunende functie heeft, relatief veel ondersteunende processen niet op orde heeft en daardoor ook niet 'in control' is.

Onderdeel 1: Huidige situatie

In het verbeterplan staat opgenomen dat een analyse van de ondersteunende functie moet worden gemaakt. Deze analyse is door de interim manager gemaakt in onderling overleg met de medewerkers. Het resultaat staat hier per onderdeel opgenomen.

Per ondersteunend onderdeel is gekeken naar de verschillende werkprocessen die onderdeel uitmaken van de werkzaamheden van de medewerkers. Als eerste is gekeken of het werkzaamheden zijn die zelf door de ODG worden gedaan, of dat het werkzaamheden zijn die zijn ingekocht.

Vervolgens is het werkproces beoordeeld. Hiervoor is gekeken naar de volgende onderdelen

- Spelregels: Er is gekeken of er kaders of spelregels voor de werkprocessen zijn vastgesteld. Dit is nodig om de werkzaamheden/ processen op een efficiënte en effectieve manier uit te voeren en af te stemmen op andere werkzaamheden van de ODG.
- Administratie: Gekeken is of in het proces de administratie/ registratie op een zorgvuldige manier is ingericht, en conform de afspraken wordt bijgehouden. Dit is nodig om de rechtmatigheid van de werkprocessen te borgen.
- Monitoring: Voor sturing van het werkproces is het van belang dat uit de processen ook monitoringsgegevens beschikbaar zijn. Daarvoor is een adequate administratie nodig, maar daarvoor dienen in de processen ook functionaliteiten te worden opgenomen.
- Advies: Als laatste is gekeken of over de verschillende processen de adviesfunctie is geborgd. Dit is van belang om te kunnen toetsen op de uitgangspunten/ spelregels.

Hieronder staan de resultaten van deze analyse per ondersteunende functie (HR, fin en ICT) opgenomen. Bij de onderdelen facilitair, post en archief en receptie zien we min of meer het zelfde beeld.

HR - functie

Voor de HR functie wordt de P-administratie door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie is de ODG niet tevreden, maar hier is de afgelopen jaren niet of nauwelijks door het management op gestuurd. Hierdoor wordt niet geleverd wat de ODG nodig heeft, en worden werkzaamheden door de ODG zelf verricht die onderdeel uitmaken van de inkoop.

Deels is ook goed te verklaren dat de provincie niet kan voldoen aan de wensen van de ODG en dat daardoor afgenomen producten niet kunnen worden geleverd. Dit wordt met name verklaard door het feit dat de cao die de ODG volgt een andere is dan de provincie heeft. Hierdoor is het niet mogelijk om de adviesfunctie te vervullen, en is het ook lastig om de administratieve functie adequaat (formatie beheer / bezetting) te vervullen.

Verder blijkt dat rondom mobiliteit, functioneringsgesprekken, arbo, verzuimbeleid/uitvoering, strategische personeelsbeleid en uitvoering, sociaal statuut, integriteitsbeleid en uitvoering etc. nog veel werkzaamheden moeten worden verricht. Grotendeels ook meer beleidsmatige zaken die moeten worden doorontwikkeld, vastgesteld en bijgehouden. Hiervoor is nauwelijks capaciteit beschikbaar.

Voor een klein deel maken deze onderdeel uit van de basis op orde, zoals strategische personeelsbeleid, maar voor een deel ook niet. Verder zal in 2017 moeten worden gestart met de aanbesteding van de P-administratie. Hiervoor is nu geen capaciteit beschikbaar.

Hieronder staat het totaal beeld van de HR functie.

	Dienst/ product			Speelregels/ kaders/ Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
		Intern	Extern			
Arbeidsvo onwaard	Uitvoering CAO	x	x			
	Bijhouden cao en wetsw ijzgingen	x				
	Opstellen aanvullende personeelsregelingen	x	x			
	Afstemming OR/ GO. Vaststellen DB en	x				
Personeelsbeheer	Personeelsdossiers	X	x			
	Personeelsadministratie en -mutatie	x	x			
	Salarisadministratie en -controle		x			
	Verzuimadministratie		x			
	Formatieplanning + -beheer	x	x			
	Bezetting + beheer	x	x			
	Managementrapportages (bezetting,	x	x			
	Bijdrage kadernota jaarrapportage	x				
	Dashboard gesprekken	x				
	Evaluatie Personeels- en salarisadministratie	x	x			
	Opnieuw aanbesteden Personeels- en salaris	x	x			
IDU (in-, door-, uitstroom)	Functiebeschrijving (nieuw e functies)	x	x			
	Werving & Selectie	x				
	Aanbesteding/ offertetrajecten inhuur	x				
	Opleiding & Ontw ikkeling (prestatiecoach	x	x			
	Mobiliteitsbeleid	x				
	Interne kennisdeling (bv. Workshops, Marktplaats, Summerschool)	x	x			
	Functioneringstrajecten	x				
	Ontslag/Exitgesprekken	x	x			
Inzet en prestatie	Funciew aardering	x	x			
	Funciedifferentiatie	x	x			
	HRM Gesprekkencyclus	x				
	Prestatiecoach gesprekkencyclus	x	x			
	Bezw aarschriftenprocedures	x	x			
Arbeidsomstandigh en	Arbobeleid	x				
	Arbocoördinatie	x				
	RI&E	x	x			
	SMT	x				
	Vitaliteit/ preventief verzuim	x				
	Training management verzuimgesprekken		x			
	Agressietraining		x			
	Verzuimbeleid en -begeleiding	x				
Organisatiebelei d	Strategisch Personeelsplan (incl. schuif)	x				
	Sociaal Statuut	x				
	Organisatieontw ikkeling	x				
	Management Development		x			
	Mandaat, verordeningen etc					
	Personeelsvertegenw oordiging/ OR	x				
Programm a 2 verbeterm	Medew erkers Tevredenheidsonderzoek		x			
	Rol vastheid	x	x			
	Vertaling van de kernw aarden naar de	x				
	Verder ontw ikkelen leiderschap	x	x			

FIN - functie

Voor de FIN functie wordt de financiële administratie door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie is de ODG tevreden, maar hier is de afgelopen jaren niet of nauwelijks door het management op gestuurd. Belangrijkste dat ontbreekt voor de ODG is allerlei zaken rondom de verplichtingenadministratie wat het opstellen van maandrapportages bemoeilijkt. Desondanks is men tevreden

en wordt veelal geleverd wat de ODG nodig heeft, en worden werkzaamheden door de aanvullende ODG verricht die aansluiten in het financieel proces.

Bij de ODG ontbreekt capaciteit om P&C producten verder te ontwikkelen. Het gebeurt nu veelal uitvoerend en nog te weinig beleidsmatig. Het gaat daarbij om het opstellen van begroting, rapportages en jaarrekeningen, het opstellen van financiële analyses en verklaringen, maken van toelichtingen en het daarvoor inrichten en lezen van rapportage tools. Het opzetten maakt onderdeel uit van verbeterplan, maar dit vraagt structurele capaciteit. Hieronder staat de verdere analyse.

Hoofdonderwerp	Dienst/ product	P&C			Spelregels/ kaders/ Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
		Intern	Extern	PvE of DVO			
Debiteuren administratie	Facturering/ standenregister (meerwerk/ projecten),	x					
	Invordering	x	x	x			
	Verplichtingenadministratie	x	x	x			
	Contractenregister	x	x	x			
	Projectenadministratie	x	x	x			
Crediteuren adm.	Verwerken van nota's (boeken/coderen)	x	x	x			
	Verplichtingenadministratie	x	x	x			
	Betalingen verrichten	x	x	x			
P en C cyclus	Kaderbrief	x					
	Begroting	x					
	Jaarrekening	x					
	Rapportages bestuur (voor- en najaarsrapportage)	x					
	Managementrapportages (P*Q*F) maandelijks)	x					
	Dashboard gesprekken	x					
	Interim controle accountants (periode 8 mnd.)	x					
	Periode jan t/m aug.	x					
	Periode aug t/m december (jaarwerk)	x					
	Toets vennootschapsbelasting, houden a.d. voorw aarden	x					
Interne controle	Tijdregistratie (i.r.t. ontwikkelen kengetallen)	x					
	Verzekeringen	x					
	Begroting boeken in CODA 2018	x					
	Budgetbeheer	x					
	Actualiseren Fraude risico.	x					
	Vakliteratuur bijhouden, BBV	x					
	Afloop contracten Financien/Treasury (Provincie)	x	x	x			
	Inkoop/aanbestedingsbeleid, actualiseren	x	x				
	LOS koppelen 1 op 1 aan CODA	x					
	Aanpassen budgethoudersregeling met ondermandaatregeling	x					
Overig	Verzekeringen	x					
	Begroting boeken in CODA 2018	x					
	Budgetbeheer	x					
	Actualiseren Fraude risico.	x					
Pr oced	Memoriaalboekingen (actualiseren n.a.v. Management letter)	x	x	x			
	Verplichtingenadministratie	x	x	x			
	Inkoop/aanbesteding (bestellers ODG, inkoopformulier)	x					
	Facturering/standenregister	x					

Informatisering

De automatisering wordt door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie van de automatisering is de ODG tevreden.

Er zijn vier zaken die ontbreken, die de ODG wil versterken:

- Bij de ODG ontbreekt een informatie/ data analist om data uit de verschillende systemen (fin, HR, LOS) te koppelen en te analyseren. Dit is nog om uiteindelijk tot een gegevens en informatie over de bedrijfsprocessen te komen. Dit heeft ook alles te maken met het nieuw geïmplementeerde systeem LOS die maakt dat de ODG steeds meer en beter in staat is om haar data te analyseren en haar klant overzichten te geven van productie en resultaat (BIG-8)
- Verder is capaciteit nodig voor het beheer van het LOS. De bedoeling is om samen met RUD Drenthe te doen, maar vraagt ook van de ODG capaciteit.
- Er is geen uitwijkmogelijkheid voor de dataopslag. Dat betekent dat bij calamiteiten bij de provincie de werkzaamheden bij ODG niet kunnen worden gecontinueerd. Dit levert een risico dat in de ogen van de ODG niet gelopen mag worden.
- Er ontbreekt capaciteit voor informatie beleid en informatiebeveiliging op een hoger plan te krijgen. Dit zou het primaire en het ondersteunende proces helpen.

Hieronder staat een totaal beeld opgenomen.

Dienst/ product	Intern	Extern	PvE of DVO	SLA/DAP/DVA	Speelregels/ kaders/ formats	Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Netwerkinfrastructuur	Netwerk- en systeembeheer		X					
	Back-up en restore		X					
	Beveiliging netwerk en internettoegang		X					
	Opslagcapaciteit		X					
	Verbindingen met locaties (verlengde kabels)		X					
	telefooncentrale	X	X					
	MDM ipads (Pow ermobil)	X	X					
	MDM iPhones	X	X					
	wifi hotspots/accesspoints	X	X					
	uitwijkmogelijkheid	X	X					
Werkplekinrichting (hardware)	Standaard werkplekken (afhankelijk van de behoefte: laptop, pc, beeldscherm, terminal, toetsenbord, muis, PDA)	X	X					
	Ipad beheer	X						
	thuis werkplek (digitaal)	X						
	Iphone beheer	X						
	Arbo middelen? P&O of huismeester of ICT?	X						
	Beheer telecomapparatuur en middelen	X						
	vervangingscycles + budgetbeheer	X						
Applicatiebeheer	Technisch applicatiebeheer (updates, nieuwe versies, aparte testomgeving)	X	X					
	MBa	X						
	Licentie en contractbeheer	X	X					
	implementatie en beheer HR21	X						
	Aplicatielandschap	X						
	audit applicatielandschap	X						
	Intranet en internet	X	X					
	audit licentiegebruik	X	X					
	Liza uitsaneren	X						
	inventarisatie waferschapssoftware	X						
	Nieuwe applicaties toevoegen	X	X					
Accounts	nieuwe accounts aanmaken	X	X					
	Intranet (nu receptie)	X	X					
	rechten op basis van rollen (autorisatieoverzicht)	X	X					
	Eherkennig machtigingsbeheer	X						
	autorisatie model (welke standaard rechten bij indienst)	X						
	accounts verwijderen/deacteren	X	X					
Functie	woordjablonen beheren	X						
	informatieschermen	X						
	Opruimactie hardeschijf (ruimte) conventiebenaming	X						
	beheer informatiebeheermailbox	X						
Gebruikersondersteuning	Helpdesk op werkdagen tussen 08.00-17.00 voor ondersteuning bij vragen en problemen		X					
	Registratie en bewaking incidenten		X					
	Registratie en bewaking wijzigingen		X					
	Registratie en bewaking objecten?							
LOS	Aanraken LOS accounts	X						
	Inrichten LOS	X						
	testen LOS	X	X					
	Release LOS	X	X					
	Registratie en bewaking wijzigingen LOS	X						
	Registratie en bewaking incidenten LOS	X	X					
	uitvragen wenselijke inrichten LOS	X						
	audit privacy? Ikv WBP	X						
	DAP LOS	X	X					
	Gebruikersoverleg LOS (incl notulen en voorbereiden)	X						
C	vernieu en DAP/DVA en SLA	X	X					
	overleg structuur met provincie ICT	X	X					
Informatie	Rapportages	X						
	- Jaarrapportage							
	- voortgangrapportage							
	- kwartaalrapportage							
	Incidentele vragen	X						
	Informatiebeleid	X						
Informatiebeveiligingsbeleid	X	X						

Onderdeel 2: Normatieve berekening overhead

A. Werkwijze en resultaat

In dit onderdeel wordt op basis van de totale omvang van de primaire en ondersteunende formatie van de ODG een berekening gemaakt van de benodigde ondersteunende formatie. Als basis wordt daarvoor de begroting

2017 gebruikt. Dit wordt op basis van ervaringsgegevens verdeeld over de verschillende ondersteunende taakgebieden.

In deze notitie wordt voor deze taakgebieden die worden ingekocht bij de provincie een correctie op de formatie gedaan. Dat geldt ook voor de projectgelden en de flexibele schil van de ODG.

Het resultaat is tweeledig:

- Het normatief inzicht in de ondersteunende formatie voor de ODG wordt verkregen.
- Vanwege het feit dat de taken niet allemaal zelfstandig worden uitgevoerd worden tevens de financiële afspraken met de provincie getoetst op meer economische gronden.

B. Definitie

In dit onderdeel wordt de omvang van de overhead voor de ODG nader uitgewerkt. Wij doen dat in termen van de formatie die nodig is voor de uitvoering van deze ondersteunende taken. In totaal heeft de ODG 135,3 fte aan formatie (conform de begroting 2017).

Als definitie voor overhead hanteren wij de definitie van Berenschot. In deze definitie vallen onder overhead de volgende taakgebieden: directie en management, secretariaten, financiën en control, personeel en organisatie, kwaliteit en accountmanagement, automatisering en informatisering, archivering, communicatie en juridische zaken. Berenschot hanteert voor de definitie formatie, en niet de omvang van de kosten van de formatie.

Deze bovenstaande definitie wijkt iets af van de wijze waarop deze door de ODG wordt gebruikt. De onderdelen kwaliteit en accountmanagement maken geen deel uit van de definitie zoals ODG deze gebruikt. Voor het gebruik van de definitie van Berenschot hebben wij daarvoor de formatie gecorrigeerd, uiteindelijk met 2,1 fte.

Verder hebben wij een correctie gedaan voor de ondersteunende taken van de ODG die door de provincie Groningen worden uitgevoerd. Het betreft taken voor de financiële administratie, personele en salarisadministratie en ICT taken. Op basis van de bijdrage die de ODG voor de uitvoering van de taken door de provincie Groningen betaalt, is 4,4 fte gecorrigeerd.

Doel van de bovenstaande correcties is om 'appels met appels' te vergelijken. In de onderstaande tabel staat de opbouw, inclusief de bovenstaande correcties, opgenomen.

Omschrijving	ODG - begroting 2017	ODG - gecorrigeerd
Primaire proces		
vaste formatie	130.9	130.9
correctie def. BT		-2.1
projecten	4.40	4.40
<i>Subtotaal</i>	<i>135.3</i>	<i>133.2</i>
Ondersteunende formatie		
vaste formatie	27.10	29.20
correctie def. BT		2.10
uitbestede taken		4.3
<i>Subtotaal</i>	<i>27.10</i>	<i>35.60</i>
TOTAAL	162.41	168.81
	16.7%	21.1%

De totale overhead van de ODG komt, inclusief de correcties die nodig waren om te kunnen komen tot een goede vergelijking uit op 21,1%. De kwantitatieve omvang bedraagt dan gecorrigeerd 35,70 fte.

C. Normatieve omvang formatie

De overhead van een organisatie wordt bepaald door het soort van taken die worden uitgevoerd in het primaire proces. Dat resulteert in een verschil van overhead per sector. Kijkend naar provincies, gemeenten en uitvoeringsorganisatie dan zien we dat gemiddeld de provincie de hoogste overhead heeft gevolgd door gemeenten en dan de omgevingsdiensten.

Als norm voor de overhead wordt een bandbreedte gehanteerd van een percentage van 22,5% (laag) en 25% (hoog) op de totale formatie gehanteerd. Dit zijn volgens Berenschot gangbare normen voor uitvoeringsorganisaties. Hieronder staan de vergelijkingen opgenomen.

Omschrijving	ODG	Laag	Hoog	Ontwerp 2018
Primaire formatie				
vaste formatie	130.9	131.8	131.8	131.8
correctie def. BT	-2.1	-2.1	-2.1	-2.1
projecten	4.40	4.40	4.40	4.4
<i>Subtotaal</i>	133.2	134.1	134.1	134.1
Ondersteunende formatie				
vaste formatie	29.20			34.1
correctie def. BT	2.10			2.1
uitbestede taken	4.3			4.3
<i>Subtotaal</i>	35.60	38.9	44.69	40.5
TOTAAL	168.81	172.98	178.75	174.6
		(4.17)	(9.94)	(5.79)
	21.1%	22.5%	25%	23.2%

Op basis van de uitvoering van de primaire taken (134,1 fte) zou de totale overhead bij een norm

- van 22,5% in totaal maximaal 38,9 fte zijn.
- van 25% in totaal maximaal 44,7 fte zijn.

Afhankelijk van de gekozen norm bedraagt het verschil tussen de norm voor 2018 en de ondersteunende formatie 2017 in totaal 4,17 fte minder dan wel 9,94 fte minder. Verder staat hieronder opgenomen dat de ontwerpbegroting - op basis van de definities van BT - uitkomt op 23,2%.

D. Berekening inkoop ondersteuning

Voor de vergelijking is het van belang aan te merken dat de ODG taken heeft uitbesteed. De uitvoering van de ondersteunende taken door de provincie Groningen is gegund op basis van een aanbesteding bij de verschillende deelnemers. De inschatting is dat destijds een scherpe aanbieder is gedaan voor de uitvoering van de taken. Dit kan betekenen dat de berekening van de 4,3 fte in werkelijkheid hoger is. Cijfers zijn hiervan echter niet bekend. Hieronder staat dit uitgewerkt.

Door de ODG worden verschillende overheadtaken ingekocht bij de provincie Groningen. Het betreft taken van de financiële administratie, personeels- en salarisadministratie, inkoop en ICT-dienstverlening. Hiervoor zijn verschillende contracten tussen de ODG en de provincie gesloten. De looptijd van de contracten is veelal 5 jaar (en lopen af in de periode 1 september 2018-31 december 2018).

Hieronder staat een korte toelichting opgenomen.

Omschrijving	Toelichting	TOTAAL
Financiële administratie	Treasury, financiële administratie en betalingsverkeer	€ 158.800 ¹
Personeels- en salarisadministratie	Personeels- en salarisadministratie, informatie verstrekking, managementrapportages en applicatiebeheer	
Inkoop	Begeleiden van inkooptrajecten (uurtje factuurtje)	Pm
ICT- dienstverlening	helpdesk, werkplek, telefonie, multi-functionals, netwerk, datacenter, kantoorautomatisering en primaire applicaties	€ 275.000 ²
Totaal		€ 433.800

De totale omvang van de personele dienstverlening van de provincie Groningen bedraagt ongeveer € 433.800. Dit bedrag is niet precies uit de boeken te halen omdat in de dienstverlening zowel personele kosten als zaken als licenties, software en kapitaallasten zijn opgenomen.

Voor de systematiek is het van belang dat deze kosten omgezet worden naar fictieve formatie van de ODG. Dit zijn tenslotte taken van de ODG, maar deze taken worden niet door de ODG maar door een dienstverlener uitgevoerd. Uitgaande van ongeveer € 100.000 per ondersteunende medewerker bedraagt de formatie ongeveer 4,3 fte.

¹ De totale kosten voor de SLA financiële en personeels- en salarisadministratie bedragen € 198.500. Voor de berekening is aangenomen dat 80% van de € 198.500 personeelslasten zijn voor de uitvoering van de betreffende taak. Dit is een bedrag van €158.800.

² Voor kapitaallasten staat opgenomen dat de lasten € 348.000. Dit bedrag is niet meegenomen bij de berekening van de kosten.